

ANALIZA

**ponude, tražnje i zapošljavanja
na tržištu rada u Crnoj Gori u 2016. godini**

Podgorica, april 2017. godine

SADRŽAJ:

	<i>Uvodne napomene</i>	3
1.	<i>Metodološki pristup</i>	4
2.	<i>Osnovne karakteristike kretanja na tržištu rada u 2016. godini</i>	8
3.	<i>Odnosi i kretanja u ponudi, tražnji i zapošljavanju</i>	12
3.1.	<i>Makro nivo</i>	12
3.2.	<i>Tržište rada srednjeg i visokog obrazovanja</i>	17
3.2.1.	<i>Srednje obrazovanje</i>	17
3.2.2.	<i>Visoko obrazovanje</i>	29
4.	<i>Ponuda, tražnja i zapošljavanje - regionalno</i>	36
5.	<i>Ponuda, tražnja i zapošljavanje – na nivou mikro-tržišta</i>	38
5.1	<i>Osnovne karakteristike</i>	38
5.2.	<i>Ponuda, tražnja i zapošljavanje po pojedinim mikro-tržištima</i>	39
6.	<i>Zaključne ocjene, konstatacije i predlozi</i>	98
-	<i>Prilog</i>	103

Uvodne napomene

*Ova Analiza urađena je na osnovu zahtjeva Ministarstva prosvjete br 023-140/2017-1 od 20 januara 2017 god kao jedne od analitičko-faktografskih osnova za predstojeće **dimenzioniranje upisnih kvota za školsku/studijsku 2017/2018. godinu.***

Zavod za zapošljavanje Crne Gore je, u proteklih nekoliko godina, praktikovao da materijale sadržaja sličnog ovom, i za iste namjene, dostavlja Ministarstvu prosvjete, Univerzitetu Crne Gore i Centru za stručno obrazovanje kao i da ih čini javnim i pravovremeno objavljuje na sajtu Zavoda za zapošljavanje.

*Pri analiziranju odnosa **na tržištu rada kroz ponudu, tražnju i zapošljavanje**, ukupno, na nivou pojedinih stepena stručne spreme, grupama zanimanja ili zanimanjima, na makro, regionalnom i mikro nivou, nastojalo se ukazati na odnose i trendove po navedenim elementima od značaja za upisnu politiku.*

Analiza je sistematizovana tako što su u:

- **I dijelu** sagledani odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja po pojedinim stepenima stručne spreme, grupama zanimanja i zanimanjima na makro i regionalnom nivou;*
- **II dijelu** analizirani odnosi u ponudi, tražnji i zapošljavanju, na nivou definisanih mikro-tržišta, sa posebnim osvrtom na srednje stručno obrazovanje;*
- **III dijelu** date zaključne ocjene, konstatacije i predlozi a u **Prilogu** je dato nekoliko tabela koje sadrže detaljnije podatke o odnosima i trendovima na tržištu rada koji su obrađeni u pojedinim dijelovima Analize.*

*U navedenim dijelovima Analize data **je obimna faktografska građa** kako bi se **stekao uvid u cjelinu kretanja i stanja na tržištu rada** na osnovu kojih su se, **kroz jedinstveno sagledavanje, mogle izvesti određene ocjene, zaključci i predlozi** manje-više na nivou indikativnog, prije svega, zbog okolnosti što obim i struktura, ponude, tražnje pa i zapošljavanja nemaju stepen relevantnosti na osnovu kojeg bi se mogle izvoditi egzaktnije ocjene i zaključci.*

Za pripremu Analize korišćeni su, prije svega, podaci kojima raspolaže Zavod za zapošljavanje u svojim analitičkim materijalima i evidencijama, podaci Ministarstva prosvjete o broju i strukturi učenika u srednjim školama kao i podaci MONSTAT-a.

ANALIZA

ponude, tražnje i zapošljavanja

na tržištu rada u Crnoj Gori u 2016. godini

1. Metodološki pristup

Ovom Analizom sagledana su kretanja na tržištu rada u Crnoj Gori, u 2016. godini, prema evidencijama Zavoda za zapošljavanje, kao jedne od analitičko-faktografskih osnova za kreiranje **upisne politike** odnosno dimenzioniranje upisnih kvota za školsku/studijsku 2017/2018. godinu.

Na **makro nivou** sagledavana su ukupna kretanja ponude, tražnje i zapošljavanja na nivou pojedinih stepena stručne spreme i grupe zanimanja odnosno područja rada u okviru srednjeg i visokog obrazovanja.

Na **regionalnom nivou analizirani** su ukupni odnosi, odnosi na nivou sss i razlike u tim odnosima i kretanjima, a na nivou definisanih "**mikro-tržišta**", detaljnije su obrađeni odnosi na nivou grupe zanimanja srednjeg obrazovanja ostvareni u 2016. godini.

Kod definisanja "**mikro-tržišta**" pošlo se od toga da neke opštine, koje su teritorijalno blizu, a nominalni pokazatelji kod manjih su, zbog višestruko niže frekvencije na tim mini-lokalnim tržištima, praktično neuporedivi sa srednjim i većim opštinama, tako da ih treba jedinstveno posmatrati, kao neka "mikro-tržišta" rada. Tako je 21 opština sistematizovana u **9 "mikro tržišta"** (Bijelo Polje-Mojkovac-Kolašin; Berane-Petnjica-Andrijevića-Plav-Gusinja; Rožaje; Pljevlja; Nikšić-Plužine-Šavnik-Žabljak; Podgorica-Danilovgrad-Cetinje; Bar-Ulcinj; Budva-Tivat-Kotor i Herceg Novi).

Kod analiziranja kretanja i odnosa između ponude, tražnje i zapošljavanja polazilo se od sledećeg:

- **Ponuda** radne snage posmatrana je kroz broj nezaposlenih lica koja su, posredstvom Zavoda za zapošljavanje, ponuđena tržištu rada u toku određenog perioda, tj. kao zbir broja nezaposlenih lica koji se zatekao na početku tog perioda (godine) i lica koja su se u toku tog perioda (godine), kao novi tražioci zaposlenja, prijavila Zavodu i činila dodatnu ponudu, a time i ukupnu ponudu u toku godine (perioda).
- **Tražnja** radne snage utvrđivana je na osnovu obima i strukture slobodnih radnih mesta koja su, Zavodu za zapošljavanje, poslodavci kao svoje potrebe prijavili u toku određenog perioda-godine.

- **Zapošljavanje** je sagledavano na osnovu podataka koje je Zavod dobio od poslodavaca o realizaciji prijave o slobodnim radnim mjestima, odnosno, ostvarenom zapošljavanju po tim prijavama.
- Pod "**suficitima**" se, u odnosima ponude, tražnje i zapošljavanja, iskazanih na navedeni način, po pojedinim stepenima stručne spreme, područjima rada ili zanimanjima, smatralo kada je ponuda veća od tražnja i kada je veća od zapošljavanja, a pod "**deficitima**" kada je prijavljena tražnja veća od ponude i kada je zapošljavanje veće od ponude ili tražnje.

Analiza je metodološki rađena na sličan način kao i za 2013, 2014. i 2015. godinu, kako bi se mogla upoređivati kretanja i strukturni odnosi, s' tim što je u ovoj, u odnosu na prethodne, potpunije obrađen mikro aspekt.

Kod analiziranja odnosa ponude, tražnje i zapošljavanja treba imati u vidu i okolnost da na tržištu rada u Crnoj Gori **istovremeno funkcionišu tri "pod-tržišta"**:

1. **Formalno** koje se ostvaruje posredstvom Zavoda za zapošljavanje u smislu, prijavljivanje-odjavljivanje na evidenciju Zavoda, prijavljivanje slobodnih radnih mjesta, zapošljavanje itd. Ovo tržište rada je po mnogim elementima strukture i dinamici promjena relativno dobro poznato. Ovdje treba imati u vidu i rad privatnih agencija na tržištu rada, a obim i struktura njihovog prisustva, i uticaja, na tom tržištu, još uvijek, je nedovoljno poznata;
2. **Neformalno** tržište rada odnosno tzv. "rad na crno" koje paralelno funkcioniše sa formalnim tržištem, uglavnom po istim principima odnosa ponude i tražnje, suficitima i deficitima itd., ali je to tržište, zbog svog karaktera, u faktografskom smislu, po obimu i strukturi nedovoljno poznato;
3. **Tržište nerezidentne radne snage**, odnosno zapošljavanja i rada stranaca u Crnoj Gori.

Istovremeno prisustvo navedenih "pod-tržišta" otežavaju utvrđivanje relevantnih odnosa na tržištu rada, kao njegove cjeline, tako da se to, u najvećoj mjeri, svodilo na formalno tržište rada i evidencije Zavoda za zapošljavanje, ali su se kod ocjene stanja i trendova, imale u vidu neke okolnosti i podaci i procjene koji se odnose na ostala "pod-tržišta".

Numerički pokazatelji koji se odnose na ista obilježja o npr. ponudi, tražnji i zapošljavanju, na nivou stručne spreme ili grupi zanimanja dati u pojedinim tabelama Analize se donekle razlikuju ($\pm 1\%$), zavisno od perioda kada su pripremani, zbog ažuriranja baze podataka koja ih generiše, ali te razlike i relativni odnosi bitno ne utiču na izvedene ocjene i zaključke date u Analizi.

Kod analiziranja pokazatelja o ponudi, tražnji i zapošljavanju, te potrebe njihove objektivizacije imalo se u vidu i sledeće:

- **U strukturi ukupne ponude**, lica starija od 50 godina, u proteklih nekoliko godina učestvuju prosječno oko 20% tako da se u većoj meri, taj dio ponude, **ne može smatrati relevantnom i raspoloživom ponudom radne snage**.
- Osim toga, teritorijalna raspostranjenost ponude i s'tim u vezi mogućnosti njene mobilnosti, utiče na izvjesnost njene dinamičke raspoloživosti, a posebno imajući u vidu sezonsko zapošljavanje i okolnost **preklapanja poljoprivredne i turističke sezone**.
- Dio ponude koji se odnosi na novoprijavljena lica bez radnog staža iz sistema srednjeg obrazovanja koja u ukupnoj ponudi III i IV stepena stručne spreme (sss) učestvuju sa 17,2%, a u ukupnoj ponudi radne snage u 2016. sa 8,6% **ne može se smatrati, stabilnom i u potpunosti raspoloživom ponudom radne snage** zbog toga što je većina njih upisala visoko obrazovanje (od ukupnog broja svršenih srednjošolaca u školskoj 2015/2016 njih oko 70-75%) između ostalog i zbog nedovoljne mogućnosti zapošljavanja sa stečenim srednjoškolskim obrazovanjem. Veći dio ove ponude nije **u toku cijele godine radno raspoloživ već, po pravilu, za kraći period** (rad na određeno vrijeme, sezonsko zapošljavanje i drugi vidovi rada u kraćem trajanju).
- Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje nalazi se i određen broj lica koja su **radno angažovana "na crno"** a zbog karaktera takvog rada, teško je utvrditi njegov obim i strukturu na tim evidencijama što otežava realnije sagledavanje odnosa na tržištu rada, a i **ne može se smatrati relevantnim dijelom evidentirane ponude radne snage**.
- **Ukupna tražnja radne snage**, koja se, posredstvom Zavoda, iskaže na osnovu prijavljenih slobodnih radnih mjesta, predstavlja **zbir tražnje kojom poslodavci predviđaju zapošljavanje domaće radne snage i tražnje na osnovu koje predviđaju, odnosno, unaprijed projektuju zapošljavanje stranaca** (ta tražnja, sada već čini **oko 50% ukupno prijavljene tražnje** na godišnjem nivou). Ovdje treba imati u vidu da svakom zapošljavanju prethodi obaveza prijavljivanja slobodnih radnih mjesta pa i kad se projektuje zapošljavanje stranaca ali se ona ne može posebno izdvojiti-naznačiti. Kod upoređivanja tražnje sa ponudom, koju čini domaća radna snaga, treba imati u vidu i tu okolnost.

Kod velikog broja prijava, posebno iz djelatnosti koje više zapošljavaju strance u odnosu na domaću radnu snagu, **prijavljena tražnja se definiše kao potreba za NK radnicima a zapravo se, često više nego što se to vidi kroz tu tražnju, zapošljava kvalifikovana-specijalizovana radna snaga** za obavljanja

određenih vrsta poslova što je najizraženije u oblasti građevinarstva (zapošljavaju se grupe tesara, armirača, zidara, fasadera, keramičara, itd).

To utiče na pojavu velike i nelogične razlike u kvalifikacionoj strukturi zapošljavanja domaće i strane radne snage posebno kod nekih djelatnosti. Tako se učešće zapošljavanje NK radnika u ukupnom zapošljavanju domaće radne snage 15-20% dok se to učešće kod zapošljavanja stranaca kreće oko 70%.

- **U ukupnoj tražnji je veliko učešće one koja preciznije nije definisana (zanimanje ili grupa zanimanja)** odnosno traži se samo određeni stepen stručne spreme. U ukupno prijavljenoj tražnji na godišnjem nivou (2016. god.) kod srednjeg obrazovanja ova tražnja učestvuje sa oko 43,1%. (kod IV sss ona je 48,5%). Iako je ova pojava izraženija kod projektovanja zapošljavanja strane radne snage prisutna je i kod tražnje domaće radne snage. To praktično znači da, kod **ovog stepena stručne spreme, iskazane suficite, između prijavljene tražnje i zapošljavanja na nivou pojedinih grupa zanimanja ili zanimanja treba povećati, odnosno, iskazane deficite smanjiti** u prosjeku za navedenu razliku, a iznos te razlike se ne može proporcionalno transponovati na numerički izraženu tražnju, a time i na suficite, odnosno deficite kod pojedinih grupa zanimanja, odnosno zanimanja. Meni nejasno

Prema tome, tražnja i zapošljavanje su uporedivi na nivou stepena stručne spreme. Međutim, kod upoređivanja tražnje i zapošljavanja na nivou zanimanja ili grupe zanimanja, navedena okolnost to znatno otežava jer se upoređuje zapošljavanje koje je preciznije definisano, kako na nivou zanimanja tako i na nivou grupa zanimanja, i tražnja koja je kod zanimanja, odnosno grupe zanimanja proporcionalno niža za navedenu nedefinisanu tražnju. Stoga su podaci o **odnosu tražnje i zapošljavanja na nivou zanimanja, odnosno grupe zanimanja, na nivou manje ili više indikativnog.**

Kod sagledavanja ukupnog ili zapošljavanja po pojedinim obrazovnim profilima nema posebnih korektiva koji bi bitnije doveli u pitanje relevantnost podataka o njegovom obimu i strukturi ostvarenoj u određenom periodu. Zbog toga a, prije svega, zbog razlike između definisane i nedefinisanu tražnje, **kod ocjena suficitarnosti i deficitarnosti određenih zanimanja** pa i ocjene apsorpcione moći tržišta rada, ukupnog, regionalnog ili na nivou pojedinih grupa zanimanja/područja rada ili, detaljnije, na nivou zanimanjima, pa i sa stanovišta značaja za upisnu politiku, **prednost se daje sagledavanju odnosa između ponude raspoložive radne snage, tj. tražioca zaposlenja i obima i strukture zapošljavanja u odnosu na tu ponudu.**

- **Zapošljavanje nerezidentne radne snage**, najčešće iz zemalja okruženja, po pravilu, "ad hoc" obezbjeđivanja te radne snage funkcioniše duži period. Donošenje Zakona o radu i zapošljavanju stranaca uticalo je na uvođenje reda u tom zapošljavanju ali imajući u vidu odnos između broja izdatih radnih dozvola i broja osiguranih po osnovu tog radnog angažovanja govori o prisutnosti neformalnog rada i u oblasti zapošljavanja stranaca.

2. Osnovne karakteristike kretanja na tržištu rada u 2016. godini

Osnovne karakteristike ostvarenih kretanja na tržištu rada prema indikatorima **Monstata** kao šireg uvida u cjelinu kretanja i stanja na tom tržištu (**Ankete o radnoj snazi** iz IV kvartala 2016. godine i IV kvartala 2015. godine) i prema podacima **Zavoda za zapošljavanje** mogle bi se svesti na sledeće:

- **Stopa aktivnosti stanovništva** starosti preko 15 godina je u IV kvartalu 2016. u odnosu na IV kvartal 2015. neznatno **porasla** (sa 53,5% na 54%). Stopa aktivnosti muškaraca, je porasla za 1,5 p.p. (sa 60% na 61,5%) dok je stopa aktivnosti žena, koja je za oko 20% niža od stope aktivnosti muškaraca, smanjena sa 47,2% na 46,8%.
- **Stopa zaposlenosti je** porasla je sa 43,9% na 44,5% ili za 0,6 p.p. Kod muškaraca je porasla sa 48,7% na 50,6%, a kod žena pala sa 39,4% na 38,8%.
- **Stopa aktivnosti stanovništva** uzrasta 15-64 u posmatranom periodu (IV kvartal 2016. u odnosu na IV kvartal 2015.) ostala je na istom nivou (62,4%). Kod muškaraca je veća za 1,7 p.p.(68% : 69,7%) dok je kod žena bila nešto niža (56,7% : 55,0%).
- **Stopa zaposlenosti je kod ove starosne grupe (15-64) ostala na približno istom nivou** (51,1 : 51,2%, kod muškaraca povećana sa 55,0% na 57,2% a kod žena smanjena sa 47,3% na 45,2%).
- **Ukupna zaposlenost** je u IV kvartalu 2016. u odnosu na IV kvartal 2015. godine porasla za 1,2% (sa 219.800 na 222.400) pri čemu je u poljoprivrednim smanjena, a u nepoljoprivrednim i uslužnim djelatnostima povećana.
- U strukturi zaposlenih smanjeno je učešće onih koji imaju stalno zaposlenje odnosno **ugovor o radu na neodređeno vrijeme** (sa 71,4 na 66,6%) dok je povećano učešće onih koji imaju ugovor o radu na određeno vrijeme (sa 28,2% na 34,4%).

- **U sjevernom i primorskom regionu zaposlenost je veća za 4,5%, u središnjem je niža za 1,7%, a proporcionalno tome je povećano, odnosno smanjeno učešće regiona u ukupnoj zaposlenosti..**
- **Stopa nezaposlenosti, prema podacima Monstata, je nešto smanjena (17,8% : 17,5%),** ali je u tome stopa nezaposlenosti muškaraca smanjena sa 18,9% na 17,7%, dok je stopa nezaposlenosti žena povećana sa 16,6% na 17,3%. Stopa nezaposlenosti u EU28 je u proteklih godinu dana imala trend smanjena tako da je u novembru 2016. godine bila 8,3% a u novembru 2015. god 9,0%. Najniža je bila u Češkoj Republici 3,7% i Njemačkoj 4,5%, a najveća u Grčkoj 19,2% i na Kipru 14,2% (u Španiji je u septembru 2016. godine bila 23,1%).
- **Kod mladih** uzrasta 15-24 godine stopa aktivnosti je povećana sa 27,7% na 31,9%, zaposlenost sa 16,1% na 20,2%, a stopa nezaposlenosti smanjena sa 41,9% na 36,7%. Stopa nezaposlenosti mladih u EU28 u novembru 2016. godine je bila 18,8% (najniža je bila u Njemačkoj 6,7% i Holandiji 10,3%, a najveća u Španiji 44,4% i Italiji 39,4% .
- Prema Anketi, od ukupnog broja zaposlenih u IV kvartalu 2016. godine 19,4% lica je **bilo samozaposleno** odnosno bavilo se nekim vidom preduzetništva što je na nivou ostvarenog u IV kvartalu 2015. godine. Mušku populaciju karakteriše značajno veći stepen preduzetničke aktivnosti, odnosno sopstveni posao posjeduje 26,3% zaposlenih muškaraca, dok ovaj vid karakteriše svega 10,9% zaposlenih žena.
- **Prema podacima Monstata,** prosječan broj registrovane zaposlenosti u 2016. godini je bio 177.908 ili za 1,3 % veći u odnosu na prethodnu godinu.
- **Posmatrano po pojedinim sektorima,** najveći rast broja zaposlenih ostvaren je u djelatnosti građevinarstva (veći za 8,8%) dok je broj zaposlenih u djelatnosti rudarstva bio niži za 13,5%.
- **Prosječan broj zaposlenih u industriji** (rudarstvo, elektroprivreda, prerađivačka industrija) je u 2016. godine bio za 3,2% niži (15.416 :15.922) u odnosu na prethodnu godinu dok je u javnom sektoru (državna uprava, obrazovanje, zdravstvo) bio za 1,0% veći (46.588 : 46.097).
- **Broj zaposlenih** u decembru 2016. godine je bio 177.278 ili za 2,8% veći u odnosu na 2015. god. (172.517).
- **Ukupan broj nezaposlenih, prema podacima Zavoda za zapošljavanje,** je na kraju 2016. godine (49.482) bio je za 24,8% ili 9.856 veći u odnosu na godinu dana ranije (34.687).
- Nezaposlenost kod sjevernog **regiona** je bila za 32,3% veća tj. iznad ostvarenog prosjeka u CG (24,8%) dok je kod središnjeg i primorskog regiona ispod tog prosjeka (21,0%;18,7%).Takav rast uticao je na povećanje učešća sjevernog regiona u

ukupnoj nezaposlenosti sa 38,3% na 40,6% dok je učešće središnjeg i primorskog regiona smanjeno sa 42,3% na 40,9% odnosno sa 19,1% na 18,5%.

- **U ukupnoj nezaposlenosti žene učestvuju sa 52,3% (25.842), a muškarci 47,7% (23.640)** što je, iako nominalno veće, na približno istom strukturnom odnosu kao i krajem 2015. godine.
- **Stopa registrovane nezaposlenosti** krajem 2016. godine je bila 21,33%, a krajem predhodne 17,24%.
- **Osnovni razlog** ovih promjena je primjena novih rješenja **Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti prema kojem se ostvarivanje novčane naknade** nekih kategorija žena vezuje i za određeni period statusa nezaposlenosti.
- **Nezaposlenost mlađih** kategorija nezaposlenih (do 25 godina) u ukupnoj nezaposlenosti je nešto smanjena (sa 19,4% na 18,4%) ali je povećano učešće starijih od 50 godina sa 22,8% na 24,1% što znači da je u ukupnoj nezaposlenosti poraslo učešće onih u optimalnoj radnoj dobi.
- **Učešće lica koja traže zaposlenje preko 1 godine u ukupnoj nezaposlenosti (dugoročna nezaposlenost)** je krajem 2016. godine bilo znatno niže (45,3%) u odnosu na kraj 2015. godine (49,5%).
- **Učešće nezaposlenih bez radnog staža** u ukupnoj nezaposlenosti povećan je sa 33,2% na 38,8% što je posledica znatno većeg rasta novoprijavljenih bez radnog staža (19%) od rasta ukupnog broja novoprijavljenih na evidenciji Zavoda u 2016. godini (8,8%).
- **U kvalifikacionoj strukturi ukupnog broja nezaposlenih lica** krajem 2016. godine dominantno učešće od 24.256 ili 49% imaju nezaposleni sa III, IV i V stepenom obrazovanja što je 4.215 ili 21% više u odnosu na kraj 2015. godine (20.041), nezaposleni sa visokim obrazovanjem čine 22,0% ili 10.904 (31.12.2015. godine 10.087 ili 7,5% manje), a nezaposlenih sa I i II sss – je 31.12.2016. bilo 4.729 ili 54,3% više (13.444 : 8.715) tako da je i njihovo učešće u ukupnoj nezaposlenosti povećano je 22% na 27,2%).
- **Ukupna ponuda radne snage** je u 2016. godini (86.600) bila za 11,5% ili 8.903 veća u odnosu na 2015. godinu (77.697). Učešće NK zanimanja u ukupnoj ponudi je povećano sa 18,9% na 22,6% (sa 14.746 na 19.557) i nominalno je veća za 4.811 ili 32,6%, učešće zanimanja sa srednjom stručnom spremom ostalo je na približno istom nivou (51,3% : 50,3%), a nominalno je veća za 3.775 ili 9,5% (43.495 : 39.723) dok je učešće visokog obrazovanja smanjeno sa 24,4% na 21,7% a nominalno je ostala na približno istom nivou (18.960 : 18.849).
- **U 2016. godini nastavio se trend smanjivanja tražnje, posmatran kroz prijavljivanje slobodnih radnih mjesta,** kao jedan od osnovnih pokazatelja

apsorpcione moći tržišta, odnosno mogućnosti zapošljavanja, budući da je ona u odnosu na 2015. godinu za 10,4% ili 3.694 niža (31.887 : 35.581). Učešće tražnje nekvalifikovane radne snage u ukupnoj tražnji je smanjeno sa 36,6% na 26,6% a nominalno je niža za 4.457 ili 34,4% (12.957 : 8.500) dok je to učešće kod srednjeg i visokog obrazovanja poraslo sa 34,7% na 43,7% (12.364 : 13.954) odnosno sa 15,6% na 17,6% (5.566 : 5.603).

- Prema povratnim informacijama dobijenim od strane poslodavaca obim **zapošljavanja** u 2016. godini (14.390) je približan ostvarenom u 2015. godini (14.160). Kao i kod smanjenja tražnje i zapošljavanje nekvalifikovane i polukvalifikovane radne snage je niže za 19,1% (sa 3.573 na 2.890) a kod srednjeg i visokog obrazovanja veće za 5% odnosno 6,5% (sa 6.742 na 7.079 i sa 3.514 na 3.744). Analogno tome, i učešće zapošljavanja nekvalifikovanih i polukvalifikovanih radnika u ukupnom zapošljavanju je smanjeno sa 25,3% na 20,6% dok je kod srednjeg i visokog povećano sa 47,6% na 50,5% odnosno sa 24,8% na 26,7%).
- **Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem**, u četvrtom ciklusu (2015/2016 godina) je sproveden za 3.518 visokoškolaca (ovim programom su u 2016/2017 obuhvaćena 3.273 lica).
- **U 2016. godini izdato je 14.588 dozvola za rad i zapošljavanje stranaca** što je za 2.223 ili 13,3% dozvole manje u odnosu na 2015. godinu (16.811). Zapošljavanje stranaca je znatno smanjeno posebno ako se ima u vidu da je ono u 2015. bilo 18,7%, u 2014. za 61,0%, a u 2013 za 53,6% veće od zapošljavanja domaće radne snage dok je u 2016. godini gotovo izjedačeno.

Stanje na tržištu rada, posmatrano kroz osnovne indikatore za praćenja kretanja i odnosa na tom tržištu, je i dalje složeno, a prije svega: **još uvijek nedovoljna ekonomska aktivnost radne snage**, posebno mladih i starijih radnika, kao i žena; **stopa nezaposlenosti ostaje visoka**; visoka **dugoročna nezaposlenost**; **nezaposlenost visokoškolaca**; standardni aktivni **programi tržišta rada sprovode se sa relativno malo sredstava**; **disproporcije između dostupnih i potrebnih znanja i vještina**, nizak nivo obrazovanje odraslih posebno kod privatnog sektora; nizak nivo uključivanja lica sa invaliditetom i ranjivih grupa na tržište rada; **veća nezaposlenost na sjeveru u odnosu na druge dijelove zemlje**; **zapošljavanje strane u odnosu na domaću radnu snagu**.

3. Odnosi i kretanja u ponudi, tražnji i zapošljavanju

3.1. Makro nivo

Ukupna ponuda radne snage je u 2016. godini (86.600) bila za 11,5% ili 8.903 veća u odnosu na 2015. godinu (77.697), za 18.699 ili 27,5% u odnosu na 2012. godinu (67.901), a za 13.546 ili 18,5% veća od iskazane ponude u 2008. godini (73.054).

U strukturi ukupne ponude u 2016. godine učešće lica **mlađih od 25 godina** bilo je 20,7%, a starijih od 50 godina 20% dok je učešće lica **bez radnog staža** u ponudi bilo 35,7% (u 2008. godini 24,0%).

U periodu 2006.-2008. godine **tražnja**, izražena kroz prijavljena slobodna radna mjesta, **je imala znatan rast** na koju je uticala makro-ekonomska stabilnost i ubrzani privredni rast ostvarivan u tom periodu. Međutim, ekonomsko-finansijska kriza uticala je na znatan pad tražnje radne snage i znatne **promijene u njenoj strukturi**.

Tražnja je u 2016. godini bila za 3.694 ili 10,4% niža u odnosu na 2015. godinu, a **u njenoj strukturi najveće učešće** ima djelatnost ugostiteljstva i turizma, trgovine i građevinarstva na koje se u periodu 2006.-2008. godine odnosilo oko 50% ukupne tražnje, da bi to učešće u 2016. godini bilo 38,2%. U istom periodu učešće sektora građevinarstva u ukupnoj tražnji kretalo se 5-6%, trgovine oko 30%, ugostiteljstva oko 15%, a industrije (proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom gasom i vodom, prerađivačka industrija, vađenje ruda i kamena) 11,8%, dok je u 2016. godini učešće ugostiteljstva povećano na 20%, građevinarstva na 7,3%, a trgovine i industrije smanjeno na 11% odnosno 4,6%.

U pogledu kvalifikacione strukture tražnje, u periodu 2006.-2008. godine u ukupnom broju prijavljenih slobodnih radnih mjesta, 25-30% se odnosilo na nekvalifikovanu i polukvalifikovanu radnu snagu, 55-60% na srednju stručnu spremu, a oko 13% na visoko obrazovanje, da bi se u 2016. godini učešće tražnje nekvalifikovane i polukvalifikovane radne snage u ukupnoj tražnji povećalo na 35,7%, tražnje za srednjom stručnom spremom svedeno je na 43,7%, a tražnje za visokim obrazovanjem povećalo na 17,6% ukupne tražnje.

Tražnja za zapošljavanjem za rad **na neodređeno radno vrijeme**, u ukupnoj tražnji smanjena je sa 26,6% u 2008. na 9% u 2016. dok se kod oko 30% prijavljenih slobodnih radnih mjesta za njihovo obavljanje traži određeno radno iskustvo.

U 2015. godini zapošljavanje je bilo za 746 ili 5,0% niže od ostvarenog u 2014. godini (14.089 : 14.835), za 7.695 ili 34,5% od ostvarenog u 2012., dok je u odnosu na 2008. godinu bilo trostruko niže.

Kao i u slučaju tražnje, **i zapošljavanje na neodređeno radno vrijeme** je, u ukupnom zapošljavanju, smanjeno sa 26,1% u 2008. na svega 8,6% u 2016. godini.

Ukoliko bi u broj zapošljavanja bila uključena i lica obuhvaćena Programom **stručnog obrazovanja visokoškolaca** (3.273), što bi bilo kompatibilno sa njihovim tretiranjem u Anketi o radnoj snazi, ukupno zapošljavanje u 2016. godini iznosilo bi, umjesto, 14.599 oko 18.000 lica, a kod visokoškolaca oko 7.200 umjesto 3.924.

U periodu 2008.-2016. godina je, analogno promjenama u strukturi tražnje, došlo i do znatnih **promjena i u strukturi zapošljavanja**. Učešće NK I PK radnika u ukupnom zapošljavanju povećano je sa 20,3% u 2008. godini na 32% u 2012. odnosno 25,3% u 2016. god. dok je učešće srednjeg obrazovanja smanjeno sa 62,6% u 2008. na 50% u 2016. godini. U istom periodu učešće visokog obrazovanja u ukupnom zapošljavanju povećano je sa 12,3% u 2008. na 24,0% u 2012. ili 26,8% u 2016. god.

U proteklih 10-tak godina došlo je i do znatnih promjena u odnosima ponude, tražnje i zapošljavanja (Tab. 1.).

Tako je u 2016. god. **tražnja** za 2,7 puta bila manja od **ponude** (31.887:86.600) u 2012. za 1,4 puta (47.951:67.951), a u 2008. je bila za svega 10,4% niža (65.499:73.054).

U odnosu na prijavljenu **tražnju zapošljavanje** je u 2016. činilo 45,8% (14.599: 35.581) u 2012. god. 45,3% (21.704:47.951) dok je u 2008. god. to bilo 65,3% (42.726: 73.054).

Zapošljavanje je u 2016. god. bilo 5,9 puta **manje od iskazane ponude** (14.599 : 86.600) u 2012 god. tri puta (21.704 : 67.901) a u 2008. svega 1,7 puta (42.762 :73.054).

Ponuda, tražnja i zapošljavanje-ukupno

- u periodu 2005 – 2016 god.-

(Tab. 1.)

Rb	God.	Ponud (P)	Novopr. bez staža	Traž. (T)	Zapoš. (Z)	Razlike					
						Tražnja (6) :		Zapoš.(7) :		Zapoš. (7) :	
						Ponuda (4)		Ponuda (4)		Tražnja (6)	
						Nomin.		Nomin.		Nomin.	
						T > P -	Index	Z > P -	Index	Z > T -	Index
						T < P +		Z < P+		Z < T +	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	2005	96.144	10.056	35.538	21.599	+60.606	36,9	+ 74.545	22,5	+ 13.939	60,8
2	2008	73.054	11.913	65.499	42.762	+7.555	89,6	+ 30.292	58,5	+ 22.737	65,3
3	2010	67.787	10.144	39.308	19.616	+28.479	57,9	+ 48.171	28,9	+ 19692	50,0
4	2011	70.569	11.953	45.264	22.859	+25.323	64,2	+ 47.710	32,4	+ 22.405	50,5
5	2012	67.901	13.408	47.951	21.704	+19.950	70,6	+ 46.197	31,9	+ 26.247	45,3

6	2013	69.026	13.173	37.908	15.339	+31.118	55,0	+ 53.687	22,3	+ 22.599	40,5
7	2014	70.162	12.856	43.252	14.835	+26.910	61,6	+55.327	21,2	+28.417	34,3
8	2015	77.697	16.543	35.581	14.009	+42.116	45,6	+63.688	18,0	+21.572	39,6
9	2016	86.600	18.294	31.887	14.390	+54.713	36,8	+72.210	16,6	+17.497	45,2

U svim opštinama je u periodu 2006.-2016. godina došlo do smanjenja zapošljavanja (Tab.2.) ali je u 2016. u odnosu na prethodnu godinu kod većine njih ostvaren porast zapošljavanja, a relativno posmatrano, bio je najveći u opštinama: Kolašin, Šavnik i Berane, a smanjenje je bilo najveće u opštinama: Plužine, Andrijevića i Žabljak. Nominalno povećanje zapošljavanja bilo najveće u opštinama Nikšić i Kotor, a smanjenje u opštinama Bijelo Polje i Budva.

Nominalno najveći pad zapošljavanja je bio u djelatnostima kod kojih je i najveće zapošljavanje (ugostiteljstvo, trgovina) dok je zapošljavanje u pomoćnim i administrativnim djelatnostima bilo dvostruko veće, a do rasta zapošljavanja je došlo u javnom sektoru.

Zapošljavanja stranaca u Crnoj Gori je specifičnost i izuzetak u odnosu na obim zapošljavanja stranaca u drugim zemljama što je, zbog njegovog obima i strukture, i uticaja na tržište rada, nametalo potrebu posebnog osvrta na tu problematiku. Veliki obim ovog zapošljavanja, je već relativno duži period prisutan iako je ono u 2015. i 2016. bilo znatno niže u odnosu na 2013. i 2014. godinu. Više je uzroka te pojave a, prije svega, okolnosti da je u Crnoj Gori izražen deficit u ponudi nekih zanimanja iz oblasti, prije svega, građevinarstva i ugostiteljstva, **u vrijeme najintenzivnijeg obavljanja poslova u tim djelatnostima**, i činjenice da je u zemljama iz okruženja izražena nezaposlenost (ukupno posmatrajući od oko 1 milion: u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Kosovu i Albaniji), a to pruža mogućnost zadovoljavanja potreba poslodavaca po obimu, strukturi i dinamici i to, **po pravilu, jeftinijom radnom snagom što determiniše mogućnost većeg zapošljavanja domaće radne snage** na tim poslovima.

Kroz razliku u odnosu prijavljene tražnje i zapošljavanja vidi se obim i struktura zapošljavanja strane radne snage s' obzirom da se ta razlika odnosi uglavnom na zapošljavanje stranaca (zapošljavanje stranaca je svega za 10-15% niže od te razlike). Tako je u 2016. godini u primorskom regionu prijavljena tražnja bila 2,3 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (17.631:7.838), u središnjem 2,2 puta (11.362:5.135), a u sjevernom 1,8 puta (2.895:1.627). Kod NK i PK zanimanja tražnja je bila 3,7 puta veća od zapošljavanja (11.408:3.040), a kod srednjoškolaca 1,9 puta (13.955:7.103). Kod djelatnosti, koje više od ostalih zapošljavaju strance (ugostiteljstvo, trgovina, građevinarstvo) tražnja je bila 2,2 puta veća od zapošljavanja (12.156:5.626). Ove

razlike su neujednačene kada se posmatraju na nivou pojedinih opština, djelatnosti ili zanimanja.

Obim i struktura ponude i zapošljavanja (domaće i strane) radne snage **ukazuje na to da se kod nekih djelatnosti realno može, u većoj mjeri nego do sad, zapošljavati veći obim domaće u odnosu na stranu radnu snagu** (trgovina, ugostiteljstvo, usluge itd.), dok se to u nekim može ostvariti u manjem obimu, s obzirom na iskazani deficit kod nekih zanimanja koja se u najvećoj mjeri vezuju za određenu djelatnost (u građevinarstvu a, u određenoj mjeri, i djelatnosti pružanja usluga smještaja i ishrane). Ukoliko bi supstitucija zapošljavanja domaće stranom radnom snagom bila, prosječno, na oko 30% (od ukupno ostvarenog zapošljavanja stranaca), što bi se, kroz selektivno utvrđivanje kvota, moglo ostvariti, uticalo bi se na povećanje zapošljavanja domaće radne snage, po tom osnovu, za oko 5.000 lica. To bi, **u krajnjem, značilo i promjenu odnosa u zapošljavanju domaće i strane snage odnosno supstituciju zapošljavanja strane domaćom radnom snagom.**

Da je navedena procjena realno ostvarljiva govore podaci o obimu i strukturi ponude i zapošljavanja domaće radne snage na primjeru samo dvije grupe zanimanja. Ponuda trgovaca i ugostitelja II, III i IV sss u 2016. godini je bila oko 12.000, tražnja na nivou od oko 5.000, ali je zapošljavanje bilo svega oko 3.000, što znači da se razlika između tražnje i zapošljavanja, u većoj mjeri, zadovoljavala, umjesto domaćom, zapošljavanjem strane radne snage što je izraženije kod zanimanja iz djelatnosti ugostiteljstva i turizma.

Da je promjena odnosa u zapošljavanju domaće i strane radne snage neophodna ukazuje i okolnost da i u godinama kada je zapošljavanje domaće radne snage bilo veće od zapošljavanja stranaca (2010. i 2011. godina) nije remećeno poslovanje poslodavaca, iako, nasuprot tome, poslodavci ostvarivanja svojih poslovnih aktivnosti vezuju i uslovljavaju zapošljavanjem stranaca. Takođe, često se i nerealno kao argument ističe nedostatak kvalitetne domaće radne snage na tržištu. To bi se, u osnovi, moglo odnositi na manji broj poslova za čije obavljanje su potrebna određena, deficitarna specijalistička znanja (u oblasti ugostiteljstva, građevinarstva i nekim uslugama), ali se oko 60% stranca angažuje na obavljanju manje zahtjevnih pomoćno-uslužnih poslova koje, u većoj mjeri, nego do sada, može obavljati i domaća radna snaga.

U anketi poslodavaca koju je sproveo Zavod krajem 2015. godine većina poslodavaca kao glavni razlog zapošljavanja stranaca navodi nedostatak domaće radne snage potrebnog profila iako na to ne ukazuje struktura tražnje u kojoj dominira potreba za NK i PK radnicima. Isto tako, poslodavci smatraju da domaća radna snaga ne prihvata ponuđene uslove rada, (ponuđenu visinu zarada, radno vrijeme, smještaj, ishrana, itd. što nameće zaključak da taj segment (uslovi rada) znatno utiče na obim i strukturu zapošljavanja stranaca, odnosno, domaće radne snage.

Jedan od osnovnih preduslova promjena odnosa u zapošljavanju domaće i strane radne snage je **blagovremeno planiranje kadrovskih potreba poslodavaca**, njihove strukture i dinamike radnog angažovanja, te potrebe njihovog većeg angažovanja u tom smislu posebno u slučajevima određenih ograničenja u pogledu zapošljavanja stranaca. Isto tako, projekcije poslodavaca u pogledu angažovanja strane snage, često su nerealne i predimenzionirane, a pri tom, **nedovoljno sagledavajući domaću ponudu radne snage** kojom se u velikoj mjeri, po obimu i strukturi najčešće može zadovoljiti njihova tražnja.

Zapošljavanje

- po opštinama i regionima u periodu 2006 -2016. godina-

(Tab. 2.)

Rb.	Opština Region	God.								Index	
		2006	2008	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2016:2015	2016:2012
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	And	48	64	14	57	14	52	18	5	27.78	8.77
2	BA	834	1065	313	339	100	95	133	207	155.64	61.06
3	Plv	129	64	2	2	20	66	44	41	93.18	2050.00
4	Rož	322	508	65	93	89	124	223	131	58.74	140.86
5	BP	1382	2001	1026	1015	491	557	793	502	63.30	49.46
6	Mo	264	393	129	99	87	50	37	54	145.95	54.55
7	Kol	314	541	65	75	30	15	20	48	240.00	64.00
8	PV	1607	1660	1042	587	321	595	413	577	139.71	98.30
9	Piž	74	140	21	16	7	4	33	8	24.24	50.00
10	Šav	39	5	21	33	5	1	8	14	175.00	42.42
11	Žb	262	218	116	101	68	60	90	36	40.00	35.64
12	Sjever	5275	6659	2812	2417	1232	1619	1812	1623	89.57	67.15
13		15,7	15,7	14,5	11,2	8,0	10,8	12,8	11,2		
14	NK	3190	4176	1248	1090	457	455	637	881	138.30	80.83
15	PG	9604	15459	7008	8502	5351	4581	3721	3849	103.44	45.27
16	CT	468	472	239	358	198	284	153	200	130.72	55.87

17	Dng	433	559	108	297	122	115	143	205	143.36	69.02
18	Sred.	13695	20666	8603	10247	6128	5435	4654	5135	110.34	50.11
10		40,8	48,8	44,3	47,2	39,7	36,4	33,1	35,3		
20	HN	4109	4275	2797	3223	3305	3299	2894	3133	108.26	97.21
21	KO	1916	1991	1230	1038	846	804	935	1122	120.00	108.09
22	BD	3618	2934	620	1813	1322	1448	1380	1205	87.32	66.46
23	Tiv	1504	1396	702	897	903	1194	1166	1101	94.43	122.74
24	BR	2318	3074	1987	1505	1068	748	816	788	96.57	52.36
25	Ulc	1079	1281	667	568	621	371	422	441	104.50	77.64
26	Primor.	14544	14951	8003	9044	8065	7864	7613	7790	102.32	86.13
27		43,4	35,4	41,2	41,7	52,3	52,7	54,1	53,5		
28	Ukup.	33514	42276	19418	21708	15425	14918	14079	14548	103.33	67.02
29		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

3.2. Tržište rada srednjeg i visokog obrazovanja

3.2.1. Srednje obrazovanje

Na tržištu rada Crne Gore je tokom godine u vidu ponude, tražnje i zapošljavanja u prethodnih nekoliko godina, bilo prisutno oko 1.700 zanimanja (oko 30% se odnosi na zanimanja III i IV stepena stručne spreme), sistematizovanih u 65 grupa zanimanja odnosno područja rada, s tim što se na oko 25% od ukupnog broja zanimanja (oko 150) odnosi preko 90% frekvencije na tržištu rada ostvarenog kod srednjeg obrazovanja.

U ukupnoj iskazanoj ponudi radne snage srednje obrazovanje u 2016. godini je učestvovalo sa 50,3% (43.498), prijavljenoj tražnji 43,7% (13.954) a u ukupno evidentiranom zapošljavanju 49,6% (7.143). U odnosu na prethodnu godinu ponuda je veća za 9,5%, tražnja za 12,8% a zapošljavanje za 8,1%.

U ponudi srednjoškolaca u 2016. godini III sss je učestvovao sa 32,8% u tražnji sa 46,2%, a u zapošljavanju sa 33,8%.

Tražnja je u 2016. bila 3,2 puta niža od ponude (13.954:43.498), zapošljavanje (7.103) je šestostruko manje od iskazane ponude, a za 48,8% je niže od prijavljene tražnje što je približno relativnim odnosima ponude, tražnje i zapošljavanja ostvarenim u 2015. godini.

Kod većine srednjoškolskih zanimanja u 2016. godini iskazan je suficit tj. ponuda u

manjoj ili većoj mjeri prevazilazi tražnju, a zapošljavanje je višestruko manje od iskazane ponude kao i od prijavljene tražnje (Tab. 3. i 5.).

U ponudi srednjoškolaca prisutan je **trend rasta novoprijavljenih bez radnog staža** tj onih koji dolaze iz sistema obrazovanja (sa 5.867 u 2008. godini, na 5.970 u 2014. godini, a na 7.471 u 2016. godini), pri čemu opada kod III sss a raste kod IV sss što je posledica, prije svega, "prerastanja" trogodišnjih u četvorododišnje srednje škole u tom periodu.

Zapošljavanje srednjoškolaca u 2016. godini (7.103) je bilo 5% niže od broja novoprijavljenih Zavodu za zapošljavanje iz sistema obrazovanja (kod III sss je bilo 8,4% veće, a kod IV sss 10,5% manje). Ovaj odnos je kod nekih obrađenih mikro-tržišta **sjevernog regiona znatno nepovoljniji** (Berane-Petnjica-Andrijevića-Plav-Gusinje i Rožaje) **dok je znatno povoljniji kod primorskih.**

U srednjim školama CG je sada 27.752 učenika. Od toga se na gimnazijalce odnosi 33%, trgovinu, turizam i ugostiteljstvo 15,0%, pravo, ekonomiju i administraciju 14,7% , elektrotehniku 9,2 i zdravstvo, farmaciju i socijalnu zaštitu 8,6 ili, u navedenih 5 područja rada, je oko 80% ukupnog broja srednjoškolaca.

Od navedenog broja srednjoškolaca u trogodišnjim je 1.620 ili oko 6% a u četvorogodišnjim 26.132 učenik (9.573 ili 35% gimnazijalaca).

Na završnoj godini trogodišnjih srednjih škola je oko 450, a četvorogodišnjih oko 7.000 što znači da će školsku 2016/17 završiti oko 7.500 srednjoškolaca

U ukupnoj prijavljenoj tražnji srednjoškolaca je **veliko učešće nedefinisane tražnje - "neraspoređeni"** (43,1% u ukupnoj tražnji srednjoškolaca: 36,7% kod III sss i 43,1% kod IV sss) tako da se kao relevantne ne mogu koristiti nominalne veličine tražnje kod pojedinih grupa zanimanja ili zanimanja i relativni odnosi utvrđeni uz korišćenje tih veličina, već se za sagledavanje kretanja, kao što je već navedeno, kao relevantniji koriste odnosi između iskazane ponude i evidentiranog zapošljavanja (kol. 2,5, 6 i 7 Tab.3 i 5.).

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod III stepena stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016 god.-

(Tab. 3.)

Grupa zanimanja/područje rad-zanimanje	Ponuda	Novop bez staž u 2016	Prij. Slob. Rad. mjest	Zapos. u 2016	Zapoš : Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12 2016
					Nomin.	Index	Nomin.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	16431	2213	6436	2399	14032	14.60	-186	108.40	9459
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	84	15	4	8	76	9.52	7	53.33	60
Ukupno: 02 Stočari i živinari	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 05 Prerađ. hran.i pića	204	25	118	36	168	17.65	-11	144.00	116
Ukupno: 06 Prerađ. duvana	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 09 Šumari	16	3	3	2	14	12.50	1	66.67	13
Ukupno: 10 Prerađ.i obrađ.driv.	281	30	28	15	266	5.34	15	50.00	179
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjiv.ruda	133	2	51	17	116	12.78	-15	850.00	60
Ukupno: 16 Metalurzi	86	3	2	5	81	5.81	-2	166.67	55
Ukupno: 18 Obradivači metala	1626	160	233	205	1421	12.61	-45	128.13	1034
Ukupno: 19 Mont.i insta. u mašin.	416	96	47	49	367	11.78	47	51.04	233
Ukupno: 20 Maš.konstruk.i projektanti	5	0	0	0	5	0.00	0		5
Ukupno: 22 Mehanič. i mašinisti	2213	320	106	259	1954	11.70	61	80.94	1341
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	538	75	121	86	452	15.99	-11	114.67	329
Ukupno: 25 Elektromehaničari	931	93	39	165	766	17.72	-72	177.42	541

Ukupno: 26 Elektroničari	39	1	2	3	36	7.69	-2	300.00	26
Ukupno: 27 Zanim.telekomun.	58	5	13	7	51	12.07	-2	140.00	31
Ukupno: 28 Zan.računar.tehnike	5	0	0	1	4	20.00	-1		2
Ukupno: 31 Hemičari	90	23	0	5	85	5.56	18	21.74	54
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	11	2	2	3	8	27.27	-1	150.00	9
Ukupno: 33 Proizvođači keramike i građ. materijala	5	3	0	1	4	20.00	2	33.33	3
Ukupno: 34 Staklari	6	0	2	1	5	16.67	-1		3
Ukupno: 35 Papirničari	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 36 Grafičari	25	2	3	2	23	8.00	0	100.00	15
Ukupno: 39 Tekstilci	192	20	0	7	185	3.65	13	35.00	94
Ukupno: 40 Proizvod.odjeće	817	136	14	35	782	4.28	101	25.74	446
Ukupno: 41 Kožari i krznari	58	8	0	0	58	0.00	8	0.00	45
Ukupno: 42 Obuć. i kožni gallant.	279	20	1	10	269	3.58	10	50.00	157
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	4	0	0		0		0
Ukupno: 46 Tapetari	16	2	0	1	15	6.25	1	50.00	6
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	42	3	12	5	37	11.90	-2	166.67	33
Ukupno: 50 Geodeti	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 52 Građevinari	282	27	416	46	236	16.31	-19	170.37	172
Ukupno: 53 Zan. završ.građ.rad.	118	27	10	11	107	9.32	16	40.74	67
Ukupno: 56 Zan.drum.saob.	359	46	279	83	276	23.12	-37	180.43	212
Ukupno: 57 Željezničari	13	1	12	3	10	23.08	-2	300.00	5
Ukupno: 58 Brodari	5	0	2	0	5	0.00	0		4
Ukupno: 60 Zan. PTT saobrać.	47	2	0	9	38	19.15	-7	450.00	28
Ukupno: 61 Zanim.pretov. usl.,	5	0	5	1	4	20.00	-1		4

unutraš. Transp.i prev. žičar.									
Ukupno: 64 Trgovci	3208	390	730	417	2791	13.00	-27	106.92	1762
Ukupno: 65 Zan.ugostit.i turiz.	2783	356	1647	716	2067	25.73	-360	201.12	1468
Ukupno: 67 Ekonomisti	3	0	39	11	-8	366.67	-11		2
Ukupno: 69 Informatič.i statist.	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 71 Administratori	318	44	14	27	291	8.49	17	61.36	172
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	11	0	63	4	7	36.36	-4		5
Ukupno: 90 Medicinari	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 96 Zan. ličnih usluga	1087	270	44	96	991	8.83	174	35.56	660
Ukupno: 99 Neraspoređeni	7	2	2369	45	-38	642.86	-43	2250.00	4

Kod III sss iskazana **ponuda je u 2016. u odnosu na 2015. godinu bila za 7,7% veća (16.431:15.248), tražnja za 12,2% (6.436:5.740), a zapošljavanje za 7,1% (2.399 : 2.240)** dok su odnosi između ponude i tražnje, ponude i zapošljavanja i tražnje i zapošljavanja, iako nominalno nešto veći, ostali na relativno približno istom nivou (Tab. 4.).

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod III stepena stručne spreme

- u periodu 2005 – 2016 god.-

(Tab.4.)

Rb.	God.	Ponud (P)	Novopr. bez staža	Tražnj (T)	Zapoš. (Z)	Razlike					
						Tražnja (6) :		Zapoš.(7) :		Zapoš. (7) :	
						Ponuda (4)		Ponuda (4)		Tražnja (6)	
						Nomin.		Nomin..		Nomin.	
						T > P -	Index	Z > P -	Ind ex	Z > T -	Index
						T < P +		Z < P+		Z < T +	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	2005	27.757	2.381	11.379	6.016	+16.378	41,0	+21741	21,6	+5.363	52,8
2	2008	19.570	2.442	21.784	11.709	-2.214	111,3	+7.862	59,8	+10.075	53,7
3	2010	17.088	1.815	7.291	3.774	+9.797	42,7	+13.314	22,1	+3.517	51,7
4	2011	16.944	1.988	8.619	4.110	+8.325	24,3	+12.834	24,3	+4.509	47,7
5	2012	14.954	1.840	6.782	3.248	+8.172	45,4	+11.706	21,7	+3.534	47,9
6	2013	14.465	1.724	4.878	2.428	+9.587	33,7	+12.037	16,8	+2.450	49,7

7	2014	13.875	1.502	4.517	2.320	+9.358	32,5	+11.555	16,7	+2197	51,4
8	2015	15.262	1.951	5.743	2.267	+9.519	32,6	+12.995	14,8	+3.476	39,5
9	2016	16.441	2.207	6.436	2.440	+10.005	39,2	+14.001	14,8	+3.996	38,0

Kretanja na tržištu rada ostvarena kod ovog stepena stručne spreme opredjeljuje frekvencija ostvarena na tom tržištu kod zanimanja sistematizovanih u nekoliko grupa zanimanja-područja rada. Tako je u 2016. godini obim ponude, tražnje i zapošljavanja kod zanimanja iz grupe trgovaca bio 3.208:730:471, ugostiteljstva i turizma 2.783:1.647:716, metalaca, mehaničara i mašinista 4.346:388:518, elektro 1.571:175:262, tekstilaca 1.356:15:52 i zanimanja ličnih usluga 1.087:44:96, itd.

Ukupno posmatrajući, ponuda kod navedenih grupa zanimanja (14.351) čini 87,4% ukupne ponude kod III sss, 53,6% ili 3.080 ukupne tražnje i 86% zapošljavanja (2.061) ali je ono kod njih 6,3 puta manje od ponude (kod obrađivača metala 11,8 puta), a 42,7% niže od tražnje.

Veliki dio ponude srednjoškolaca ovog stepena stručne spreme čine zanimanja metalske, mašinske i elektro struke koja je, ukupno posmatrajući, u 2016. godini bila na nivou od 5.971 (36,4% ukupne ponude srednjoškolaca sa III sss), i 7,6 puta je veća od ostvarenog zapošljavanja (780 ili 32,5% ukupnog kod III sss), a ono je 49,3% veće od prijavljene tražnje (416 ili 7,3% ukupne) ali i za 19,0% niže od novoprijavljenih tih zanimanja iz sistema srednjeg obrazovanja (767 što čini 36,6% novoprijavljenih).

Visok deficit u odnosima ponude, tražnje i zapošljavanja je prisutan kod **građevinskih zanimanja** gdje je tražnja (438) bila 7 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (63). Međutim, iskazani deficit, utvrđen na osnovu evidencija Zavoda, kod ovih zanimanja, na tržištu rada, je višestruko veći imajući u vidu zapošljavanja strane radne snage, posmatrajući to kroz obim kvota za zapošljavanje stranaca od kojih se 30-35% tj. 3.500-4.000 odnosi na obavljanje građevinskih poslova, od jednostavnih do složenih, što bi, u osnovi, mogla biti mjera deficitarnosti tih zanimanja na tržištu rada. Ipak, struktura tog deficita je nejasna zbog toga što se prijavljena tražnja često definiše kao potreba za NK radnicima ili kao neraspoređena u okviru odrađenog sss iako se dio nje proporcionalno odnosi na određeno zanimanje.

Kod zanimanja iz oblasti i ugostiteljstva i turizma evidentitano zapošljavanje (716) je 2,3 puta manje od prijavljene tražnje (1.647). Kod ovih zanimanja se, kao i kod građevinskih, u zapošljavanju ostvaruje visoko učešće strane radne snage što potvrđuje navedena razlika između tražnje i zapošljavanja, te obim kvota za zapošljavanje stranaca u djelatnosti ugostiteljstva i turizma (oko 3.000-3.500 godišnjih kvota može se vezati za obavljanje turističko-građevinskih poslova).

Slično je i kod zanimanja iz oblasti trgovine gdje je odnos tražnje i zapošljavanja bio 730 : 451, drumskog saobraćaja 279 : 83 i kod prerađivača hrane i pića 122 : 45, itd.

Karakterističan primjer navedenog dispariteta je zanimanje točioca pića gdje je tražnja 4,2 puta veća od zapošljavanja (387 : 93) a ono je 6,6 puta veće od iskazane ponude (14).

Primjer većih dispariteta između ponude, tražnje i zapošljavanja je prisutan i kod tekstilaca, proizvođača odjeće i obućara i kožnih galanterista kod kojih je u odnosu na

ukupno iskazanu ponudu (1.356) prijavljena tražnja od svega 15 (1,1% iskazane ponude), a zaposleno je 52 lica (3,8% ponude) što znači da su lica tih zanimanja zapošljavala na poslovima za čije obavljanje nije bio presudan uslov stečeno formalno obrazovanje a slični odnosi su bli kod zanimanja ličnih usluga (1.087 : 44 : 96).

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod IV stepena stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016 god. -

(Tab. 5.)

Grupa zanimanja/područje rad- Zanimanje	Ponuda	Novop bez staž u 2016	Pri. Slob. Rad. mjest	Zapos. u 2016	Zapoš : Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12. 2016
					Nomin.	Index	Nomin.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	27051	5258	7519	4704	22347	17.39	554	89.46	14530
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	476	80	26	43	433	9.03	37	53.75	273
Ukupno: 02 Stočari i živinari	108	26	0	12	96	11.11	14	46.15	56
Ukupno: 04 Veterinari	221	44	9	22	199	9.95	22	50.00	128
Ukupno: 05 Prerađ. hrane i pića	377	89	12	37	340	9.81	52	41.57	200
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	0	0	3	0	0		0		0
Ukupno: 09 Šumari	204	28	22	17	187	8.33	11	60.71	126
Ukupno: 10 Prerađ.i obrađ.drвета	237	39	19	18	219	7.59	21	46.15	143
Ukupno: 13 Geolozi	18	1	5	4	14	22.22	-3	400.00	10
Ukupno: 15 Rudari i oplemenj.ruda	85	0	8	8	77	9.41	-8		47
Ukupno: 16 Metalurzi	145	14	9	23	122	15.86	-9	164.29	85
Ukupno: 18 Obrađivači metala	125	12	36	19	106	15.20	-7	158.33	70

Ukupno: 19 Mont. i install. u mašin.	4	1	3	1	3	25.00	0	100.00	1
Ukupno: 20 Maš. konst..i project.	1046	119	27	117	929	11.19	2	98.32	611
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	581	70	40	50	531	8.61	20	71.43	347
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	413	84	45	70	343	16.95	14	83.33	221
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	873	181	113	135	738	15.46	46	74.59	477
Ukupno: 25 Elektromehaničari	324	113	18	46	278	14.20	67	40.71	178
Ukupno: 26 Elektroničari	439	83	65	99	340	22.55	-16	119.28	216
Ukupno: 27 Zan.telekomunik.	516	107	16	71	445	13.76	36	66.36	273
Ukupno: 28 Zan.računar.tehnike	795	248	30	118	677	14.84	130	47.58	413
Ukupno: 31 Hemičari	703	81	11	59	644	8.39	22	72.84	380
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 33 Proizv. keram. i građ.mat.	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
Ukupno: 35 Papirničari	26	2	0	1	25	3.85	1	50.00	19
Ukupno: 36 Grafičari	152	20	5	24	128	15.79	-4	120.00	83
Ukupno: 39 Tekstilci	129	10	1	5	124	3.88	5	50.00	71
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	201	23	0	16	185	7.96	7	69.57	102
Ukupno: 41 Kožari i krznari	18	4	0	2	16	11.11	2	50.00	15
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	18	2	0	0	18	0.00	2	0.00	8

Ukupno: 45 Komunalci	0	0	16	3	-3		-3		0
Ukupno: 46 Tapetari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 50 Geodeti	121	17	28	31	90	25.62	-14	182.35	60
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	171	21	7	28	143	16.37	-7	133.33	84
Ukupno: 52 Građevinari	482	66	70	85	397	17.63	-19	128.79	277
Ukupno: 56 Zan.drumsaobrać.	949	195	90	182	767	19.18	13	93.33	496
Ukupno: 57 Željezničari	133	16	28	27	106	20.30	-11	168.75	53
Ukupno: 58 Brodari	347	100	9	70	277	20.17	30	70.00	126
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	5	0	1	1	4	20.00	-1		4
Ukupno: 60 Zan. PTT saobraćaja	213	32	3	28	185	13.15	4	87.50	120
Ukupno: 61 Zanim. pretov. usluga, unutraš.transp. i prevoza žičarama	20	3	0	1	19	5.00	2	33.33	9
Ukupno: 64 Trgovci	2171	329	289	327	1844	15.06	2	99.39	1213
Ukupno: 65 Zan.ugostitelj.i turiz.	3032	562	1305	768	2264	25.33	-206	136.65	1565
Ukupno: 67 Ekonomisti	3141	623	262	469	2672	14.93	154	75.28	1640
Ukupno: 68 Pravnici	478	111	21	72	406	15.06	39	64.86	263
Ukupno: 69 Informatičari i statistič.	77	15	2	7	70	9.09	8	46.67	44
Ukupno: 70 Kadrovska zanimanja	0	0	1	0	0		0		0
Ukupno: 71 Administratori	162	18	40	27	135	16.67	-9	150.00	93
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	48	3	258	14	34	29.17	-11	466.67	24

Ukupno: 73 Zanimanja osiguranja	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	175	15	3	14	161	8.00	1	93.33	92
Ukupno: 82 Društ.-human.zanim.	3207	829	236	623	2584	19.43	206	75.15	1749
Ukupno: 83 Prirodno-matem.zan.	576	72	4	45	531	7.81	27	62.50	339
Ukupno: 85 Likov.umjet. i dizajn.	72	14	1	7	65	9.72	7	50.00	40
Ukupno: 86 Scen.umj., muz.i knjiž.	130	31	2	26	104	20.00	5	83.87	64
Ukupno: 87 Zanim. javnog inform.	57	8	0	3	54	5.26	5	37.50	32
Ukupno: 88 Ost.zan. kult. umj. info.	449	40	4	50	399	11.14	-10	125.00	255
Ukupno: 90 Medicinari	1558	396	490	324	1234	20.80	72	81.82	804
Ukupno: 91 Stomatolozi	266	52	62	42	224	15.79	10	80.77	149
Ukupno: 92 Farmaceuti	439	100	85	62	377	14.12	38	62.00	219
Ukupno: 94 Zan. fizičke kulture	5	0	0	0	5	0.00	0		1
Ukupno: 96 Zan.ličnih usluga	47	13	33	0	47	0.00	13	0.00	30
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	23	13	0	1	22	4.35	12	7.69	10
Ukupno: 99 Neraspoređeni	255	83	3645	348	-93	136.47	-265	419.28	118

I kod IV sss relativni odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja su slični ostvarenim kod III sss, ali su **nominalne razlike kod ovog stepena veće**. U odnosu na 2015. godinu ponuda je veća za 2.563 ili 10,5% (27.051 : 24.482), tražnja za 13,5% (7.519 : 6.624) a zapošljavanje za 7,6% (4.704 : 4.372). **Kod gotovo svih zanimanja iskazan je suficit u odnosima ponude i tražnje, a ostvareno zapošljavanje je, prosječno, za 5,7 puta niže od iskazane ponude.**

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod IV stepena stručne spreme

- u periodu 2005 – 2016 god.-

(Tab. 6.)

Rb.	God.	Ponud (P)	Novop .bez staža	Traž. (T)	Zapoš. (Z)	Razlike					
						Tražnja (6) :		Zapoš.(7) :		Zapoš. (7) :	
						Ponuda (4)		Ponuda (4)		Tražnja (6)	
						Nomin. T > P - T < P +	Index	Nomin. Z > P - Z < P +	Index	Nomin. Z > T - - Z < T +	Index
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	2005	30.040	2.626	7.143	7.322	+22.897	23,8	+22.718	24,4	-179	102,5
2	2008	22.686	3.425	15.518	14.758	+7.168	68,4	+7.928	65,0	+760	95,1
3	2010	21.367	3.290	7.931	5.534	+15.445	25,3	+15.833	25,9	+2.397	69,7
4	2011	22.586	3.834	6.309	6.509	+16.277	28,0	+16.077	28,8	- 200	103,2
5	2012	21.653	4.074	6.738	5.638	+14.915	31,2	+16.015	26,0	+1.100	83,7
6	2013	22.005	4.340	5.749	3.931	+16.256	26,3	+18.074	17,8	+1.818	68,4
7	2014	22.308	4.468	5.663	3.785	+16.645	25,4	+ 18.523	16,9	+1.878	66,8
8	2015	24.405	4.497	6.625	4.417	+17.780	27,2	+19.988	18,1	+2.208	66,7
9	2016	27.071	5.229	7.518	4.769	+19.553	27,7	+22.302	17,6	+2.749	63,4

Nominalno posmatrajući, najveća frekvenciju u ponudi, tražnji i zapošljavanju u 2016. godini ostvarena je kod: ekonomsko-pravnih tehničara 3.619 : 283 : 541, gimnazijalaca 3.353 : 240 : 641, zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma 3.032 : 1.305 : 768, zanimanja iz oblasti medicine 2.263 : 631 : 428 i trgovaca 2.171 : 289 : 327 kod kojih su evidentirani nominalno najveći suficiti i zapošljavanje ali je ono 5,4 puta manje od iskazane ponude. Navedena zanimanja čine 53,4% ukupno iskazane ponude kod ovog sss, 36,8% prijavljene tražnje i 57,5% ostvarenog zapošljavanja.

Veliki dispariteti između ponude, tražnje i zapošljavanja prisutni su kod zanimanja metalske, mašinske, elektro i računarske tehnike kod kojih je ponuda, ukupno posmatrajući, u 2016. godini bila na nivou od 5.261 ili 13,1 puta je veća od prijavljene tražnje (402) a 6,6 puta veća od evidentiranog zapošljavanja (800), a ono je dvostruko veće od prijavljene tražnje.

Kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma zapošljavanje je, niže od prijavljene tražnje (768 : 1.305) što znači da se ta razlika, kao i kod tih zanimanja III sss, odnosi na zapošljavanje stranaca.

Veća razlika između ponude, tražnje i zapošljavanja je prisutana kod proizvođača bilja, veterinar, prerađivača hrane i pića, i prerađivača i obrađivača drveta kod kojih je u odnosu na ukupno iskazanu ponudu (1.419) prijavljena tražnja od svega 66 (4,6%

iskazane ponude) a zaposleno je 132 lica (9,3% ponude). Kod ovih zanimanja oko 50% njihovog zapošljavanja je bilo na poslovima za čije obavljanje nije bio uslovljeno stečenim formalnim obrazovanjem.

* * *

Ukupno posmatrajući (III i IV sss) kretanja na tržištu rada u znatnoj mjeri opredjeljuje obim iskazane ponude, prijavljene tražnje i zapošljavanja, te njihovi međusobni odnosi, ostvareni kod: ugostitelja, trgovaca, gimnazijalaca, ekonomsko-pravnih tehničara, medicinaru i zanimanja iz oblasti metalsko-mašinske i elektro-računarske struke koje, na godišnjem nivou, čine 72,7% ukupno iskazane ponude, 43,7% prijavljene tražnje i 76,3% ostvarenog zapošljavanja kod srednjeg obrazovanja u 2016. godini.

Kod ugostitelja, trgovaca i medicinaru prijavljena tražnja je 73,5% veća od ostvarenog zapošljavanja, zbog projektovanog zapošljavanja stranaca, iskazanog kroz veću tražnju (kod ovih zanimanja ponuda je u 2016. godini bila 2,9 puta veća od tražnje, a petostruko veća od zapošljavanja) zanemarujući pri tom okolnost da se tražnja kod nekih zanimanja u velikoj mjeri iskazuje kao potreba za NK radnicima, a ne stvarno potrebnim kvalifikacijama.

Kod gimnazijalaca, ekonomsko-pravnih tehničara, metalsko-mašinskih i elektro-računarskih zanimanja je zapošljavanje bilo 91,7% veće od prijavljene tražnje zbog njihovog zapošljavanja na poslovima za koja nije bilo presudno formalno stečeno obrazovanje (kod ovih zanimanja ponuda je bila 12,2 puta veća od tražnje a 6,4 puta veća od zapošljavanja).

Već je ukazano na činjenicu da je u ukupno prijavljenoj tražnji kod srednjeg obrazovanja (13.955) **učešće nedefinisane tražnje – »neraspoređeni«** u 2016. godini bilo 43,1% (6.008) te da se zbog toga kao relevantne ne mogu koristiti nominalne veličine tražnje kod pojedinih grupa zanimanja ili zanimanja i relativni odnosi utvrđeni uz korišćene tih veličina, već bi bilo realnije prijavljenu tražnju, na tom nivou (zanimanja), povećati prosječno za procenat nedefinisane tražnje i tako korigovanu (uvećanu tražnju) upoređivati sa iskazanom ponudom i ostvarenim zapošljavanjem. Tom korekcijom se povećava razlika između tražnje i zapošljavanja (smanjuje se između ponude i tražnje) i ona bi na primjeru ugostiteljskih zanimanja umjesto 1.468 (2.952 – 1.484) bila 2.740 (2.952+43,1% – 1.484) što je bliže realnosti. Kako se, ipak, ova korekcija pretpostavlja tj. nije faktografski potkrijepljena to se za sagledavanje kretanja na tržištu rada srednjoškolskog obrazovanja, kao što je već navedeno, kao relevantniji koriste odnosi između iskazane ponude i evidentiranog zapošljavanja.

Prethodnom analizom sagledana su ukupna kretanja na tržištu rada srednjoškolaca (na nivou stepena stručne spreme i zanimanja) i **može biti od značaja za stratifikaciju upisa kod visokog obrazovanja dok je sagledavanje tih kretanja i odnosa na nivou definisanih mikro-tržišta više u funkciji dimenzioniranja upisnih kvota kod srednjeg obrazovanja.**

3.2.2.Tržište rada visokog obrazovanja u Crnoj Gori

Na tržištu rada u Crnoj Gori je, u vidu ponude, tražnje i zapošljavanja, u toku godine prosječno prisutno je oko 720 zanimanja sa visokom stručnom spremom (oko 40% od ukupnog broja na tom tržištu), sistematizovanih u 56 grupa zanimanja odnosno područja rada.

Kod visokog obrazovanja su, nominalno iskazana ponuda i prijavljena tražnja, u 2016. i 2015. bile na približno istom nivou (19.252 :18.972 i 5.663 : 5.505) dok je evidentirano **zapošljavanje** bilo za 10,8% veće (3.858 : 3.480).

Odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja, takođe su približni ostvarenim u prethodnoj godini. Ponuda je bila 3,4 puta veća od tražnje dok je zapošljavanje 31,8% niže od tražnje, a 5 puta manje od ponude.

Karakteristični primjeri odnosa:

Kod gotovo svih zanimanja sa visokim obrazovanjem **ponuda, nominalno posmatrajući prevazilazi tražnju, a samo kod nekoliko njih tražnja je veća od ponude** ali su te razlike, nominalno posmatrano, u odnosu na one sa iskazanim suficitima znatno niže.

Ponuda, tražnja i zapošljavanje je, nominalno posmatrano, najveće kod grupe zanimanja: vaspitača i nastavnika društveno-humanističkih oblasti gdje je taj odnos bio 2.862 : 988 : 695, ekonomista 2.811 : 770 : 590; menadžera i organizatora 2.176 : 139 : 331; pravnika 1.962 : 521 : 332 i društveno-humanističkih zanimanja 1.426 :152 : 202, itd. Ova zanimanja **čine preko 50% ukupno nominalno iskazane ponude i tražnje, najveće je evidentirano zapošljavanja visokoškolaca** u 2016. godini, a i najviše je novoprijavljenih na evidencije Zavoda iz sistema obrazovanja.

Kod navedenih grupa zanimanja su, u 2016. godini, kao što se vidi, iskazani nominalno **najveći suficiti** u odnosima ponude i tražnje (ponuda je veća od tražnje). Tako je kod ekonomista on bio 2.041, menadžera i organizatora 2.037, vaspitača i nastavnika društveno-humanističkih oblasti 1.874, pravnika 1.441, a kod društveno-humanističkih zanimanja 1.274. Najnepovoljniji relativni odnos između tražnje i ponude, kod ovih zanimanja, je kod menadžera i organizatora gdje tražnja čini svega 6,4% ponude, a povoljniji od prosječnog (na nivou ukupnog broja visokoškolaca 28,6%) je kod vaspitača i nastavnika društveno-humanističkih oblasti gdje je tražnja činila 34,5% ponude (kol. 6. tab.6). Kod tih zanimanja je, u odnosu na prosječne, kod VII sss, u 2016. godini ostvaren povoljniji odnos između evidentiranog zapošljavanja i broja novoprijavljenih bez radnog staža na evidencije Zavoda iz sistema obrazovanja (kol. 8. 9 i 3. Tab.7).

Treba istaći da je odnos između ponude i zapošljavanja u 2016. godini, u odnosu na prosječno ostvarene kod VII sss bio povoljniji kod elektro-računarskih zanimanja gdje je on bio 708 (ponuda) : 204 (zapošljavanje), arhitektonsko-građevinskih (631 : 227) pa i

metalsko-mašinskih (316 : 81). Kod ovih zanimanja godišnji obim zapošljavanja je, na godišnjem nivou, veći od broja novoprijavljenih na evidencije Zavoda iz sistema obrazovanja. Znatno nepovoljniji odnos između ponude i zapošljavanja bio kod tzv. poljoprivrednih zanimanja (551 : 54).

Tražnja je, kod nekoliko grupa zanimanja-područja rada, u 2016 godini bila veća od prijavljene ponude tj. **prisutan je deficit** u tom odnosu, a najveći je bio kod nastavnika prirodno-matematičke struke gdje je odnos ponude i tražnje bio 136 : 355, a nominalno je znatno niži bio kod elektroničara 33 : 55, itd.

Odnos između zapošljavanja i ponude je najrelevantnije za ocjenu kretanja na tržištu rada i kod ovog stepena stručne spreme u 2016 godini (kolona 8 tabele 6. i 7.), a imajući u vidu obim iskazane ponude kod pojedinih grupa zanimanja moglo bi se konstatovati da je taj odnos vrlo nepovoljan kod grupe zanimanja: proizvođači bilja gdje je zapošljavanje 10,5 puta manje od ponude (401 : 38), zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite 10 puta (594 : 60), stomatologa 9 puta (169 : 19), zanimanja drumskog saobraćaja 18,3 puta (201 : 11), itd.

Taj odnos je bio nešto povoljniji kod medicinara (653 : 202), zanimanja računarske tehnike (593 : 138) farmaceuta (103 : 36), prirodno-matematičkih zanimanja (566 : 132), građevinara (325 : 102), arhitekata i urbanista (306 : 77), itd.

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod visoke stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016. god. -

(Tab. 7.)

Grupa zanimanja/područje rad-zanimanje	Ponuda	Novop bez staž 2016	Prij. Slob. Rad. mjesta	Zapos. u 2016	Zapoš: Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12. 2016
					Nom.	Index	Nom	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	19236	3239	5505	3854	15382	20	-615	118.9	10868
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	401	70	45	38	363	9.5	32	54.3	243
Ukupno: 02 Stočari i živinari	98	12	4	9	89	9.2	3	75	59
Ukupno: 04 Veterinari	12	3	10	3					5
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	40	9	12	4	36	10	5	44.4	25
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	0	0	5	0	0	-	0	-	0

Ukupno: 09 Šumari	29	6	16	7	22	24.1	-1	116.7	18
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	5	1	2	0	5	0	1	0	4
Ukupno: 13 Geolozi	21	4	17	7	14	33.3	-3	175	11
Ukupno: 14 Zan.eksploat. nafte i zemnog gasa	2	0	0	2	0	100	-2	-	1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	31	3	15	10	21	32.3	-7	333.3	12
Ukupno: 16 Metalurzi	42	2	3	6	36	14.3	-4	300	24
Ukupno: 18 Obradivači metala	164	18	104	45	119	27.4	-27	250	88
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	1	1	1	0	1	0	1	0	1
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	50	5	4	14	36	28	-9	280	26
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	18	0	3	10	8	55.6	-10	-	6
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	182	48	86	45	137	24.7	3	93.8	107
Ukupno: 25 Elektromehaničari	3	1	4	1	2	33.3	0	100	1
Ukupno: 26 Elektroničari	33	5	55	21	12	63.6	-16	420	16
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	11	1	10	8	3	72.7	-7	800	3
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	593	127	93	138	455	23.3	-11	108.7	341
Ukupno: 31 Hemičari	94	14	12	14	80	14.9	0	100	56
Ukupno: 33 Proizvod. keram. i građev.mater.	2	0	1	0	2	0	0	-	1
Ukupno: 36 Grafičari	12	1	2	2	10	16.7	-1	200	7
Ukupno: 39 Tekstilci	3	0	0	2	1	66.7	-2	-	1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	3	0	0	0	3	0	0	-	3
Ukupno: 50 Geodeti	19	1	10	2	17	10.5	-1	200	10
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	306	96	107	77	229	25.2	19	80.2	177

Ukupno: 52 Građevinari	325	75	200	102	223	31.4	-27	136	166
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	201	45	21	11	190	5.5	34	24.4	136
Ukupno: 57 Željezničari	2	0	2	0	2	0	0	-	1
Ukupno: 58 Brodari	493	88	25	91	402	18.5	-3	103.4	274
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	3	0	5	3	0	100	-3	-	1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	8	0	3	1	7	12.5	-1	-	6
Ukupno: 64 Trgovci	115	20	7	20	95	17.4	0	100	62
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	958	113	65	149	809	15.6	-36	131.9	555
Ukupno: 66 Menadžeri i organizatori	2176	330	139	331	1845	15.2	-1	100.3	1284
Ukupno: 67 Ekonomisti	2811	469	770	590	2221	21	-121	125.8	1631
Ukupno: 68 Pravnici	1962	382	521	332	1630	16.9	50	86.9	1160
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	108	23	56	34	74	31.5	-11	147.8	53
Ukupno: 70 Kadrovska zanimanja	2	1	2	0	2	0	1	0	1
Ukupno: 72 Zanim. odbrane, bezbjed. i zaštite	594	124	18	60	534	10.1	64	48.4	379
Ukupno: 75 Vaspit. i nast. društ.-humanist. obl.	2862	252	988	695	2167	24.3	-443	275.8	1347
Ukupno: 76 Nastav.prirodno-matematičke struke	136	9	355	32	104	23.5	-23	355.6	65
Ukupno: 77 Nastav. tehničko-tehnološke struke	2	0	6	2	0	100	-2	-	1
Ukupno: 78 Nastavnici biotehničke struke	0	0	2	0	0	-	0	-	0
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	1426	267	152	202	1224	14.2	65	75.7	868
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	566	103	50	132	434	23.3	-29	128.2	312
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i	266	49	24	33	233	12.4	16	67.3	169

dizajneri									
Ukupno: 86 Scenski umjet., muzič. i književnici	198	42	79	82	116	41.4	-40	195.2	92
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	190	54	17	22	168	11.6	32	40.7	114
Ukupno: 88 Ostala zan. kult., umjet. i informis.	368	67	27	70	298	19	-3	104.5	218
Ukupno: 90 Medicinari	653	135	311	202	451	30.9	-67	149.6	352
Ukupno: 91 Stomatolozi	169	55	32	19	150	11.2	36	34.5	116
Ukupno: 92 Farmaceuti	103	33	87	36	67	35	-3	109.1	40
Ukupno: 93 Zanimanja socijalne zaštite	52	10	13	5	47	9.6	5	50	34
Ukupno: 94 Zanimanja fizičke kulture	163	32	3	25	138	15.3	7	78.1	89
Ukupno: 95 Sportisti	130	24	2	19	111	14.6	5	79.2	79
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	20	8	0	0	20	0	8	0	16
Ukupno: 99 Neraspoređeni	2	0	902	89	-87	4450	-89	-	0

Trendovi

Ponuda visokoškolaca je u 2016. godini bila 3,4 puta veća od prijavljene tražnje (19.252 : 5.663) dok je u 2008. bila za 6,5% niža (8.504 : 7.979).

Zapošljavanje je u 2016. bilo 31,8% niže od **tražnje** (3.858 : 5.663) a u 2008. godini 40,2% (5.085 : 8.504) dok je u odnosu na iskazanu ponudu zapošljavanje u 2016. godini bilo 5 puta manje dok je u 2008. godini bilo 36,3% niže (5.085 : 7.979).

Visok rast ponude visokoškolaca ostvarivan u proteklih 10-tak godina (u 2016 god. je za 44,5% veća u odnosu na 2012. godini, a 2,4 puta veća u odnosu na 2008. godinu) rezultat je porasta produkcije iz sistema visokog obrazovanja. Tako se Zavodu za zapošljavanje u periodu 2012-2016, iz tog sistema prijavljivalo 3.200-3.400 lica, u dok je u 2008 godini to bilo na nivou od 1.345.

Zbog toga su u **navedenom periodu** znatno promijenjeni odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja. Tako je u 2008. godini tražnja visokoškolaca bila 6,5% veća od ponude, a zapošljavanje činilo 63,7% ponude odnosno 60% prijavljene tražnje dok je u 2016. godini ponuda bila 3,4 puta veća od tražnje, a 5 puta veća od ostvarenog zapošljavanja.

To je posledica, prije svega, **povećavanja broja srednjoškolaca koji se upisuje na visokoobrazovne ustanove** (od oko 7.500 svršenih srednjoškolaca u školskoj 2015/16 njih oko 70%) što je, iz godine u godinu, povećavalo i produkciju iz sistema visokog obrazovanja. Tako je studije u 2016. godini završilo oko 4.000 i taj trend će se nastaviti i u nekoliko narednih godina imajući u vidu da se na završnim godinama osnovnih, specijalističkih i magistarskih studija nalazi oko 9.000 studenta.

Nominalno, najveći **porast visokoškolaca prijavljenih Zavodu zapošljavanje** u periodu 2008-2016 godina je bio kod grupe zanimanja ekonomista (sa 243 na 469), vaspitača društveno-humanističke oblasti (sa 194 na 252) pravnika (186 na 382), menadžera i organizatora (sa 154 na 330), društveno-humanističkih zanimanja (sa 65 na 267), zanimanja računarske tehnike (sa 65 na 127), medicinara (sa 47 na 135), zanimanja turizma i ugostiteljstva (sa 18 na 113), prirodno-matematičkih (69 na 103) zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite (sa 27 na 124), itd.

Ponuda, tražnja i zapošljavanje je kod **navedenih zanimanja, u posmatranom periodu, činilo oko 70% ukupno ostvarenih kod VII sss** što znači da su ona u velikoj mjeri opredjeljivala ukupne, nominalne i relativne odnose na tržištu rada visokoškolaca.

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod visoke stručne spreme

- u periodu 2005 – 2016. god. -

(Tab. 8.)

Rb.	God.	Ponud (P)	Novop. bez staža	Traž. (T)	Zapš. ¹ (Z)	Razlike					
						Tražnja (5) :		Zapoš. (6):		Zapoš. (6) :	
						Ponuda (3)		Ponuda (3)		Tražnja (5)	
						Nomin.		Nomin.		Nomin.	
						T > P -	Index	Z > P -	Index	Z > T -	Index
						T < P +		Z < P +		Z < T +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	2005	6.572	885	5.219	3.013	+1.353	79,4	+3.559	45,8	+2.206	57,7
2	2008	7.979	1.358	8.504	5.085	-2.473	106,6	+2.894	63,7	+3.419	59,8
3	2010	10.085	1.649	6.029	4.019	+4.056	59,7	+6.066	39,8	+2.010	66,7
4	2011	11.406	2.015	6.664	4.534	+4.724	58,4	+6.872	39,7	+2.130	68,0
5	2013	15.857	3.400	4.341	2.361	+11.515	27,4	+13.496	14,9	+1.980	54,4

¹ Programom stručnog osposobljavanja visokoškolaca u 2014 godini obuhvaćeno je 3.597 a u 2015 3458 lica sa VSS.

6	2014	17.850	3.254	5.785	3.174	+12065	32,4	+14.676	17,8	+2613	54,8
7	2015	18.972	3.369	5.505	3.480	+13467	29,0	+15492	18,4	+2025	63,2
8	2016	19.252	3.234	5.663	3.858	+13.589	29,4	+15.394	20,1	+1.805	68,2

Učešće visokoškolaca koje je generisao **Bolonjski sistem obrazovanja** u ukupnoj ponudi je u 2016. u odnosu na u 2013. godinu povećano sa 47,3% na 65,5% a ostalih visokoškolaca smanjeno sa 52,7% na 34,5% što je posledica povećanja broja novoprijavljenih "bolonjaca" bez radnog staža, na evidenciju Zavoda.

Tražnja, još uvijek, ne prati navedene **promjene u strukturi ponude** budući da je u ukupnoj tražnji visokoškolaca učešće Bolonjaca smanjeno sa 8,3% u 2013. godini (634 : 4.448) na 5,9% u 2016. godini (328 : 5.505) ali je, ipak, njihovo **učešće u ukupno evidentiranom zapošljavanju VII sss poraslo** sa 26,1% (634 : 2.425) na 32% (1.233 : 3.864), odnosno, zapošljavanje bolonjaca je, u naznačenom periodu, bilo gotovo dvostruko veće, a ostalih za 47%.

Veći obim zapošljavanja u odnosu na prijavljenu tražnju kod bolonjaca može biti posledica činjenice da je u prijavljenoj, ta tražnja, definisana kao tražnja za VII sss, a da se kod zapošljavanja VII sss, donekle zanemaruje okolnost kako je, prethodno, bila definisana-prijavljena tražnja.

Osim navedenog, trend **ostvarivanja povoljnijeg statusa bolonjaca na tržištu rada**, u proteklih nekoliko godina, potvrđuje činjenica da je njihova ponuda u 2016. god. bila 7 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (8.518 : 1.233) dok je u 2013. bila 9 puta veća (5.802 : 634). Isto tako, njihovo zapošljavanje je u 2016. godini bilo 36,2% niže od broja novoprijavljenih bez radnog staža (1.233 : 1.932) dok je u 2013. godini bilo dvostruko niže (634 : 1.254).

Međutim, nominalno posmatrajući, prisutan je **veći raskorak između porasta iskazane ponude bolonjaca** u 2016. u odnosu na 2013. god. od 3.313 (8.516 : 5.802) i **porasta obima njihovog zapošljavanja** za 599 (1.233 : 634) dok je kod ostalih VII sss u istom periodu, ponuda smanjena za 556 (10.771 : 11.377), a zapošljavanje je veće za 940 (2.631 : 1.791).

Navedena kretanja uticala su na **nominalni porast nezaposlenih bolonjaca** za 1.573 (sa 3.639 krajem 2013. na 5.212 krajem 2016. god.), a smanjenje od 964 kod ostalih VII sss (sa 6.620 krajem 2013. na 5.656 krajem 2016. god.), odnosno, **porast učešća nezaposlenih bolonjaca u ukupnoj nezaposlenosti VII sss** sa 35,5% u 2013 na 47,9% u 2016. godini.

U 2016. god. nastavila se realizacija **Programa stručnog osposobljavanja visokoškolaca** kojim je obuhvaćeno **3.517 lica**, a najzastupljeniji su bili iz oblasti

ekonomije, prava, menadžmenta, turizma, prosvjete, računarstva, itd. Realizacija ovog programa nastavljena je i u 2017. godini.

1. Ponuda, tražnja i zapošljavanje - regionalno

Već relativno duži period prisutan je **trend povećavanja regionalnih razlika** na tržištu rada Crne Gore sagledavajući to kroz obim i strukturu ponude, tražnje i zapošljavanja i njihove međusobne odnose.

Tako je u 2005. godini **ponuda radne snage u sjevernom** regionu činila 35,4% ukupne ponude u Crnoj Gori, prijavljena tražnja 15,2%, a zapošljavanja 17,7%. U 2008. godini to učešće je bilo 37,1% : 14,6% : 15,7% da bi u 2016 god. taj odnos bilo 37,7% : 12,2% : 11,3%.

Nasuprot tome, u primorskom regionu ostvarena su povoljnija kretanja posebno u pogledu obim i strukture tražnje i zapošljavanja (Tab.9.). Tako je učešće tražnje tog regiona u ukupnoj tražnji povećano sa 48,2% u 2005. na 52,2% u 2016. godini, a učešće zapošljavanja se, u istom periodu, povećalo sa 38,5% na 53,1%.

Kada se regionalne razlike **posmatraju kroz odnos zapošljavanja i ponude radne snage**, kao relevantnijeg pokazatelja stanja na tržištu rada, regionalne razlike su još veće. Tako je u 2008. god. zapošljavanje u sjevernom regionu bilo 4,0 puta manje od iskazane ponude (6.659 : 27.101) da bi u 2016 bilo 22,1 puta manja (1.615 : 32.640). U primorskom regionu zapošljavanje i ponuda su u 2008. god. bili gotovo izjednačeni (14.951 : 14.933) da bi u 2016. zapošljavanje 57,7% niže od ponude (17.663 : 7.640).

Ukupna ponuda, tražnja i zapošljavanje po regionima

(Tab. 9.)

Rb.	God.	Region	Ponuda	%	Tražnja	%	Zapoš.	%	Zapoš : Ponuda	
									Nomin.	Index
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	2005	Sjeverni	34.071	35,4	5.383	15,2	3.833	17,7	+ 30.238	11,3
2		Središnji	41.967	43,6	13.027	36,6	9.440	43,8	+ 32.527	22,5
3		Primorski	20.106	21,0	17.128	48,2	8.326	38,5	+ 11.780	41,4
4		Ukupno	96.144	100,0	35.538	100,0	21.599	100,0	+ 74.545	22,5
5	2008	Sjeverni	27.101	37,1	9.572	14,6	6.659	15,7	+ 20.442	24,6
6		Središnji	31.019	42,5	30.995	47,3	20.666	48,9	+ 10.353	66,6
7		Primorski	14.933	20,4	24.932	38,1	14.951	35,4	- 18	100,2
8		Ukupno	73.053	100,0	65.499	100,0	42.276	100,0	+ 30.777	57,8
9	2011	Sjeverni	24.162	34,3	4.258	9,4	2.941	12,8	+ 21.221	12,2
10		Središnji	32.286	45,7	18.419	40,7	10.449	45,7	+ 21.837	32,4
11		Primorski	14.121	20,0	22.587	49,9	9.505	41,5	+ 4.616	63,7
12		Ukupno	70.569	100,0	45.264	100,0	22.895	100,0	+ 47.674	32,4
13	2012	Sjeverni	23.140	34,1	6.675	14,0	2.418	11,2	+ 20.722	10,5
14		Središnji	30.368	44,7	17.151	35,7	10.246	47,2	+ 20.122	33,7
15		Primorski	14.454	21,2	24.125	50,3	9.040	41,6	+ 5.414	62,5
16		Ukupno	67.901	100,0	47.951	100,0	21.704	100,0	+ 46.197	32,0
17	2013	Sjeverni	25.149	36,4	2.821	7,4	1.213	7,9	+ 23.936	4,8
18		Središnji	31.062	45,0	13.008	34,4	6.043	39,7	+ 25.019	19,5
19		Primorski	12.806	18,6	22.073	58,2	8.017	52,4	+ 4.789	62,6
20		Ukupno	69.017	100,0	37.905	100,0	15.273	100,0	+ 53.744	22,2
21	2014	Sjeverni	23.204	33,1	3.657	8,5	1.578	10,7	+ 21.626	6,8
22		Središnji	31.746	45,3	12.855	29,7	5.410	36,6	+ 26.336	17,1
23		Primorski	15.193	21,6	26.738	61,1	7.774	52,7	+ 7.419	51,2
24		Ukupno	70.143	100,0	43.250	100,0	14.762	100,0	+ 55.381	21,1
25	2015	Sjeverni	27.350	35,3	3.812	10,7	1.811	12,9	+ 25.539	6,6
25		Središnji	33.798	43,5	12.187	34,3	4.648	33,2	+ 29.150	13,5
27		Primorski	16.561	21,3	19.582	55,0	7.555	53,9	+ 9.006	45,6
28		Ukupno	77.709	100,0	35.581	100,0	14.014	100,0	+ 63.695	18,1
29	2016	Sjeverni	32.640	37,7	3.895	12,2	1.615	11,3	+ 31.025	4,9
30		Središnji	36.297	42,0	11.362	35,6	5.135	35,6	+ 31.162	14,2
31		Primorski	17.663	20,3	16.630	52,2	7.640	53,1	+ 10.023	43,3
32		Ukupno	86.600	100,0	31.883	100,0	14.390	100,0	+ 72.210	16,6

Učešće zapošljavanja srednjeg obrazovanja sjevernog regiona u ukupnom zapošljavanju srednjoškolaca povećano je sa 9,4% u 2013. godini na 12,5% u 2016. godini, kod središnjeg regiona to učešće je, u istom periodu, smanjeno sa 40,3% na 34,9% dok je kod primorskog regiona povećano sa 50,2% na 53,5%. Tako je i u 2016. u odnosu na 2013. god. (Tab. 2.) zapošljavanje srednjoškolaca u sjevernom regionu bilo veće za 50% (904 : 603), u središnjem je bilo niže za 4,9% (2.449 : 2.577), a u primorskom veće za 20% (3.856 : 3.212).

Regionalne razlike na tržištu rada visokoškolaca su manje u odnosu na navedene ukupne-prosječne. Tako je u 2016. godini u ukupnom zapošljavanju visokoškolaca učešće sjevernog regiona bilo 20,3% (prosječno je 11,3%), središnjeg 52% (prosječno 35,6%), a primorskog 33,7% (prosječno 53,1%).

Međutim, **odnosi između zapošljavanja i ponude te zapošljavanja i broja novoprijavljenih bez radnog staža kod visokoškolaca** u sjevernom regionu su, još uvijek, znatno nepovoljniji od ostvarenih kod drugih regiona ili prosječno ostvarenih na nivou svih sss. Tako je zapošljavanje VII sss u sjevernom regionu u 2016 god. bilo 9,3 puta manje od njihove ponude (5.155 : 558), kod središnjeg 4,7 puta (9.659 : 2.038), primorskog 3,7 (4.431 : 1.319) dok je prosječno na nivou CG bilo 5 puta manje (19.236 : 3.854) manje. Isto tako, zapošljavanje visokoškolaca u sjevernom regionu je bilo 41,8% niže od broja novoprijavljenih bez radnog staža (558 : 960), kod središnjeg je bilo 25,6% veće (2.038 : 1.619), a primorskog dvostruko veće (1.319 : 661) dok je prosječni na nivou CG bilo 19% veće (3.854 : 3.239).

5. Ponuda, tražnja i zapošljavanja sss na nivou mikro-tržišta

5.1. Osnovne karakteristike

Kod analiziranja **kretanja i odnosa, ponude, tražnje i zapošljavanja** kod nekih manjih opština nominalni pokazatelji, zbog višestruko niže frekvencije, na tim mini-lokalnim tržištima su praktično neuporedivi sa srednjim i većim opštinama tako da je, u cilju objektivizacije tog analiziranja, 23 opština sistematizovano u **9 "mikro tržišta"** (Bijelo Polje-Mojkovac-Kolašin; Berane-Petnjica-Andrijevica-Plav-Gusinje; Rožaje; Pljevlja; Nikšić-Plužine-Šavnik-Žabljak; Podgorica-Danilovgrad-Cetinje; Bar-Ulcinj; Budva-Tivat-Kotor i Herceg Novi).

Osnovni elementi **kretanje ponude, tražnje i zapošljavanja, i njihove strukturne odnose kod srednjoškolskog obrazovanja na nivou mikro-tržišta** sagledana su za 2016. godinu kod zanimanja koja su najzastupljenija na tim mikro-tržištima (Tab. 10/1-

10/18.) a, prije svega, kod **onih koja produkuje redovni sistem obrazovanja** (ova zanimanja su u tabelama za **pojedina mikro-tržišta data u italik formi**) i **onih koja opredjeljuju kretanja na tržištu rada tih mikro-tržišta** na nivou srednjoškolskog obrazovanja.

Iz narednih pregleda se vidi da su odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja, kada je u pitanju **srednje obrazovanje**, u 2016 godini bili najnepovoljniji na mikro-tržištima Berane-Petnjica-Andrijevica-Plav-Gusinje i Rožaje, a znatno povoljniji na mikro-tržištima Budva-Kotor-Tivat i Herceg Novi. Na to posebno ukazuje odnos (index) između zapošljavanja i iskazane ponude radne snage (kol. 7.) prema kojem je u opštinama Berane-Petnjica-Andrijevica-Plav-Gusinje zapošljavanje 51,8 puta bilo manje od evidentirane ponude (5.754 : 111), a u opštini Rožaje 42,1 puta (1.767 : 42). Kod ovih mikro-tržišta je i ukupno zapošljavanje višestruko manje od broja novoprimitljenih iz sistema srednjoškolskog obrazovanja (kol. 9).

Kada se odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja posmatraju po pojedinim opštinama u okviru pojedinih mikro-tržišta navedene razlike su još veće.

5.2. Mikro tržišta

BERANE –PETNJICA - ANDRIJEVICA – PLAV – GUSINJE

III sss

(Tab. 10/1.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	2105	540	93	22	2083	1.05	518	4.07	1546
Ukupno: 01 Proizvod. bilja	17	7	0	0	17	0.00	7	0.00	16
300100 Proizvođač bilja (III SSS i KV)	3	0	0	0	3	0.00	0		3
300101 Ratar	10	5	0	0	10	0.00	5	0.00	9
300111 Voćar	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	4
Ukupno: 05 Prera.hra.i pića	49	13	1	0	49	0.00	13	0.00	34
300500 Prerađivač hrane i pića (III SSS i KV)	20	7	1	0	20	0.00	7	0.00	15
300504 Konditor	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	4
300511 Mljekar	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
300515 Kuvar industrijskih jela	17	4	0	0	17	0.00	4	0.00	10
Ukupno: 09 Šumari	8	2	0	0	8	0.00	2	0.00	8
300900 Šumar (III SSS i KV)	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
300902 Uzgajivač - čuvar šuma	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	5

Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	40	10	0	0	40	0.00	10	0.00	31
301000 Prerađ.i obrađ.drveta (III SSS i KV)	24	7	0	0	24	0.00	7	0.00	17
301035 Stolar za montažu, oprav.i održav.	11	2	0	0	11	0.00	2	0.00	10
301036 Stolar za dekor i umjet.predm.od drv.	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	3	0	0	0	3	0.00	0		2
301500 Rudar i oplemenjivac ruda (III SSS i KV)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 16 Metalurzi	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 18 Obradivači metala	139	45	0	2	137	1.44	43	4.44	108
301801 Metalostrugar	34	13	0	1	33	2.94	12	7.69	28
301802 Metaloglodač	6	0	0	0	6	0.00	0		4
301805 Metalobrusač	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	0
301813 Bravar	78	27	0	1	77	1.28	26	3.70	61
301815 Limar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
301816 Autolimar	8	3	0	0	8	0.00	3	0.00	7
301835 Elektrozarivač	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
301836 Zavarivač - rezač gasom	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 19 Monteri i instalat. u mašinstvu	71	23	0	3	68	4.23	20	13.04	47
301900 Monter - instalater (III SSS i KV)	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
301971 Mašinski instalater	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	5
301972 Vodoinstalater	45	16	0	1	44	2.22	15	6.25	32
301973 Instalater grijanja	9	2	0	2	7	22.22	0	100.00	5
301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	9	3	0	0	9	0.00	3	0.00	4
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	426	110	3	7	419	1.64	103	6.36	317
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	81	11	0	1	80	1.23	10	9.09	64
302201 Mašinski mehaničar	112	29	0	3	109	2.68	26	10.34	86
302210 Brodomehaničar	1	0	0	0	1	0.00	0		1
302220 Automehaničar	231	70	3	3	228	1.30	67	4.29	165
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	76	13	0	1	75	1.32	12	7.69	63
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	6
302421 Elektromonter energetskih mašina i uređaja	14	1	0	0	14	0.00	1	0.00	14
302431 Elektroinstalater	53	11	0	1	52	1.89	10	9.09	41
302432 Elektromonter instalacija i mašina	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 25 Elektromehaničari	117	24	1	0	117	0.00	24	0.00	87
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	24	9	0	0	24	0.00	9	0.00	20
302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	16	2	0	0	16	0.00	2	0.00	13
302533 Izrađivač električnih mjernih instrumenata i sklopova	6	3	0	0	6	0.00	3	0.00	6
302561 Elektromehaničar pogona	8	1	0	0	8	0.00	1	0.00	5
302564 Autoelektričar	63	9	1	0	63	0.00	9	0.00	43
Ukupno: 26 Elektroničari	3	0	0	0	3	0.00	0		3
302621 Radio i TV mehaničar	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	1	0	0	0	1	0.00	0		1

Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	2	0	0	0	2	0.00	0		1
302800 Elektromehaničar za računare (III SSS i KV)	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 31 Hemičari	22	9	0	1	21	4.55	8	11.11	12
303100 Izrađivač hemijskih proizvoda (III SSS i KV)	8	4	0	0	8	0.00	4	0.00	5
303121 Rukovalac hemijskih laboratorijskih uređaja	13	5	0	1	12	7.69	4	20.00	7
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	2	0	0	0	2	0.00	0		2
303202 Konfeksionar gumarskih proizvoda	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 35 Papirničari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 36 Grafičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 39 Tekstilci	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	4
303900 Tekstilni radnik (III SSS i KV)	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	112	32	0	1	111	0.89	31	3.13	85
304000 Krojač i konfeksionar (III SSS i KV)	17	6	0	0	17	0.00	6	0.00	12
304023 Šivač konfekcije	10	3	0	0	10	0.00	3	0.00	7
304024 Krojač	6	0	0	0	6	0.00	0		6
304031 Krojač kožne odjeće	78	23	0	1	77	1.28	22	4.35	60
Ukupno: 41 Kožari i krznari	53	8	0	0	53	0.00	8	0.00	43
304100 Obradivač kože i krzna (III SSS i KV)	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	6
304121 Kožar	43	5	0	0	43	0.00	5	0.00	35
304131 Krznar	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	22	6	0	0	22	0.00	6	0.00	15
304200 Izrađ. obuće i kož.galan.(III SSS i KV)	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
304221 Obućar	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
304223 Izrađivač gornjih dijelova obuće	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
304231 Izrađivač kožne galanterije	13	3	0	0	13	0.00	3	0.00	8
Ukupno: 46 Tapetari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 52 Građevinari	3	3	0	0	3	0.00	3	0.00	3
305203 Tesar	2	2	0	0	2	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 53 Zanim. završ. građev. radova	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
305302 Građevinski keramičar	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 56 Zanim. drumskog saobraćaja	22	5	1	0	22	0.00	5	0.00	15
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	10	2	1	0	10	0.00	2	0.00	6
305602 Vozač putničkog automobila	11	3	0	0	11	0.00	3	0.00	8
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	385	84	1	4	381	1.04	80	4.76	272
306400 Prodavac (III SSS i KV)	117	34	1	0	117	0.00	34	0.00	89
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	243	43	0	4	239	1.65	39	9.30	166
306461 Magacioner	25	7	0	0	25	0.00	7	0.00	17
Ukupno: 65 Zanim. ugostiteljstva i turizma	336	80	6	0	336	0.00	80	0.00	242
306500 Ugostitelj (III SSS i KV)	10	5	0	0	10	0.00	5	0.00	4
306513 Kelner	171	35	1	0	171	0.00	35	0.00	129
306515 Kuvar jednostavnih jela	155	40	5	0	155	0.00	40	0.00	109

Ukupno: 71 Administratori	29	10	0	0	29	0.00	10	0.00	21
307101 Administrator	2	2	0	0	2	0.00	2	0.00	2
307111 Daktilograf	27	8	0	0	27	0.00	8	0.00	19
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	151	52	0	3	148	1.99	49	5.77	104
309640 Frizer za žene	115	39	0	3	112	2.61	36	7.69	82
309641 Frizer za muškarce	32	11	0	0	32	0.00	11	0.00	20
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	80	0	0		0		0

IV

(Tab. 10/2.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	3649	1054	214	89	3560	2.44	965	8.44	2398
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	52	21	0	4	48	7.69	17	19.05	41
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	50	21	0	4	46	8.00	17	19.05	39
Ukupno: 02 Stočari i živinari	12	7	0	0	12	0.00	7	0.00	7
400200 Poljoprivredni tehničar za uzgoj stoke i živine (IV SSS)	11	7	0	0	11	0.00	7	0.00	6
Ukupno: 04 Veterinari	73	19	0	1	72	1.37	18	5.26	48
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	73	19	0	1	72	1.37	18	5.26	48
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	39	6	0	0	39	0.00	6	0.00	25
400500 Tehničar za biotehnologiju (IV SSS)	38	6	0	0	38	0.00	6	0.00	24
Ukupno: 09 Šumari	129	22	5	1	128	0.78	21	4.55	89
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	127	21	5	1	126	0.79	20	4.76	88
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	81	25	0	1	80	1.23	24	4.00	59
401000 Tehničar prerade i obrade drveta	75	25	0	1	74	1.33	24	4.00	58
401049 Tehničar drvoprerađivačke tehnologije	6	0	0	0	6	0.00	0		1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	13	0	0	0	13	0.00	0		11
401500 Rudarski tehničar (IV SSS)	13	0	0	0	13	0.00	0		11
Ukupno: 16 Metalurzi	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 18 Obradačivci metala	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	7
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	71	12	3	2	69	2.82	10	16.67	49
402000 Mašinski tehničar - konstruktor	55	7	3	2	53	3.64	5	28.57	44
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	16	5	0	0	16	0.00	5	0.00	5
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	113	19	0	1	112	0.88	18	5.26	90
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	112	19	0	1	111	0.89	18	5.26	90
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	18	5	0	0	18	0.00	5	0.00	12
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	4
402201 Servisni mašinski mehaničar	2	0	0	0	2	0.00	0		2
402205 Servis. mehanič. za alat. maš.	11	2	0	0	11	0.00	2	0.00	6
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	151	34	6	5	146	3.31	29	14.71	97

402400 Elektrot. energetike (IV SSS)	107	25	6	4	103	3.74	21	16.00	62
402401 Elektroenergetski tehničar	39	6	0	1	38	2.56	5	16.67	30
402405 Maš.i tehničar za energetiku	4	3	0	0	4	0.00	3	0.00	4
Ukupno: 25 Elektromehaničari	48	19	2	1	47	2.08	18	5.26	29
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	11	2	2	1	10	9.09	1	50.00	8
402504 Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	4	0	0	0	4	0.00	0		2
402580 Elektrotehničar multimedija	31	16	0	0	31	0.00	16	0.00	17
Ukupno: 26 Elektroničari	41	9	6	0	41	0.00	9	0.00	30
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	41	9	6	0	41	0.00	9	0.00	30
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	91	23	4	2	89	2.20	21	8.70	52
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	89	23	4	2	87	2.25	21	8.70	50
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	171	55	5	4	167	2.34	51	7.27	102
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	171	55	5	4	167	2.34	51	7.27	102
Ukupno: 31 Hemičari	150	28	0	1	149	0.67	27	3.57	104
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	76	11	0	0	76	0.00	11	0.00	50
403101 Hemijski tehničar	21	3	0	0	21	0.00	3	0.00	15
403121 Hemijski laborant	53	14	0	1	52	1.89	13	7.14	39
Ukupno: 35 Papirničari	23	2	0	0	23	0.00	2	0.00	18
403500 Tehnič. za tehnolog. papira (IV SSS)	4	0	0	0	4	0.00	0		4
403501 Tehničar proizvodnje papira	19	2	0	0	19	0.00	2	0.00	14
Ukupno: 36 Grafičari	4	0	0	0	4	0.00	0		4
Ukupno: 39 Tekstilci	8	4	0	0	8	0.00	4	0.00	6
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	5	3	0	0	5	0.00	3	0.00	3
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	24	3	0	0	24	0.00	3	0.00	17
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	4
404001 Konfekcionar tekstila	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	6
404031 Konfekcionar kožne i krznene odjeće	11	0	0	0	11	0.00	0		7
Ukupno: 41 Kožari i krznari	8	3	0	1	7	12.50	2	33.33	8
404100 Kožarsko - krznarski tehničar (IV SSS)	8	3	0	1	7	12.50	2	33.33	8
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	9	3	0	0	9	0.00	3	0.00	6
405100 Arhitektonski tehničar (IV SSS)	9	3	0	0	9	0.00	3	0.00	6
Ukupno: 52 Građevinari	39	12	2	2	37	5.13	10	16.67	24
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	27	9	2	1	26	3.70	8	11.11	18
405211 Tehničar hidrogradnje	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
405262 Tehničar niskogradnje	11	2	0	1	10	9.09	1	50.00	5
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	127	38	4	4	123	3.15	34	10.53	77
405600 Tehničar drum. saobraćaja (IV SSS)	78	14	4	3	75	3.85	11	21.43	47
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	48	23	0	1	47	2.08	22	4.35	29
Ukupno: 57 Željezničari	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 58 Brodari	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1

Ukupno: 64 Trgovci	148	45	4	3	145	2.03	42	6.67	111
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	94	28	3	1	93	1.06	27	3.57	70
406421 Prodavac prehrambene robe	7	1	1	0	7	0.00	1	0.00	4
406435 Prodavac mješovite robe	9	4	0	0	9	0.00	4	0.00	7
406453 Komercijalni tehničar	36	12	0	2	34	5.56	10	16.67	29
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	241	84	3	2	239	0.83	82	2.38	149
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	89	25	0	0	89	0.00	25	0.00	52
406513 Konobar	23	8	0	0	23	0.00	8	0.00	17
406515 Kuvar	62	20	0	1	61	1.61	19	5.00	36
406531 Turistički tehničar	66	31	2	1	65	1.52	30	3.23	44
Ukupno: 67 Ekonomisti	289	94	7	4	285	1.38	90	4.26	183
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	239	81	7	3	236	1.26	78	3.70	159
406721 Knjigovođa	13	3	0	0	13	0.00	3	0.00	7
406746 Tehničar marketinga i trgovine	10	2	0	0	10	0.00	2	0.00	5
406752 Speditersko – agenc. i carin. tehničar	25	7	0	1	24	4.00	6	14.29	11
Ukupno: 68 Pravnici	86	25	1	2	84	2.33	23	8.00	53
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	79	24	1	2	77	2.53	22	8.33	48
406812 Upravni tehničar	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	4
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	41	14	2	1	40	2.44	13	7.14	30
406900 Birotehničar (IV SSS)	23	10	2	0	23	0.00	10	0.00	18
406901 Računarski operater	18	4	0	1	17	5.56	3	25.00	12
Ukupno: 71 Administratori	38	4	2	1	37	2.63	3	25.00	29
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	38	4	2	1	37	2.63	3	25.00	29
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	32	7	0	0	32	0.00	7	0.00	22
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	32	7	0	0	32	0.00	7	0.00	22
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	431	160	13	11	420	2.55	149	6.88	276
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	110	29	0	6	104	5.45	23	20.69	77
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	321	131	13	5	316	1.56	126	3.82	199
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	126	31	3	3	123	2.38	28	9.68	91
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	46	10	3	3	43	6.52	7	30.00	31
408301 Matematičko - tehnički saradnik	13	4	0	0	13	0.00	4	0.00	8
408302 Matematičko - programerski saradnik	2	0	0	0	2	0.00	0		2
408310 Laborant fizike	9	3	0	0	9	0.00	3	0.00	8
408330 Laborant biologije	35	10	0	0	35	0.00	10	0.00	26
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	20	4	0	0	20	0.00	4	0.00	15
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	2	1	0	1	1	50.00	0	100.00	2
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	66	11	0	4	62	6.06	7	36.36	45

408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	17	3	0	0	17	0.00	3	0.00	11
408843 Inokorespondent	47	8	0	4	43	8.51	4	50.00	33
Ukupno: 90 Medicinari	441	144	27	13	428	2.95	131	9.03	261
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	180	81	14	7	173	3.89	74	8.64	105
409002 Medicinska sestra	118	27	9	4	114	3.39	23	14.81	73
409010 Medicinsko-laboratorijski tehničar	27	13	0	1	26	3.70	12	7.69	20
409015 Kozmetičarska sestra	13	3	0	0	13	0.00	3	0.00	6
409016 Medicinski/a kozmetičar/ka	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
409021 Pedijatrijska sestra	23	3	3	0	23	0.00	3	0.00	14
409049 Ginekološko – akuš.sestra	25	4	1	1	24	4.00	3	25.00	14
409067 Sanitarno - ekološka sestra	12	3	0	0	12	0.00	3	0.00	7
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	40	9	0	0	40	0.00	9	0.00	21
Ukupno: 91 Stomatolozi	67	18	4	1	66	1.49	17	5.56	50
409100 Stomat.- zubni tehnič.IV SSS)	53	15	1	1	52	1.89	14	6.67	40
409101 Stomatološka sestra	14	3	3	0	14	0.00	3	0.00	10
Ukupno: 92 Farmaceuti	109	30	7	7	102	6.42	23	23.33	61
409200 Farmac. tehničar (IV SSS)	98	29	7	6	92	6.12	23	20.69	54
409231 Biohem.- zdravstveni laborant	11	1	0	1	10	9.09	0	100.00	7
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	11	8	104	6	5	54.55	2	75.00	7

Kod ovih nekoliko opština sjevernog regiona, ponuda zanimanja sa srednjom stručnom spremom u 2016. god. je bila 5.754 dok je evidentirano **zapošljavanje 111 lica što je 63,3% više od ostvarenog u predhodnoj godini (68).**

Odnos ponude i zapošljavanja je, kod ovog mikro-tržišta u 2016. god. bio **najnepovoljniji** od svih obrađenih, odnosno, broj zaposlenih je činio svega 1,9% ponude (5.754 : 111) ali je kod III sss ponuda bila gotovo 100-struko veća od evidentiranog zapošljavanja (2.105 : 22).

Zbog 60,0% **učešća nedefinisane tražnje ("neraspoređeni") u ukupnoj tražnji srednjoškolaca** kod ovog mikro-tržišta u 2016. godini sagledavanje kretanja na nivou zanimanja se, umjesto prijavljene tražnje, kao relevantniji koriste odnosi između iskazane ponude i evidentiranog zapošljavanja.

Nominalno posmatrajući najveća ponuda je iskazana kod zdravstvenih zanimanja (617) i 16,3 puta je veća od iskazane tražnje, 29,4 puta veća od **zapošljavanja** (617 : 38 : 21), a ono je 9 puta **manje od broja novoprijavljenih bez radnog staža iz sistema obrazovanja** (192).

Kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma od ukupne ponude zaposlilo se svega 0,4% (577 : 2), a kod III sss u odnosu na iskazanu ponudu od 336 konobara i kuvara, nije evidentirano zapošljavanje ni jednog lica. Kod trgovaca zapošljavanje čini 1,3% ponude (533 : 5), kod gimnazijalaca 2,5% (477 : 14), ekonomsko-pravnih tehničara 1,6% (375 : 6), a kod **zanimanja ličnih usluga** na iskazanu ponudu od 154 lica nije prijavljena tražnja, a evidentirano je zapošljavanje njih 3, itd.

Kod metalških, mašinskih, elektro i računarskih zanimanja ukupna ponuda je bila na nivou od 1.530, a ostvareno je zapošljavanje 28 lica sa tim zanimanjima ili 2,2% od navedene ponude.

Odnosi između ponude i zapošljavanja kod tzv. **poljoprivrednih zanimanja** u 2016. god. je bio 244 :5.

U srednjoškolskim ustanovama ovih opština je oko 2.800 učenika a na završnoj godini je oko 700 (93% se odnosi na četvorogodišnje srednje škole) što znači da je obim zapošljavanja srednjoškolaca ostvaren u 2016. godini (ukupno 111) bio oko 7 puta manji od broja učenika na završnoj godini srednjoškolaca. Pretežni dio (497 ili oko 70%), sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na zanimanja iz oblasti zdravstva, gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare, turističko-ugostiteljska zanimanja i trgovce, a obim zapošljavanja kod navedenih zanimanja u 2016. godini (50) je oko 10 puta bio manji od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

BIJELO POLJE- MOJKOVAC – KOLAŠIN

III

(Tab. 10/3.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	2625	272	349	82	2543	3.12	190	30.15	1570
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	23	0	1	1	22	4.35	-1		13
300512 Rukovalac uređaja za proizvodnju i preradu voća i povrća	6	0	0	1	5	16.67	-1		4
300513 Mesar	12	0	0	0	12	0.00	0		6
300515 Kuvar industrijskih jela	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 09 Šumari	3	0	0	1	2	33.33	-1		3
300903 Lovočuv	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 10 Prerađ. i obrađivači drveta	34	1	1	1	33	2.94	0	100.00	29
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i KV)	28	0	0	1	27	3.57	-1		24
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	2	0	1	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
301525 Floter rude	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 16 Metalurzi	28	0	0	0	28	0.00	0		22
301608 Rukovalac postrojenja za hladno valjanje i vučenje čelika	25	0	0	0	25	0.00	0		19
301686 Rukovalac postrojenja za	2	0	0	0	2	0.00	0		2

proizvodnju metalnih užadi									
Ukupno: 18 Obradivači metala	298	18	3	16	282	5.37	2	88.89	194
301800 Obradivač metala (III SSS i KV)	2	0	0	0	2	0.00	0		1
301801 Metalostrugar	110	5	2	5	105	4.55	0	100.00	64
301802 Metaloglodač	40	2	0	2	38	5.00	0	100.00	26
301803 Metalobušač	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
301805 Metalobrusač	7	0	0	0	7	0.00	0		5
301813 Bravar	90	7	1	6	84	6.67	1	85.71	61
301815 Limar	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	1
301816 Autolimar	5	0	0	1	4	20.00	-1		5
301835 Elektrozavarivač	25	1	0	2	23	8.00	-1	200.00	20
301836 Zavarivač - rezač gasom	11	1	0	0	11	0.00	1	0.00	8
Ukupno: 19 Monteri i instal. u mašinst.	84	17	0	2	82	2.38	15	11.76	46
301900 Monter - instalater (III SSS i KV)	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	3
301972 Vodoinstalater	35	9	0	0	35	0.00	9	0.00	17
301973 Instalater grijanja	28	4	0	1	27	3.57	3	25.00	16
301974 Instalater klimatizacije	3	0	0	0	3	0.00	0		3
301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	11	2	0	1	10	9.09	1	50.00	6
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	285	31	3	7	278	2.46	24	22.58	185
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	79	3	2	1	78	1.27	2	33.33	60
302201 Mašinski mehaničar	6	0	0	0	6	0.00	0		5
302220 Automehaničar	194	28	0	4	190	2.06	24	14.29	117
302250 Precizni mehaničar	4	0	0	2	2	50.00	-2		2
302271 Mašinista za parne kotlove	2	0	1	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	118	21	2	1	117	0.85	20	4.76	72
302400 Elektromont. instalat.(III SSS i KV)	19	2	2	0	19	0.00	2	0.00	10
302421 Elektromont.energet. maš.i uređ.	8	0	0	0	8	0.00	0		7
302431 Elektroinstalater	74	17	0	1	73	1.35	16	5.88	46
302432 Elektromonter instalacija i mašina	16	2	0	0	16	0.00	2	0.00	8
Ukupno: 25 Elektromehaničari	134	18	0	11	123	8.21	7	61.11	82
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	72	8	0	6	66	8.33	2	75.00	43
302533 Izrađivač električnih mjernih instrumenata i sklopova	2	0	0	0	2	0.00	0		2
302561 Elektromehaničar pogona	2	0	0	0	2	0.00	0		1
302564 Autoelektričar	58	10	0	5	53	8.62	5	50.00	36
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	12	2	0	0	12	0.00	2	0.00	3
302700 Monter telekomunikacionih mreža (III SSS i KV)	9	1	0	0	9	0.00	1	0.00	3
302702 Monter telekomunikacione opreme	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 28 Zanim. računarske tehnike	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 31 Hemičari	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	1	0	0	0	1	0.00	0		1

Ukupno: 35 Papirničari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 36 Grafičari	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
303661 Knjigovezac	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 39 Tekstilci	90	8	0	0	90	0.00	8	0.00	46
303921 Prelac	49	5	0	0	49	0.00	5	0.00	25
303931 Tkač	21	2	0	0	21	0.00	2	0.00	11
303951 Apreter - dorađivač tekstila	18	1	0	0	18	0.00	1	0.00	9
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	148	15	5	3	145	2.03	12	20.00	80
304000 Krojač i konfekcionar (III SSS i KV)	13	1	1	1	12	7.69	0	100.00	6
304022 Krojač tekstila	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
304023 Šivač konfekcije	123	13	0	2	121	1.63	11	15.38	67
304024 Krojač	7	0	4	0	7	0.00	0		5
304031 Krojač kožne odjeće	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	177	8	0	4	173	2.26	4	50.00	96
304200 Izrađivač obuće i kožne galanterije (III SSS i KV)	4	1	0	1	3	25.00	0	100.00	1
304221 Obućar	108	4	0	3	105	2.78	1	75.00	57
304223 Izrađivač gornjih djelova obuće	52	2	0	0	52	0.00	2	0.00	28
304224 Izrađivač donjih djelova obuće	12	1	0	0	12	0.00	1	0.00	10
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
304701 Moler - farbar	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 52 Građevinari	42	4	13	5	37	11.90	-1	125.00	27
305201 Armirač	4	0	0	1	3	25.00	-1		2
305202 Betonirač	2	0	0	0	2	0.00	0		1
305203 Tesar	7	1	6	1	6	14.29	0	100.00	4
305204 Zidar	18	2	3	1	17	5.56	1	50.00	14
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	9	1	4	1	8	11.11	0	100.00	4
Ukupno: 53 Zanimanja završnih građevinskih radova	14	0	0	0	14	0.00	0		10
305302 Građevinski keramičar	9	0	0	0	9	0.00	0		6
305309 Zastakljivač	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	42	3	13	1	41	2.38	2	33.33	25
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	41	3	13	1	40	2.44	2	33.33	25
Ukupno: 57 Željezničari	3	0	6	0	3	0.00	0		3
305711 Vozovoda	1	0	6	0	1	0.00	0		1
305721 Kondukter u željezničkom saobraćaju	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
306001 Poštar	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
Ukupno: 64 Trgovci	482	35	6	18	464	3.73	17	51.43	285
306400 Prodavac (III SSS i KV)	323	23	5	11	312	3.41	12	47.83	192
306411 Prodavac robe svakodnevn.potroš.	118	6	1	5	113	4.24	1	83.33	71
306435 Prodavac u maloprod. mješov.robe	2	0	0	0	2	0.00	0		2

306461 Magacioner	38	6	0	2	36	5.26	4	33.33	19
Ukupno: 65 Zanim. ugostitel.i turizma	444	59	27	7	437	1.58	52	11.86	257
306513 Kelner	200	20	14	2	198	1.00	18	10.00	113
306515 Kuvar jednostavnih jela	241	38	8	4	237	1.66	34	10.53	142
306517 Točilac pića	1	0	5	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 71 Administratori	68	15	0	1	67	1.47	14	6.67	37
307101 Administrator	41	15	0	1	40	2.44	14	6.67	22
307111 Daktilograf	27	0	0	0	27	0.00	0		15
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	71	12	0	1	70	1.41	11	8.33	39
309640 Frizer za žene	42	5	0	0	42	0.00	5	0.00	23
309641 Frizer za muškarce	25	6	0	1	24	4.00	5	16.67	14
309642 Frizer - vlasuljar	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	1	1	269	0	1	0.00	1	0.00	1

IV

(Tab. 10/4.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	3166	491	271	198	2968	6.25	293	40.33	1749
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	49	13	3	2	47	4.08	11	15.38	29
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	35	13	3	2	33	5.71	11	15.38	21
400111 Voćarsko - vinogradarski tehničar	4	0	0	0	4	0.00	0		3
400141 Tehničar poljoprivredne mehanizacije	9	0	0	0	9	0.00	0		5
Ukupno: 02 Stočari i živinari	10	2	0	3	7	30.00	-1	150.00	5
400200 Poljoprivredni tehničar za uzgoj stoke i živine (IV SSS)	9	2	0	2	7	22.22	0	100.00	5
Ukupno: 04 Veterinari	56	8	3	2	54	3.57	6	25.00	32
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	56	8	3	2	54	3.57	6	25.00	32
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	91	26	0	2	89	2.20	24	7.69	51
400500 Tehničar za biotehnologiju (IV SSS)	56	17	0	2	54	3.57	15	11.76	32
400561 Tehničar proizvodnje koncentrovane stočne hrane	4	0	0	0	4	0.00	0		4
400571 Prehrambeni fizicko - hemijski laborant	26	8	0	0	26	0.00	8	0.00	13
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	0	0	3	0	0		0		0
Ukupno: 09 Šumari	19	3	1	2	17	10.53	1	66.67	8
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	19	3	1	2	17	10.53	1	66.67	8
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	41	1	4	3	38	7.32	-2	300.00	27
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	38	1	4	2	36	5.26	-1	200.00	26
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	3	0	0	0	3	0.00	0		2
401500 Rudarski tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		2

Ukupno: 16 Metalurzi	5	0	0	0	5	0.00	0		5
401600 Metalurški tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 18 Obradivači metala	19	1	1	1	18	5.26	0	100.00	13
401800 Mašinski tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	11	1	1	0	11	0.00	1	0.00	7
401801 Univerzalni metalostrugar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	155	17	0	4	151	2.58	13	23.53	98
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	118	6	0	3	115	2.54	3	50.00	74
402001 Tehničar konstruisanja mašinskih elemenata	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	5
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	30	10	0	1	29	3.33	9	10.00	19
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	123	7	26	4	119	3.25	3	57.14	71
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	122	7	26	4	118	3.28	3	57.14	71
402105 Tehničar - tehnolog proizvodnje i održavanja alatnih mašina	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	13	1	0	1	12	7.69	0	100.00	11
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	12	0	0	1	11	8.33	-1		10
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	90	18	1	2	88	2.22	16	11.11	52
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	86	18	1	1	85	1.16	17	5.56	50
402401 Elektroenergetski tehničar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 25 Elektromehaničari	45	25	1	0	45	0.00	25	0.00	19
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	9	2	0	0	9	0.00	2	0.00	4
402504 Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	10	4	0	0	10	0.00	4	0.00	4
402580 Elektrotehničar multimedija	24	17	1	0	24	0.00	17	0.00	10
Ukupno: 26 Elektroničari	27	6	2	0	27	0.00	6	0.00	21
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	27	6	2	0	27	0.00	6	0.00	21
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	101	11	0	7	94	6.93	4	63.64	58
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	100	11	0	7	93	7.00	4	63.64	58
402701 Tehničar montaže telekomunikacionih mreža	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	105	25	1	4	101	3.81	21	16.00	51
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	103	24	1	4	99	3.88	20	16.67	51
Ukupno: 31 Hemičari	44	2	1	1	43	2.27	1	50.00	25
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	8	0	0	0	8	0.00	0		4
403101 Hemijski tehničar	19	0	0	1	18	5.26	-1		8
403121 Hemijski laborant	17	2	1	0	17	0.00	2	0.00	13
Ukupno: 35 Papirničari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 36 Grafičari	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	4
403600 Tehničar graficarske tehnologije (IV SSS)	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 39 Tekstilci	52	1	0	3	49	5.77	-2	300.00	28
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	21	0	0	3	18	14.29	-3		14
403921 Tehničar pređenja	22	1	0	0	22	0.00	1	0.00	9
403931 Tehničar tkanja	8	0	0	0	8	0.00	0		5
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	72	1	0	5	67	6.94	-4	500.00	30
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	49	0	0	3	46	6.12	-3		20

404001 Konfektionar tekstila	21	1	0	2	19	9.52	-1	200.00	9
404031 Konfektionar kožne i krznene odjeće	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	14	0	0	0	14	0.00	0		6
404200 Tehničar za obuču i kožnu gallant. (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
404221 Obucarski tehničar	11	0	0	0	11	0.00	0		4
Ukupno: 46 Tapetari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 50 Geodeti	7	0	0	0	7	0.00	0		4
405000 Geodetski tehničar (IV SSS)	4	0	0	0	4	0.00	0		2
405021 Geometar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	4	0	0	0	4	0.00	0		4
405101 Tehničar visokogradnje	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 52 Građevinari	36	2	2	1	35	2.78	1	50.00	29
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	32	2	2	0	32	0.00	2	0.00	26
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	70	19	1	1	69	1.43	18	5.26	40
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	36	6	1	0	36	0.00	6	0.00	21
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	34	13	0	1	33	2.94	12	7.69	19
Ukupno: 57 Željezničari	22	1	2	4	18	18.18	-3	400.00	9
405700 Tehničar željeznickog saobraćaja (IV SSS)	3	1	0	1	2	33.33	0	100.00	0
405717 Mašinovođa elektro-vuče	15	0	0	0	15	0.00	0		9
Ukupno: 58 Brodari	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	5	0	0	2	3	40.00	-2		4
406000 Tehničar PTT saobraćaja (IV SSS)	4	0	0	2	2	50.00	-2		4
Ukupno: 64 Trgovci	375	43	10	10	365	2.67	33	23.26	209
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	288	40	9	9	279	3.13	31	22.50	161
406435 Prodavac mješovite robe	53	1	0	1	52	1.89	0	100.00	35
406453 Komercijalni tehničar	31	2	1	0	31	0.00	2	0.00	11
406461 Skladištar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	315	53	3	19	296	6.03	34	35.85	181
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	60	8	0	1	59	1.67	7	12.50	40
406513 Konobar	42	7	0	4	38	9.52	3	57.14	16
406515 Kuvar	64	12	0	3	61	4.69	9	25.00	32
406523 Recepcionar	4	0	0	0	4	0.00	0		3
406531 Turistički tehničar	145	26	3	11	134	7.59	15	42.31	90
Ukupno: 67 Ekonomisti	325	73	13	27	298	8.31	46	36.99	158
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	270	63	10	24	246	8.89	39	38.10	129
406705 Tehničar platnog prometa	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	3
406721 Knjigovođa	14	0	0	1	13	7.14	-1		7
406746 Tehničar marketinga i trgovine	31	8	0	1	30	3.23	7	12.50	17
406752 Speditersko – agencijski i carinski tehničar	2	0	3	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 68 Pravnici	56	13	1	8	48	14.29	5	61.54	33
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	49	13	1	8	41	16.33	5	61.54	28
406812 Upravni tehničar	7	0	0	0	7	0.00	0		5
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	3	0	0	0	3	0.00	0		0
406901 Računarski operater	3	0	0	0	3	0.00	0		0
Ukupno: 71 Administratori	12	0	0	0	12	0.00	0		6
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	12	0	0	0	12	0.00	0		6

Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastav. društveno-human. oblasti	22	2	1	2	20	9.09	0	100.00	12
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	21	1	1	2	19	9.52	-1	200.00	11
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	432	81	15	35	397	8.10	46	43.21	237
408200 Maturant gimn. jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	106	30	3	10	96	9.43	20	33.33	49
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	326	51	12	25	301	7.67	26	49.02	188
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	58	2	0	0	58	0.00	2	0.00	36
408300 Maturant gim. matemat.ili prirodnog smjera (IV SSS)	20	0	0	0	20	0.00	0		11
408301 Matematičko - tehnički saradnik	8	0	0	0	8	0.00	0		4
408302 Matematičko - programerski saradnik	6	0	0	0	6	0.00	0		3
408310 Laborant fizike	5	0	0	0	5	0.00	0		4
408330 Laborant biologije	12	1	0	0	12	0.00	1	0.00	8
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	11	0	0	8	3	72.73	-8		5
408674 Tehnički realizator muzickog programa	2	0	0	5	-3	250.00	-5		0
408678 Tehnički producent estradno - revijalnog programa	4	0	0	0	4	0.00	0		3
408691 Muzički izvođač	4	0	0	3	1	75.00	-3		1
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	17	1	0	2	15	11.76	-1	200.00	12
408751 Tehničar propagande	16	1	0	2	14	12.50	-1	200.00	11
Ukupno: 88 Ostala zan.kulture, umjetnosti i informisanja	47	1	0	0	47	0.00	1	0.00	26
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	29	0	0	0	29	0.00	0		16
408843 Inokorespondent	18	1	0	0	18	0.00	1	0.00	10
Ukupno: 90 Medicinari	127	25	27	23	104	18.11	2	92.00	60
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	50	14	17	9	41	18.00	5	64.29	29
409002 Medicinska sestra	33	4	3	4	29	12.12	0	100.00	14
409010 Medicinsko-laboratorijski tehničar	4	3	0	0	4	0.00	3	0.00	2
409021 Pedijatrijska sestra	13	1	4	6	7	46.15	-5	600.00	5
409049 Ginekološko - akušerska sestra	13	0	3	3	10	23.08	-3		4
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 91 Stomatolozi	28	3	2	1	27	3.57	2	33.33	9
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	19	3	1	1	18	5.26	2	33.33	6
409101 Stomatološka sestra	9	0	1	0	9	0.00	0		3
Ukupno: 92 Farmaceuti	38	2	5	7	31	18.42	-5	350.00	19
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	26	2	4	3	23	11.54	-1	150.00	15
409231 Biohemijsko - zdravstveni laborant	11	0	1	4	7	36.36	-4		4
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	1	0	142	2	-1	200.00	-2		0

Kod ove grupe opština, ukupno posmatrajući, ponuda zanimanja sa srednjom stručnom spremom je u 2016. godini bila na nivou iskazane u 2015. godini (**5.791** : 5.785), tražnja je bila 31,0% veća (**620** : 473) s'tim što je tražnja za III sss bila 28,7% veća od tražnje za IV sss (349 : 271). Međutim, i pored znatnog porasta tražnje evidentirano **zapošljavanje je bilo za 30,3% niže (280 : 402).**

Odnosi između ponude i zapošljavanja srednjoškolaca u 2016. godini su nepovoljniji u odnosu na ostvarene u 2015.god. s'obzirom da je obim njihovog zapošljavanja, u odnosu na iskazanu ponudu, smanjen sa 6,9% na 4,8%: Ovi odnosi su još nepovoljniji ako se posmatraju na nivou pojedinih grupa zanimanja odnosno zanimanja.

Kod svih grupa zanimanja ponuda znatno prevazilazi tražnju, a u još većoj mjeri zapošljavanje. Kod velikog broja zanimanja nije iskazana tražnja niti zapošljavanje ili je ono minimalno (1-2 lica), a znatno je manje od iskazane ponude pa i tražnje.

Ponuda je bila najveća kod zanimanja iz oblasti trgovine (857) ali je tražnja i zapošljavanje znatno niže (16 : 28). I kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma te razlike su znatne (755 : 30 : 26), a nešto manje kod gimnazijalaca (452 : 15 : 35) i ekonomsko-pravnih tehničara (381 : 14 : 25). Ponuda ovih zanimanja čini oko 43% ukupne ponude i zapošljavanja srednjoškolaca što u znatnoj mjeri opredjeljuju tržište rada tog sss na ovom mikro-tržištu.

Kod metalških, mašinskih, elektro i računarskih zanimanja navedeni odnosi su nepovoljni budući da je ukupna ponuda tih zanimanja (1.610 ili 27,8% ukupne ponude srednjoškolskih zanimanja) bila 26,8 puta veća od njihovog zapošljavanja (60) u 2016. godini.

Odnosi između ponude i zapošljavanja su još **nepovoljniji** kod tzv. tekstilnih zanimanja koji je u 2016. godini bio 533 :15, a kod poljoprivrednih 232 :10.

U srednjim školama ovog mikro-tržišta je oko 2.550 učenika a na završnoj godini je 665 (93% se odnosi na četvorogodišnje srednje škole) što znači da je obim zapošljavanja srednjoškolaca ostvaren u 2016. godini (ukupno 280) bio oko 2,4 puta manji od broja učenika na završnoj godini srednjoškolaca. Pretežni dio (465 ili oko 70%), sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare, turističko-ugostiteljska zanimanja i trgovce, a obim zapošljavanja kod navedenih grupa zanimanja u 2016. godini (114) je oko četiri puta bio manji od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

ROŽAJE

III

(Tab. 10/5.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	935	286	48	14	921	1.50	272	4.90	497
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 02 Stočari i živinari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 09 Šumari	2	0	0	0	2	0.00	0		2
300900 Šumar (III SSS i KV)	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	61	12	0	0	61	0.00	12	0.00	31
301000 Prerađ. i obrađivač drveta (III SSS i KV)	46	7	0	0	46	0.00	7	0.00	24
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	10	4	0	0	10	0.00	4	0.00	3
301036 Stolar za dekor i umjetničke predmete od drveta	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 18 Obradivači metala	67	7	1	1	66	1.49	6	14.29	43
301801 Metalostrugar	32	3	0	1	31	3.13	2	33.33	21
301802 Metaloglodlač	3	0	0	0	3	0.00	0		1
301813 Bravar	20	2	0	0	20	0.00	2	0.00	14
301816 Autolimar	12	2	0	0	12	0.00	2	0.00	7
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	20	16	0	0	20	0.00	16	0.00	11
301972 Vodoinstalater	2	2	0	0	2	0.00	2	0.00	0
301973 Instalater grijanja	7	6	0	0	7	0.00	6	0.00	5
301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	10	8	0	0	10	0.00	8	0.00	5
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	240	63	2	3	237	1.25	60	4.76	111
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	97	17	0	2	95	2.06	15	11.76	49
302220 Automehaničar	143	46	2	1	142	0.70	45	2.17	62
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	44	17	3	1	43	2.27	16	5.88	23
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	4	3	0	0	4	0.00	3	0.00	1
302431 Elektroinstalater	32	10	3	1	31	3.13	9	10.00	20
302432 Elektromonter instalacija i mašina	8	4	0	0	8	0.00	4	0.00	2
Ukupno: 25 Elektromehaničari	36	10	0	2	34	5.56	8	20.00	21
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	6	2	0	0	6	0.00	2	0.00	3
302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
302533 Izrađivač električnih mjernih instrumenata i sklopova	2	0	0	2	0	100.00	-2		1
302561 Elektromehaničar pogona	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
302564 Autoelektričar	20	6	0	0	20	0.00	6	0.00	13
Ukupno: 36 Grafičari	2	0	0	0	2	0.00	0		2
303600 Grafičar (III SSS i KV)	2	0	0	0	2	0.00	0		2

Ukupno: 39 Tekstilci	11	5	0	0	11	0.00	5	0.00	7
303931 Tkač	11	5	0	0	11	0.00	5	0.00	7
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	130	50	0	1	129	0.77	49	2.00	65
304000 Krojač i konfeksionar (III SSS i KV)	126	49	0	1	125	0.79	48	2.04	63
304023 Šivač konfekcije	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
304221 Obućar	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	4
304701 Moler - farbar	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 52 Građevinari	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 64 Trgovci	193	65	2	6	187	3.11	59	9.23	112
306400 Prodavac (III SSS i KV)	95	33	2	3	92	3.16	30	9.09	48
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	91	28	0	1	90	1.10	27	3.57	61
306461 Magacioner	7	4	0	2	5	28.57	2	50.00	3
Ukupno: 65 Zanim. ugostiteljstva i turizma	95	26	5	0	95	0.00	26	0.00	52
306513 Kelner	68	20	2	0	68	0.00	20	0.00	35
306515 Kuvar jednostavnih jela	25	6	1	0	25	0.00	6	0.00	16
Ukupno: 71 Administratori	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	18	12	0	0	18	0.00	12	0.00	7
309640 Frizer za žene	10	8	0	0	10	0.00	8	0.00	4
309641 Frizer za muškarce	7	3	0	0	7	0.00	3	0.00	3
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	35	0	0		0		0

IV

(Tab. 10/6.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	832	332	112	28	804	3.37	304	8.43	413
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	8	4	1	1	7	12.50	3	25.00	4
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	6	3	1	1	5	16.67	2	33.33	2
Ukupno: 02 Stočari i živinari	7	4	0	0	7	0.00	4	0.00	2
400200 Poljoprivredni tehničar za uzgoj stoke i živine (IV SSS)	5	4	0	0	5	0.00	4	0.00	0
400201 Tehničar stočarstva	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 04 Veterinari	5	3	0	0	5	0.00	3	0.00	1
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	5	3	0	0	5	0.00	3	0.00	1
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1

Ukupno: 09 Šumari	14	2	1	1	13	7.14	1	50.00	7
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	14	2	1	1	13	7.14	1	50.00	7
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	25	7	0	2	23	8.00	5	28.57	12
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	25	7	0	2	23	8.00	5	28.57	12
Ukupno: 18 Obradaivači metala	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	0
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	0
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	64	22	0	1	63	1.56	21	4.55	33
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	61	20	0	1	60	1.64	19	5.00	32
402160 Tehničar - tehnolog proizvodnje i održavanja energetskih mašina i postrojenja	2	2	0	0	2	0.00	2	0.00	1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	4
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
402220 Servisni automehaničar	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	12	7	0	0	12	0.00	7	0.00	3
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	8	5	0	0	8	0.00	5	0.00	2
402432 Elektromonterski tehničar instalacije i opreme	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 25 Elektromehaničari	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 26 Elektroničari	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	4
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	6	2	0	0	6	0.00	2	0.00	3
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	76	35	1	3	73	3.95	32	8.57	37
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	76	35	1	3	73	3.95	32	8.57	37
Ukupno: 31 Hemičari	10	4	0	0	10	0.00	4	0.00	0
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	8	4	0	0	8	0.00	4	0.00	0
403101 Hemijski tehničar	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 36 Grafičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
403600 Tehničar grafičarske tehnologije (IV SSS)	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 39 Tekstilci	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
403931 Tehničar tkanja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	2
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 50 Geodeti	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
405000 Geodetski tehničar (IV SSS)	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	2	0	0	0	2	0.00	0		1
405100 Arhitektonski tehničar (IV SSS)	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 52 Građevinari	4	0	0	0	4	0.00	0		3
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 56 Zanim. drumskog saobraćaja	6	1	0	2	4	33.33	-1	200.00	3

405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	4	1	0	1	3	25.00	0	100.00	3
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	2	0	0	1	1	50.00	-1		0
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 64 Trgovci	57	26	0	0	57	0.00	26	0.00	34
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	54	26	0	0	54	0.00	26	0.00	34
406435 Prodavac mješovite robe	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	46	29	4	1	45	2.17	28	3.45	25
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
406515 Kuvar	3	0	2	1	2	33.33	-1		2
406523 Recepcionar	0	0	2	0	0		0		0
406531 Turistički tehničar	39	27	0	0	39	0.00	27	0.00	21
Ukupno: 67 Ekonomisti	103	45	5	3	100	2.91	42	6.67	53
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	96	42	5	2	94	2.08	40	4.76	49
406721 Knjigovođa	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
406746 Tehničar marketinga i trgovine	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 68 Pravnici	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
407230 Milicioner	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	15	0	0	1	14	6.67	-1		7
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	14	0	0	1	13	7.14	-1		7
Ukupno: 82 Društveno-humanistič. zanim.	170	69	2	5	165	2.94	64	7.25	83
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	58	19	0	1	57	1.72	18	5.26	29
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	112	50	2	4	108	3.57	46	8.00	54
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanim.	48	13	0	1	47	2.08	12	7.69	26
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	5	3	0	0	5	0.00	3	0.00	2
408301 Matematičko - tehnički saradnik	4	0	0	0	4	0.00	0		2
408310 Laborant fizike	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	0
408330 Laborant biologije	21	7	0	1	20	4.76	6	14.29	12
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	15	1	0	0	15	0.00	1	0.00	10
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	9	5	0	0	9	0.00	5	0.00	3
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	8	5	0	0	8	0.00	5	0.00	2
Ukupno: 90 Medicinari	58	20	6	6	52	10.34	14	30.00	32
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	40	14	3	3	37	7.50	11	21.43	23
409002 Medicinska sestra	3	1	0	1	2	33.33	0	100.00	1
409010 Medicinsko-laboratorijski tehničar	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2

409021 Pedijatrijska sestra	4	1	2	1	3	25.00	0	100.00	2
409049 Ginekološko - akušerska sestra	4	1	1	1	3	25.00	0	100.00	2
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 91 Stomatolozi	5	0	0	0	5	0.00	0		4
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		3
409101 Stomatološka sestra	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 92 Farmaceuti	15	5	0	0	15	0.00	5	0.00	9
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	12	3	0	0	12	0.00	3	0.00	7
409231 Biohemijsko - zdravstveni laborant	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	17	10	0	0	17	0.00	10	0.00	6
409800 Vjerska zanimanja	17	10	0	0	17	0.00	10	0.00	6
Ukupno: 99 Neraspoređeni	8	5	92	1	7	12.50	4	20.00	2

U opštini Rožaje, kao najmanjem od svih obrađenih mikro-tržišta, obim ponude i tražnje radne snage, evidentirane kod Zavoda je u 2016 godini bio približan nivou iz 2015. god. ali je ostvareno zapošljavanje bilo za 40,8% niže (42 : 71).

Iskazana ponuda je bila 10-struko veća od prijavljene tražnje (1.767 : 160) a evidentirano zapošljavanje 42 puta manje od ponude (1.767 : 42).

Karakteristika ponude srednjoškolaca u ovoj opštini je nešto veće učešće onih sa III sss u odnosu na IV sss (935 : 832) ali je u tražnji i zapošljavanju obrnuta proporcija (48 : 112 odnosno 14 : 28).

Visoko učešća nedefinisane tražnje ("neraspoređeni") u ukupnoj tražnji srednjoškolaca (79,4%) u 2016. God. praktično onemogućava sagledavanje tražnje na nivou zanimanja već se kao relevantniji koriste odnosi između iskazane ponude i evidentiranog zapošljavanja.

Značajan dio ponude (42,5%) i zapošljavanja (50%) srednjoškolaca na ovom tržištu se odnosi na trgovce, gimnazijalce, ekonomske tehničare, ugostitelje i zdravstvena zanimanja ali je odnos između ponude i zapošljavanja od 750 :21 vrlo nepovoljan a posebno je izražen kod ugostiteljskih (141 : 1) i trgovačkih zanimanja (250 : 6). Kod mehaničara, mašinista, elektro i računarskih zanimanja odnos ponude i zapošljavanja je bio nepovoljniji (585 : 11), a kod tekstilaca je evidentirano zapošljavanja jednog lica a ponuda je bila 155.

Kod jednog broja zanimanja u odnosu na iskazanu ponudu **nije evidentirano zapošljavanje** iako se radi o nominalno nižim nivoima u odnosu na navedene.

Na završnoj godini srednjih škola (III i IV sss) je oko 190 učenika (od ukupno oko 1 000 u tim školama) što znači da je obim zapošljavanja srednjoškolaca ostvaren u 2016. godini (ukupno 42) bio oko 4,5 puta manji od broja učenika na završnoj godini tih škola. Veći dio (137 ili 72%), sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare i turističko-ugostiteljska zanimanja a obim zapošljavanja kod tih zanimanja u 2016 godini (9) je 15,3 puta manji veći od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

PLJEVLJA**III**

(Tab. 10/7.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	1104	77	273	145	959	13.13	-68	188.31	654
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	4	1	1	0	4	0.00	1	0.00	2
300101 Ratar	2	0	1	0	2	0.00	0		0
300111 Voćar	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	3	0	0	0	3	0.00	0		2
300513 Mesar	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	32	1	9	5	27	15.63	-4	500.00	21
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i KV)	2	1	6	0	2	0.00	1	0.00	1
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	30	0	3	5	25	16.67	-5		20
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	22	0	16	9	13	40.91	-9		18
301505 Rukovalac jednostavne rudarske mehanizacije	20	0	16	9	11	45.00	-9		16
Ukupno: 18 Obradačivci metala	150	12	22	32	118	21.33	-20	266.67	96
301801 Metalostrugar	57	2	4	13	44	22.81	-11	650.00	35
301802 Metalogodač	5	0	0	0	5	0.00	0		5
301813 Bravar	56	1	14	16	40	28.57	-15	1600.00	34
301816 Autolimar	5	0	0	0	5	0.00	0		4
301835 Elektrozavarivač	9	3	3	2	7	22.22	1	66.67	7
301836 Zavarivač - rezač gasom	17	6	1	0	17	0.00	6	0.00	10
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	30	2	0	4	26	13.33	-2	200.00	19
301971 Mašinski instalater	3	1	0	1	2	33.33	0	100.00	1
301972 Vodoinstalater	2	0	0	0	2	0.00	0		2
301973 Instalater grijanja	24	1	0	3	21	12.50	-2	300.00	15
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	83	2	12	19	64	22.89	-17	950.00	48
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	2	1	5	0	2	0.00	1	0.00	2
302201 Mašinski mehaničar	12	0	0	3	9	25.00	-3		7
302205 Mehničar za alatne mašine	6	0	0	2	4	33.33	-2		5

302220 Automehaničar	62	1	7	14	48	22.58	-13	1400.00	34
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	70	3	7	7	63	10.00	-4	233.33	46
302400 Elektromonter – install.(III SSS i KV)	1	0	7	2	-1	200.00	-2		0
302421 Elektromonter energet. maš.i uređaja	9	0	0	1	8	11.11	-1		8
302431 Elektroinstalater	60	3	0	4	56	6.67	-1	133.33	38
Ukupno: 25 Elektromehaničari	119	6	3	25	94	21.01	-19	416.67	68
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	94	2	3	19	75	20.21	-17	950.00	49
302564 Autoelektričar	25	4	0	6	19	24.00	-2	150.00	19
Ukupno: 26 Elektroničari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	2	0	0	0	2	0.00	0		2
302701 Monter telekomunikacionih vodova	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 31 Hemičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 36 Grafičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 39 Tekstilci	10	1	0	0	10	0.00	1	0.00	2
303931 Tkač	2	0	0	0	2	0.00	0		1
303941 Pletač	6	0	0	0	6	0.00	0		1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	28	2	0	1	27	3.57	1	50.00	12
304000 Krojač i konfekcionar (III SSS i KV)	2	0	0	0	2	0.00	0		1
304022 Krojač tekstila	14	1	0	1	13	7.14	0	100.00	4
304023 Šivač konfekcije	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	1	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 52 Građevinari	12	0	19	1	11	8.33	-1		9
305203 Tesar	2	0	0	0	2	0.00	0		1
305204 Zidar	5	0	0	0	5	0.00	0		5
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	4	0	19	1	3	25.00	-1		2
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	73	14	48	16	57	21.92	-2	114.29	41
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	70	14	36	16	54	22.86	-2	114.29	39
305604 Vozač teretnjaka	1	0	9	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	31	1	0	8	23	25.81	-7	800.00	18
306001 Poštar	31	1	0	8	23	25.81	-7	800.00	18
Ukupno: 64 Trgovci	190	11	1	8	182	4.21	3	72.73	118
306400 Prodavac (III SSS i KV)	70	3	1	2	68	2.86	1	66.67	41
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	115	8	0	6	109	5.22	2	75.00	72
306461 Magacioner	5	0	0	0	5	0.00	0		5

Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	179	18	9	8	171	4.47	10	44.44	85
306513 Kelner	73	6	4	5	68	6.85	1	83.33	37
306515 Kuvar jednostavnih jela	104	12	5	3	101	2.88	9	25.00	47
306516 Poslastičar jednostavnih poslastica	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 67 Ekonomisti	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 71 Administratori	43	3	0	2	41	4.65	1	66.67	33
307111 Daktilograf	43	3	0	2	41	4.65	1	66.67	33
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	0	0	33	0	0		0		0
307201 Zaštitar imovine - portir	0	0	33	0	0		0		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	16	0	0	0	16	0.00	0		9
309640 Frizer za žene	15	0	0	0	15	0.00	0		9
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	92	0	0		0		0

IV

(Tab. 10/8.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	1669	174	239	214	1455	12.82	-40	122.99	913
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	15	1	1	0	15	0.00	1	0.00	7
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	14	1	1	0	14	0.00	1	0.00	7
Ukupno: 02 Stočari i živinari	3	0	0	0	3	0.00	0		1
400201 Tehničar stočarstva	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 04 Veterinari	8	1	0	0	8	0.00	1	0.00	5
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	8	1	0	0	8	0.00	1	0.00	5
Ukupno: 09 Šumari	8	0	11	6	2	75.00	-6		1
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	8	0	11	6	2	75.00	-6		1
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	21	5	10	2	19	9.52	3	40.00	12
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	17	4	10	2	15	11.76	2	50.00	10
401049 Tehničar drvoprerađivačke tehnologije	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 13 Geolozi	13	0	5	4	9	30.77	-4		7
401300 Geološki tehničar (IV SSS)	12	0	5	4	8	33.33	-4		7
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	35	0	1	4	31	11.43	-4		22
401500 Rudarski tehničar (IV SSS)	34	0	0	3	31	8.82	-3		21
Ukupno: 18 Obradivači metala	11	1	11	3	8	27.27	-2	300.00	7
401800 Mašinski tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	2	0	10	3	-1	150.00	-3		2
401801 Univerzalni metalostrugar	2	0	0	0	2	0.00	0		2

401851 Tehničar obrade metala na mašinama sa numeričkim upravljanjem	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	1
401880 Pogonski tehničar mašinske obrade	2	0	1	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	135	14	13	22	113	16.30	-8	157.14	78
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	112	7	13	20	92	17.86	-13	285.71	65
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	23	7	0	2	21	8.70	5	28.57	13
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	20	0	0	4	16	20.00	-4		10
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	9	0	0	4	5	44.44	-4		5
402171 Tehničar - tehnolog proizvodnje i održavanja termotehničkih mašina i postrojenja	11	0	0	0	11	0.00	0		5
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	31	5	0	1	30	3.23	4	20.00	18
402282 Automehatroničar	31	5	0	1	30	3.23	4	20.00	18
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	65	6	3	14	51	21.54	-8	233.33	32
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	38	4	3	9	29	23.68	-5	225.00	17
402401 Elektroenergetski tehničar	27	2	0	5	22	18.52	-3	250.00	15
Ukupno: 25 Elektromehaničari	2	0	2	2	0	100.00	-2		1
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	1	0	2	2	-1	200.00	-2		1
Ukupno: 26 Elektroničari	16	1	2	1	15	6.25	0	100.00	8
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	8	0	2	0	8	0.00	0		4
402601 Tehničar proizvodnje elektronskih proizvoda	8	1	0	1	7	12.50	0	100.00	4
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	5	0	0	0	5	0.00	0		2
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	5	0	0	0	5	0.00	0		2
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	65	5	1	14	51	21.54	-9	280.00	34
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	50	4	1	12	38	24.00	-8	300.00	26
402801 Tehničar proizvodnje i održavanja računarske opreme	15	1	0	2	13	13.33	-1	200.00	8
Ukupno: 31 Hemičari	45	1	0	3	42	6.67	-2	300.00	20
403121 Hemijski laborant	43	1	0	3	40	6.98	-2	300.00	18
Ukupno: 36 Grafičari	23	0	0	1	22	4.35	-1		11
403622 Štamparski slugač montažer	8	0	0	0	8	0.00	0		5
403628 Štamparski mašinski slugač	7	0	0	0	7	0.00	0		3
403661 Knjigovezački tehničar	8	0	0	1	7	12.50	-1		3
Ukupno: 39 Tekstilci	7	1	0	1	6	14.29	0	100.00	3
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	7	1	0	1	6	14.29	0	100.00	3
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	9	0	0	1	8	11.11	-1		7
404001 Konfekcionar tekstila	9	0	0	1	8	11.11	-1		7
Ukupno: 50 Geodeti	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	4	0	0	0	4	0.00	0		4
405101 Tehničar visokogradnje	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 52 Građevinari	19	1	2	1	18	5.26	0	100.00	11
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	16	1	2	1	15	6.25	0	100.00	10
405211 Tehničar hidrogradnje	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	186	20	29	45	141	24.19	-25	225.00	94
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	146	19	24	30	116	20.55	-11	157.89	74

405601 Vozač autobusa i teretnog motornog vozila	2	0	1	1	1	50.00	-1		1
405604 Vozač teretnog motornog vozila	8	0	4	6	2	75.00	-6		3
405605 Vozač autobusa	0	0	0	2	-2		-2		0
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	30	1	0	6	24	20.00	-5	600.00	16
Ukupno: 58 Brodari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
405801 Pomorski nautičar	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	0	0	0	1	-1		-1		0
405900 Vazduhoplovni saobraćajni tehničar (IV SSS)	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	97	13	3	10	87	10.31	3	76.92	63
406000 Tehničar PTT saobraćaja (IV SSS)	93	13	3	9	84	9.68	4	69.23	60
406001 Tehničar poštanskog saobraćaja	4	0	0	1	3	25.00	-1		3
Ukupno: 64 Trgovci	110	21	14	3	107	2.73	18	14.29	63
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	70	19	14	1	69	1.43	18	5.26	41
406453 Komercijalni tehničar	39	2	0	1	38	2.56	1	50.00	22
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	67	5	5	6	61	8.96	-1	120.00	39
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	26	3	0	1	25	3.85	2	33.33	16
406513 Konobar	6	0	0	0	6	0.00	0		4
406515 Kuvar	34	2	4	4	30	11.76	-2	200.00	19
Ukupno: 67 Ekonomisti	344	33	23	30	314	8.72	3	90.91	194
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	240	21	19	18	222	7.50	3	85.71	137
406702 Blagajnik	0	0	2	0	0		0		0
406705 Tehničar platnog prometa	52	3	0	4	48	7.69	-1	133.33	31
406721 Knjigovođa	3	0	0	0	3	0.00	0		2
406746 Tehničar marketinga i trgovine	49	9	2	7	42	14.29	2	77.78	24
Ukupno: 68 Pravnici	9	0	0	1	8	11.11	-1		5
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
406812 Upravni tehničar	6	0	0	0	6	0.00	0		4
Ukupno: 71 Administratori	4	0	0	0	4	0.00	0		1
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	5	0	0	0	5	0.00	0		2
407201 Tehničar zaštite imovine	2	0	0	0	2	0.00	0		1
407250 Mladi oficir	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	7	0	0	1	6	14.29	-1		4
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	7	0	0	1	6	14.29	-1		4
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	171	33	9	9	162	5.26	24	27.27	91
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	2	0	0	0	2	0.00	0		1
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	169	33	9	9	160	5.33	24	27.27	90
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	39	0	0	0	39	0.00	0		23
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	6	0	0	0	6	0.00	0		3
408301 Matematičko - tehnički saradnik	4	0	0	0	4	0.00	0		3
408310 Laborant fizike	2	0	0	0	2	0.00	0		2

408330 Laborant biologije	15	0	0	0	15	0.00	0		9
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	11	0	0	0	11	0.00	0		5
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	2
408721 Novinarski reporter	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	19	1	0	2	17	10.53	-1	200.00	10
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	3	1	0	2	1	66.67	-1	200.00	1
408843 Inokorespondent	16	0	0	0	16	0.00	0		9
Ukupno: 90 Medicinari	29	4	12	17	12	58.62	-13	425.00	13
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	7	1	0	5	2	71.43	-4	500.00	4
409002 Medicinska sestra	14	2	11	10	4	71.43	-8	500.00	4
409021 Pedijatrijska sestra	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	4
Ukupno: 91 Stomatolozi	7	0	3	3	4	42.86	-3		3
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	3	0	2	2	1	66.67	-2		1
409101 Stomatološka sestra	4	0	1	1	3	25.00	-1		2
Ukupno: 92 Farmaceuti	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	2
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	79	0	0		0		0

U ovoj opštini odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja srednjoškolaca u 2016. godini su povoljniji u odnosu na ostale opštine sjevernog regiona, a povoljniji su i od ostvarenih u 2015. godini.

Tako je ponuda III i IV stepena stručne spreme ostala na približno istom nivou (2.773 : 2.690) prijavljena tražnja je bila dvostruko veća (512 : 248) što je rezultiralo i porastom zapošljavanja za 64,7% (359 : 218). Zbog toga je i odnos između ponude i ostvarenog zapošljavanja poboljšao sa 1,0 : 12,4 na 1,0 : 7,7.

Najveća ponuda iskazana je kod ekonomsko-pravnih tehničara (353 lica), trgovaca (300), zanimanja iz oblasti drumskog saobraćaja (259), ugostitelja (246 lica) i gimnazijalaca (187). Ukupno iskazana ponuda kod ovih zanimanja (1.335) je 10,5 puta veća od njihovog zapošljavanja. U ukupnoj ponudi srednjoškolaca ova zanimanja učestvuju sa 48,2% ali u zapošljavanju sa 35,1%

Nominalno posmatrajući, dispariteti između ponude i zapošljavanja prisutni su i kod tzv. tehničkih zanimanja (metalskih, mašinskih, elektro i računarskih) ali su oni manji od prosječnih budući da je odnos između zapošljavanja i ponude kod ovih zanimanja 1,0 : 5,4. U ukupnoj ponudi srednjoškolaca ova zanimanja učestvuju sa 48,2% ali u zapošljavanju 35,1%, a sa predhodnom grupama zanimanja čini 76,8 ukupne ponude a 76,3% ostvarenog zapošljavanja srednjoškolaca u 2016. godini.

U školskoj 2016/17 godini iz školskog sistema će izaći oko 320 srednjoškolaca što je nešto manje od obima njihovog zapošljavanja ostvarenog u predhodnoj godini. Pretežni

dio (242 ili oko 75%) sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare, trgovce turističko-ugostiteljska zanimanja, a obim zapošljavanja kod tih zanimanja u 2016. godini je bio 3,7 puta niži od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

NIKŠIĆ- PLUŽINE –ŠAVNIK – ŽABLJAK

III

(Tab. 10/9.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	2402	228	624	200	2202	8.33	28	87.72	1218
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	13	0	3	1	12	7.69	-1		7
300504 Konditor	4	0	0	0	4	0.00	0		2
300513 Mesar	6	0	1	0	6	0.00	0		4
Ukupno: 09 Šumari	1	0	1	1	0	100.00	-1		0
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	47	3	4	3	44	6.38	0	100.00	20
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i	36	3	4	3	33	8.33	0	100.00	18
301035 Stolar za montažu, opravke i	7	0	0	0	7	0.00	0		2
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	93	1	34	3	90	3.23	-2	300.00	29
301502 Rudar podzemne eksploatacije	21	0	0	0	21	0.00	0		4
301503 Rukovalac jamske utovarne	16	0	0	0	16	0.00	0		5
301505 Rukovalac jednostavne rudarske	11	0	1	0	11	0.00	0		3
301511 Rudar površinske eksploatacije	11	1	0	2	9	18.18	-1	200.00	3
301512 Rukovalac bagera cikličnog djelovanja	0	0	4	0	0		0		0
301513 Rukovalac opreme za bušenje u	29	0	1	1	28	3.45	-1		12
301552 Rukovalac rudarskih teških vozila	1	0	27	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 16 Metalurzi	6	0	0	1	5	16.67	-1		4
301606 Rukovalac postrojenja za toplo valjanje	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 18 Obradivači metala	266	26	133	44	222	16.54	-18	169.23	147
301800 Obradivač metala (III SSS i KV)	4	2	7	0	4	0.00	2	0.00	3
301801 Metalostrugar	77	1	32	14	63	18.18	-13	1400.00	48
301802 Metaloglodač	13	0	3	4	9	30.77	-4		6
301805 Metalobrusač	6	0	3	1	5	16.67	-1		2
301813 Bravar	77	11	62	11	66	14.29	0	100.00	41
301816 Autolimar	38	5	3	5	33	13.16	0	100.00	20
301821 Rukovalac mašina za izradu reznog	24	4	2	1	23	4.17	3	25.00	18
301835 Elektrozavarivač	4	0	2	0	4	0.00	0		0
301836 Zavarivač - rezač gasom	21	3	19	6	15	28.57	-3	200.00	8
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u	35	1	0	4	31	11.43	-3	400.00	15
301972 Vodoinstalater	16	1	0	0	16	0.00	1	0.00	9
301973 Instalater grijanja	10	0	0	1	9	10.00	-1		2

301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i	7	0	0	2	5	28.57	-2		3
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	319	23	15	44	275	13.79	-21	191.30	183
302200 Mehaničar, mašinista, mašinbravar (III	127	7	3	29	98	22.83	-22	414.29	75
302201 Mašinski mehaničar	6	0	0	0	6	0.00	0		3
302220 Automehaničar	173	16	11	15	158	8.67	1	93.75	98
302250 Precizni mehaničar	4	0	0	0	4	0.00	0		2
302271 Mašinista za parne kotlove	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	69	4	43	16	53	23.19	-12	400.00	36
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	4	0	24	2	2	50.00	-2		2
302431 Elektroinstalater	58	3	19	13	45	22.41	-10	433.33	32
302432 Elektromonter instalacija i mašina	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 25 Elektromehaničari	169	7	16	32	137	18.93	-25	457.14	87
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	24	1	2	8	16	33.33	-7	800.00	14
302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	53	1	5	8	45	15.09	-7	800.00	27
302561 Elektromehaničar pogona	5	0	2	2	3	40.00	-2		3
302564 Autoelektričar	87	5	7	14	73	16.09	-9	280.00	43
Ukupno: 26 Elektroničari	12	0	0	1	11	8.33	-1		6
302621 Radio i TV mehaničar	11	0	0	0	11	0.00	0		6
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	11	0	0	0	11	0.00	0		5
302700 Monter telekomunik. mreža (III SSS i	7	0	0	0	7	0.00	0		3
302702 Monter telekomunikacione opreme	4	0	0	0	4	0.00	0		2
Ukupno: 31 Hemičari	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
303100 Izrađivač hemijskih proizvoda (III SSS i	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 39 Tekstilci	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	140	15	0	2	138	1.43	13	13.33	71
304000 Krojač i konfekcionar (III SSS i KV)	119	14	0	2	117	1.68	12	14.29	62
304024 Krojač	17	0	0	0	17	0.00	0		7
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	5
304221 Obučar	3	0	0	0	3	0.00	0		2
304223 Izrađivač gornjih dijelova obuće	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 46 Tapetari	8	1	0	0	8	0.00	1	0.00	1
304621 Tapetar	8	1	0	0	8	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 52 Građevinari	58	6	23	3	55	5.17	3	50.00	32
305203 Tesar	8	0	0	0	8	0.00	0		3
305204 Zidar	7	0	2	1	6	14.29	-1		3
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih	39	4	21	2	37	5.13	2	50.00	25
Ukupno: 53 Zanim. završnih građevinskih	2	1	0	3	-1	150.00	-2	300.00	1
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog	52	0	19	2	50	3.85	-2		34
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	45	0	11	2	43	4.44	-2		31
305602 Vozač putničkog automobila	5	0	0	0	5	0.00	0		3

305604 Vozač teretnjaka	0	0	7	0	0		0		0
Ukupno: 57 Željezničari	2	0	1	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga,	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	333	33	10	9	324	2.70	24	27.27	147
306400 Prodavac (III SSS i KV)	315	33	10	7	308	2.22	26	21.21	138
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	17	0	0	1	16	5.88	-1		8
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i	461	46	69	19	442	4.12	27	41.30	211
306513 Kelner	235	21	27	7	228	2.98	14	33.33	100
306515 Kuvar jednostavnih jela	224	25	28	12	212	5.36	13	48.00	111
306517 Točilac pića	0	0	14	0	0		0		0
Ukupno: 71 Administratori	15	1	1	0	15	0.00	1	0.00	4
307111 Daktilograf	15	1	1	0	15	0.00	1	0.00	4
Ukupno: 72 Zanim. odbrane, bezbjed. i	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	272	58	4	4	268	1.47	54	6.90	168
309640 Frizer za žene	188	36	4	2	186	1.06	34	5.56	111
309641 Frizer za muškarce	50	11	0	2	48	4.00	9	18.18	33
309642 Frizer - vlasuljar	33	11	0	0	33	0.00	11	0.00	24
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	247	7	-7		-7		0

IV

(Tab. 10/10.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	3732	539	631	316	3416	8.47	223	58.63	1961
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	29	6	0	3	26	10.34	3	50.00	18
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	20	4	0	3	17	15.00	1	75.00	13
400141 Tehničar poljoprivredne mehanizacije	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	4
Ukupno: 02 Stočari i živinari	57	10	0	5	52	8.77	5	50.00	33
400200 Poljoprivredni tehničar za uzgoj stoke i živine (IV SSS)	11	3	0	1	10	9.09	2	33.33	6
400201 Tehničar stočarstva	46	7	0	4	42	8.70	3	57.14	27
Ukupno: 04 Veterinari	10	0	1	3	7	30.00	-3		4
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	10	0	1	3	7	30.00	-3		4
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	60	16	5	1	59	1.67	15	6.25	31
400500 Tehničar za biotehnologiju (IV SSS)	56	16	0	1	55	1.79	15	6.25	30
400502 Tehničar proizvodnje hleba, peciva i tjestenina	1	0	5	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 09 Šumari	7	1	2	1	6	14.29	0	100.00	5
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	7	1	2	1	6	14.29	0	100.00	5
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	37	1	4	2	35	5.41	-1	200.00	18
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV	22	0	2	0	22	0.00	0		11

SSS)									
401049 Tehničar drvoprerađivačke tehnologije	15	1	2	2	13	13.33	-1	200.00	7
Ukupno: 13 Geolozi	3	0	0	0	3	0.00	0		2
401300 Geološki tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	24	0	2	0	24	0.00	0		7
401500 Rudarski tehničar (IV SSS)	23	0	1	0	23	0.00	0		7
Ukupno: 16 Metalurzi	52	3	5	3	49	5.77	0	100.00	32
401600 Metalurški tehničar (IV SSS)	52	3	5	3	49	5.77	0	100.00	32
Ukupno: 18 Obradivači metala	11	1	8	1	10	9.09	0	100.00	4
401800 Mašinski tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	9	1	8	1	8	11.11	0	100.00	3
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	237	20	3	21	216	8.86	-1	105.00	129
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	196	15	2	17	179	8.67	-2	113.33	110
402001 Tehničar konstruisanja mašinskih elemenata	10	0	0	2	8	20.00	-2		4
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	31	5	1	2	29	6.45	3	40.00	15
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	57	2	2	6	51	10.53	-4	300.00	29
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	52	2	2	5	47	9.62	-3	250.00	26
402160 Tehničar - tehnolog proizvodnje i održavanja energetske mašine i postrojenja	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	47	12	1	4	43	8.51	8	33.33	24
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	12	2	1	1	11	8.33	1	50.00	7
402282 Automehatroničar	35	10	0	3	32	8.57	7	30.00	17
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	166	32	22	30	136	18.07	2	93.75	85
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	160	31	20	28	132	17.50	3	90.32	83
402401 Elektroenergetski tehničar	6	1	2	2	4	33.33	-1	200.00	2
Ukupno: 25 Elektromehaničari	72	14	1	5	67	6.94	9	35.71	44
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	18	0	0	2	16	11.11	-2		12
402504 Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	11	2	1	1	10	9.09	1	50.00	5
402531 Elektromehaničarski tehničar proizvodnje mašina i opreme	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
402561 Elektromehaničarski tehničar održavanja opreme, proizvodnih mašina i pogona	3	0	0	0	3	0.00	0		3
402562 Elektromehaničarski tehničar održavanja proizvoda za domaćinstvo	9	1	0	1	8	11.11	0	100.00	8
402580 Elektrotehničar multimedija	29	10	0	1	28	3.45	9	10.00	14
Ukupno: 26 Elektroničari	144	23	12	23	121	15.97	0	100.00	74
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	127	21	12	21	106	16.54	0	100.00	62
402621 Tehničar održavanja audio i video-aparata	16	2	0	2	14	12.50	0	100.00	11
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	103	15	0	10	93	9.71	5		54
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije	101	15	0	9	92	8.91	6	60.00	53
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	111	29	1	10	101	9.01	19	34.48	62
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	108	28	1	10	98	9.26	18	35.71	61
402801 Tehničar proizvodnje i održavanja	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1

računarske opreme									
Ukupno: 31 Hemičari	28	1	0	1	27	3.57	0	100.00	12
403101 Hemijski tehničar	12	0	0	0	12	0.00	0		5
403121 Hemijski laborant	14	1	0	0	14	0.00	1	0.00	6
Ukupno: 36 Grafičari	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 39 Tekstilci	9	0	0	0	9	0.00	0		7
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	8	0	0	0	8	0.00	0		6
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	12	1	0	0	12	0.00	1	0.00	7
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	9	0	0	0	9	0.00	0		5
404001 Konfeksionar tekstila	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 41 Kožari i krznari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	1	0	0		0		0
Ukupno: 50 Geodeti	7	0	2	1	6	14.29	-1		4
405000 Geodetski tehničar (IV SSS)	5	0	2	0	5	0.00	0		3
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	6	0	0	0	6	0.00	0		3
405101 Tehničar visokogradnje	5	0	0	0	5	0.00	0		2
Ukupno: 52 Građevinari	67	13	4	2	65	2.99	11	15.38	37
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	56	10	4	2	54	3.57	8	20.00	30
405262 Tehničar niskogradnje	8	3	0	0	8	0.00	3	0.00	5
405267 Građevinski laborant	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	143	42	2	18	125	12.59	24	42.86	75
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	36	8	2	7	29	19.44	1	87.50	22
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	107	34	0	11	96	10.28	23	32.35	53
Ukupno: 57 Željezničari	5	1	2	0	5	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 58 Brodari	7	0	0	2	5	28.57	-2		3
405801 Pomorski nautičar	4	0	0	1	3	25.00	-1		2
405811 Brodomašinski tehničar	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	6	0	0	1	5	16.67	-1		3
406000 Tehničar PTT saobraćaja (IV SSS)	6	0	0	1	5	16.67	-1		3
Ukupno: 64 Trgovci	482	75	6	19	463	3.94	56	25.33	280
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	292	51	2	14	278	4.79	37	27.45	163
406435 Prodavac mješovite robe	4	1	0	0	4	0.00	1	0.00	1
406453 Komercijalni tehničar	184	23	4	5	179	2.72	18	21.74	115
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	356	36	49	28	328	7.87	8	77.78	175
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	41	6	2	1	40	2.44	5	16.67	21
406513 Konobar	77	3	23	10	67	12.99	-7	333.33	32
406515 Kuvar	79	3	20	9	70	11.39	-6	300.00	32
406523 Recepcionar	0	0	4	0	0		0		0
406531 Turistički tehničar	157	24	0	8	149	5.10	16	33.33	89
Ukupno: 67 Ekonomisti	519	63	14	32	487	6.17	31	50.79	273
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	383	51	13	24	359	6.27	27	47.06	205
406721 Knjigovođa	97	6	1	4	93	4.12	2	66.67	46
406746 Tehničar marketinga i trgovine	37	5	0	3	34	8.11	2	60.00	22
Ukupno: 68 Pravnici	25	5	2	1	24	4.00	4	20.00	13
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	20	5	1	1	19	5.00	4	20.00	11

406812 Upravni tehničar	4	0	1	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	5	0	0	0	5	0.00	0		3
406900 Birotehničar (IV SSS)	4	0	0	0	4	0.00	0		2
Ukupno: 71 Administratori	9	1	1	0	9	0.00	1	0.00	4
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	9	1	0	0	9	0.00	1	0.00	4
Ukupno: 72 Zanim. odbrane, bezbjed.i zaštite	7	0	205	3	4	42.86	-3		4
407201 Tehničar zaštite imovine	0	0	205	3	-3		-3		0
407230 Milicioner	5	0	0	0	5	0.00	0		3
Ukupno: 75 Vasпитаči i nastavnici društveno-humanističke oblasti	39	2	0	2	37	5.13	0	100.00	20
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	37	2	0	2	35	5.41	0	100.00	19
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	384	79	8	30	354	7.81	49	37.97	208
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	15	4	0	1	14	6.67	3	25.00	8
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	369	75	8	29	340	7.86	46	38.67	200
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	66	1	0	5	61	7.58	-4	500.00	37
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	15	0	0	4	11	26.67	-4		7
408301 Matematičko - tehnički saradnik	19	0	0	0	19	0.00	0		11
408302 Matematičko - programerski saradnik	7	0	0	1	6	14.29	-1		4
408310 Laborant fizike	9	1	0	0	9	0.00	1	0.00	8
408330 Laborant biologije	12	0	0	0	12	0.00	0		5
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	4	0	0	0	4	0.00	0		2
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	3	2	0	0	3	0.00	2	0.00	2
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	75	8	0	1	74	1.33	7	12.50	42
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	32	4	0	0	32	0.00	4	0.00	18
408833 Pomoćni arheolog	24	1	0	0	24	0.00	1	0.00	11
408843 Inokorespondent	19	3	0	1	18	5.26	2	33.33	13
Ukupno: 90 Medicinari	170	15	21	19	151	11.18	-4	126.67	61
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	55	8	16	13	42	23.64	-5	162.50	17
409002 Medicinska sestra	56	5	3	4	52	7.14	1	80.00	21
409021 Pedijatrijska sestra	37	1	1	1	36	2.70	0	100.00	13
409049 Ginekološko - akušerska sestra	10	0	0	0	10	0.00	0		5
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	8	1	1	1	7	12.50	0	100.00	4
Ukupno: 91 Stomatolozi	24	4	3	4	20	16.67	0	100.00	12
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	10	2	2	4	6	40.00	-2	200.00	5
409101 Stomatološka sestra	14	2	1	0	14	0.00	2	0.00	7
Ukupno: 92 Farmaceuti	43	5	5	4	39	9.30	1	80.00	14
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	37	4	3	3	34	8.11	1	75.00	12
409231 Biohemijsko - zdravstveni laborant	6	1	2	1	5	16.67	0	100.00	2
Ukupno: 94 Zanimanja fizičke kulture	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	237	15	-15		-15		0

Na području ovog, po veličini drugog, obrađenog mikro-tržišta srednjoškolaca **odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja** kako kod III tako i kod IV sss su u 2016. nešto povoljniji od ostvarenih u 2015. godini.

Ukupno posmatrajući odnos ponude tražnje i zapošljavanja u 2016. godini je bio 6.134 : 1.255 : 516 dok je u 2015. godini taj odnos bio 5788 : 711 : 459 što znači da je ponuda povećana za 5,9%, tražnja za 76,5%, a zapošljavanje za 12,4%. Time je odnos između ponude i zapošljavanja poboljšan sa 1,0 : 12,6 na 1,0 : 11,8, a ponude i tražnje sa 1,0 : 8,2 na 1,0 : 4,8 ali znatan porast tražnje nije, u istoj mjeri pratio i porast zapošljavanja budući da je ono bilo 58,8% niže od prijavljene tražnje, a u 2015. god. za 35,5% .

Navedeni odnosi su kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma, kao najzastupljenijih u ponudi, bili 817 : 118 : 47, kod trgovaca 815 : 16 : 28, kod ekonomsko-pravnih tehničara 544 : 16 : 33, gimnazijalaca 399 : 8 : 34 i medicinara 237 : 29 : 27. Iskazana ponuda kod ovih zanimanja činila je 45,8% ukupne ponude srednjoškolaca u 2016. godini dok je učešće zapošljavanja bilo 32,7% odnosno ponuda je bila 16,6 puta veća od ostvarenog zapošljavanja.

Primjer velikog dispariteta na tržištu rada su zanimanja ličnih usluga kod kojih je ponuda bila 68,5 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (274 : 4).

Kao i kod drugih, i na ovom mikro-tržištu, veliki dio ponude srednjoškolaca odnosi se i na zanimanja metalske, mašinske, elektro i računarske tehnike koja je, ukupno posmatrajući, u 2016. godini bila na nivou od 1.888 (30,8% ukupne ponude srednjoškolaca) i ona je 7,4 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (255 ili 30,2% ukupnog zapošljavanja srednjoškolaca) tih zanimanja.

U srednjim školama ovih opšina je oko 3.250 učenika, a na završnoj godini oko 800 (94% se odnosi na četvorogodišnje srednje škole) što znači da je obim zapošljavanja srednjoškolaca ostvaren u 2016. godini (ukupno 516) bio 6,3 puta manji od broja učenika. Pretežni dio (645 ili oko 80%), sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na zanimanja iz oblasti zdravstva, gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare, turističko-ugostiteljska zanimanja i trgovce, a obim zapošljavanja kod navedenih zanimanja u 2016. godini (170) je oko 3,8 puta bio manji od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

Kod tzv. **tehničkih zanimanja stanje je znatno povoljnije** imajući u vidu da je obim zapošljavanja gotovo dvostruko veći od godišnje produkcije iz sistema srednjoškolskog obrazovanja.

PODGORICA - CETINJE – DANILOVGRAD

III

(Tab. 10/11.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	3877	504	1457	419	3458	10.81	85	83.13	2216
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	29	4	0	0	29	0.00	4	0.00	23
300100 Proizvođač bilja (III SSS i KV)	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	5
300111 Voćar	11	2	0	0	11	0.00	2	0.00	9
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	65	8	16	11	54	16.92	-3	137.50	35
300500 Prerađivač hrane i pića (III SSS i KV)	5	0	0	0	5	0.00	0		2
300502 Pekar	16	3	9	1	15	6.25	2	33.33	11
300504 Konditor	18	1	0	4	14	22.22	-3	400.00	9
300513 Mesar	11	2	7	6	5	54.55	-4	300.00	6
300515 Kuvar industrijskih jela	10	2	0	0	10	0.00	2	0.00	5
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 09 Šumari	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	42	2	3	3	39	7.14	-1	150.00	29
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i KV)	15	1	0	1	14	6.67	0	100.00	8
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	19	1	3	2	17	10.53	-1	200.00	16
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	3	0	0	2	1	66.67	-2		2
Ukupno: 16 Metalurzi	46	3	2	3	43	6.52	0	100.00	24
301606 Rukovalac postrojenja za toplo valjanje čelika	13	1	0	0	13	0.00	1	0.00	3
301681 Termoobrađivač metala	22	1	2	2	20	9.09	-1	200.00	14
Ukupno: 18 Obradivači metala	476	33	37	53	423	11.13	-20	160.61	307
301800 Obradivač metala (III SSS i KV)	31	9	0	1	30	3.23	8	11.11	22
301801 Metalostrugar	135	6	8	11	124	8.15	-5	183.33	91
301802 Metaloglođač	17	1	0	1	16	5.88	0	100.00	11
301805 Metalobrusač	6	0	0	0	6	0.00	0		4
301813 Bravar	190	9	16	19	171	10.00	-10	211.11	126
301816 Autolimar	45	3	2	11	34	24.44	-8	366.67	26
301821 Rukovalac mašina za izradu reznog alata	11	1	1	0	11	0.00	1	0.00	5
301835 Elektrozavarivač	8	0	6	3	5	37.50	-3		4
301836 Zavarivač - rezač gasom	10	1	0	2	8	20.00	-1	200.00	6
301845 Zlatar - draguljar	11	3	0	1	10	9.09	2	33.33	5
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	102	25	28	16	86	15.69	9	64.00	53

301900 Monter - instalater (III SSS i KV)	14	2	1	2	12	14.29	0	100.00	7
301913 Monter metalnih konstrukcija	15	1	0	2	13	13.33	-1	200.00	7
301972 Vodoinstalater	32	10	11	7	25	21.88	3	70.00	19
301973 Instalater grijanja	16	3	0	3	13	18.75	0	100.00	10
301974 Instalater klimatizacije	10	1	5	0	10	0.00	1	0.00	6
301980 Instal. sanit. uređaja, grijanja i klimatizacije	12	6	11	2	10	16.67	4	33.33	3
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	476	52	32	61	415	12.82	-9	117.31	299
302200 Mehaničar, mašinista, mašinb. (III SSS i KV)	81	1	4	12	69	14.81	-11	1200.00	54
302201 Mašinski mehaničar	55	5	0	4	51	7.27	1	80.00	32
302205 Mehaničar za alatne mašine	38	2	2	5	33	13.16	-3	250.00	26
302220 Automehaničar	274	44	22	33	241	12.04	11	75.00	174
302225 Mehaničar za šinska vozila	6	0	0	1	5	16.67	-1		2
302273 Mehaničar za rashladne uređaje	13	0	1	3	10	23.08	-3		6
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	66	7	33	23	43	34.85	-16	328.57	38
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	7	0	9	1	6	14.29	-1		3
302421 Elektromonter energetskih mašina i uređaja	6	2	0	6	0	100.00	-4	300.00	4
302431 Elektroinstalater	51	5	24	15	36	29.41	-10	300.00	30
Ukupno: 25 Elektromehaničari	167	8	8	25	142	14.97	-17	312.50	89
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	76	4	2	13	63	17.11	-9	325.00	36
302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	9	0	0	4	5	44.44	-4		5
302561 Elektromehaničar pogona	7	0	1	0	7	0.00	0		6
302564 Autoelektričar	73	4	5	8	65	10.96	-4	200.00	41
Ukupno: 26 Elektroničari	18	0	2	1	17	5.56	-1		14
302600 Izrad. - monter electron. proizv. (III SSS i KV)	6	0	1	0	6	0.00	0		5
302621 Radio i TV mehaničar	12	0	1	1	11	8.33	-1		9
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	28	2	8	5	23	17.86	-3	250.00	17
302700 Monter telekomunik. mreža (III SSS i KV)	22	2	5	5	17	22.73	-3	250.00	13
302702 Monter telekomunikacione opreme	6	0	3	0	6	0.00	0		4
Ukupno: 31 Hemičari	53	11	0	1	52	1.89	10	9.09	33
303100 Izrađivač hemijskih proizvoda (III SSS i KV)	41	8	0	1	40	2.44	7	12.50	26
303101 Rukovalac hemijskih uređaja i mašina	6	1	0	0	6	0.00	1	0.00	3
303121 Rukovalac hemijskih laboratorijskih uređaja	5	2	0	0	5	0.00	2	0.00	4
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	5	2	0	1	4	20.00	1	50.00	5
Ukupno: 33 Proizvod. keramike i građev. materijala	4	2	0	1	3	25.00	1	50.00	2
Ukupno: 34 Staklari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 36 Grafičari	10	0	1	2	8	20.00	-2		5
303600 Grafičar (III SSS i KV)	7	0	0	2	5	28.57	-2		3
Ukupno: 39 Tekstilci	38	1	0	3	35	7.89	-2	300.00	19
303900 Tekstilni radnik (III SSS i KV)	9	1	0	0	9	0.00	1	0.00	7
303921 Prelac	18	0	0	3	15	16.67	-3		7

303931 Tkač	6	0	0	0	6	0.00	0		2
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	158	18	8	9	149	5.70	9	50.00	81
304000 Krojač i konfeksionar (III SSS i KV)	29	3	0	3	26	10.34	0	100.00	21
304023 Šivač konfekcije	99	11	2	5	94	5.05	6	45.45	41
304024 Krojač	26	3	1	1	25	3.85	2	33.33	17
Ukupno: 41 Kožari i krznari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	42	2	1	5	37	11.90	-3	250.00	24
304221 Obućar	32	2	0	4	28	12.50	-2	200.00	19
304223 Izrađivač gornjih djelova obuće	9	0	0	0	9	0.00	0		4
Ukupno: 46 Tapetari	4	1	0	1	3	25.00	0	100.00	3
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	19	2	5	3	16	15.79	-1	150.00	14
304701 Moler - farbar	15	2	3	3	12	20.00	-1	150.00	10
Ukupno: 50 Geodeti	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 52 Građevinari	121	12	141	17	104	14.05	-5	141.67	72
305201 Armirač	5	0	16	0	5	0.00	0		2
305203 Tesar	9	1	43	1	8	11.11	0	100.00	6
305204 Zidar	15	1	57	4	11	26.67	-3	400.00	8
305211 Hidrograđevinar	23	1	0	4	19	17.39	-3	400.00	14
305222 Montažer građ.prefabrikovanih konstrukcija	4	2	0	0	4	0.00	2	0.00	4
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	9	0	21	4	5	44.44	-4		5
305267 Građevinski laboratorijski pripremač	55	6	0	4	51	7.27	2	66.67	32
Ukupno: 53 Zanim.završnih građevinskih radova	94	23	9	7	87	7.45	16	30.43	53
305301 Podopolagač	5	1	0	1	4	20.00	0	100.00	3
305302 Građevinski keramičar	48	9	1	3	45	6.25	6	33.33	27
305304 Teracer	33	10	0	2	31	6.06	8	20.00	19
305305 Građevinski gipsar	8	3	0	0	8	0.00	3	0.00	4
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	110	18	56	16	94	14.55	2	88.89	67
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	87	13	21	8	79	9.20	5	61.54	56
305602 Vozač putničkog automobila	21	5	0	2	19	9.52	3	40.00	11
305604 Vozač teretnjaka	1	0	15	0	1	0.00	0		0
305605 Vozač autobusa	1	0	20	6	-5	600.00	-6		0
Ukupno: 57 Željezničari	5	1	3	0	5	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	3
306001 Poštar	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	2	0	1	1	1	50.00	-1		1
306131 Rukovalac dizalice	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 64 Trgovci	718	96	90	46	672	6.41	50	47.92	382
306400 Prodavac (III SSS i KV)	601	80	81	40	561	6.66	40	50.00	313
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	87	11	0	5	82	5.75	6	45.45	52
306461 Magacioner	27	4	1	1	26	3.70	3	25.00	15
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	562	77	139	57	505	10.14	20	74.03	280
306500 Ugostitelj (III SSS i KV)	10	0	2	0	10	0.00	0		6

306513 Kelner	235	30	52	26	209	11.06	4	86.67	121
306515 Kuvar jednostavnih jela	256	35	73	24	232	9.38	11	68.57	120
306516 Poslastičar jednostavnih poslastica	61	12	12	7	54	11.48	5	58.33	33
Ukupno: 67 Ekonomisti	1	0	1	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 71 Administratori	84	10	1	14	70	16.67	-4		42
307111 Daktilograf	82	10	1	14	68	17.07	-4	140.00	40
Ukupno: 72 Zanim.odbrane, bezbjednosti i zaštite	6	0	1	0	6	0.00	0		3
307201 Zaštitar imovine - portir	6	0	1	0	6	0.00	0		3
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	306	80	8	30	276	9.80	50	37.50	191
309640 Frizer za žene	253	64	8	21	232	8.30	43	32.81	160
309641 Frizer za muškarce	48	15	0	8	40	16.67	7	53.33	27
Ukupno: 99 Neraspoređeni	3	1	823	2	1	66.67	-1	200.00	2

IV

(Tab. 10/12.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	8928	1836	2468	1543	7385	17.28	293	84.04	4670
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	100	13	17	12	88	12.00	1	92.31	64
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	51	9	14	7	44	13.73	2	77.78	35
400111 Voćarsko - vinogradarski tehničar	41	2	0	3	38	7.32	-1	150.00	26
Ukupno: 02 Stočari i živinari	12	3	0	3	9	25.00	0	100.00	7
Ukupno: 04 Veterinari	32	6	1	3	29	9.38	3	50.00	20
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	32	6	1	3	29	9.38	3	50.00	20
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	69	23	2	8	61	11.59	15	34.78	36
400500 Tehničar za biotehnologiju (IV SSS)	12	2	0	3	9	25.00	-1	150.00	8
400571 Prehrambeni fizičko - hemijski laborant	45	18	2	4	41	8.89	14	22.22	21
Ukupno: 09 Šumari	12	0	2	2	10	16.67	-2		7
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	11	0	2	1	10	9.09	-1		6
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	14	0	0	0	14	0.00	0		6
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	12	0	0	0	12	0.00	0		6
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	6	0	5	3	3	50.00	-3		3
Ukupno: 16 Metalurzi	81	9	4	17	64	20.99	-8	188.89	45
401600 Metalurški tehničar (IV SSS)	63	5	4	12	51	19.05	-7	240.00	33
Ukupno: 18 Obradivači metala	40	5	4	5	35	12.50	0	100.00	23
401800 Mašin.tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	26	3	3	4	22	15.38	-1	133.33	14
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	2	1	0	1	1	50.00	0	100.00	1
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	377	48	7	34	343	9.02	14	70.83	210

402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	341	29	7	29	312	8.50	0	100.00	192
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	33	19	0	5	28	15.15	14	26.32	16
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	134	14	2	18	116	13.43	-4	128.57	73
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	100	11	2	13	87	13.00	-2	118.18	55
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	242	46	38	35	207	14.46	11	76.09	133
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	177	16	37	27	150	15.25	-11	168.75	100
402282 Automehatroničar	57	27	0	6	51	10.53	21	22.22	32
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	322	78	49	43	279	13.35	35	55.13	173
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	223	52	42	29	194	13.00	23	55.77	124
402401 Elektroenergetski tehničar	73	7	1	13	60	17.81	-6	185.71	35
402405 Mašinski tehničar za energetiku	25	18	6	0	25	0.00	18	0.00	14
Ukupno: 25 Elektromehaničari	106	46	3	10	96	9.43	36	21.74	57
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	21	3	2	3	18	14.29	0	100.00	11
402504 Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	33	16	0	3	30	9.09	13	18.75	17
402580 Elektrotehničar multimedija	49	27	1	3	46	6.12	24	11.11	28
Ukupno: 26 Elektroničari	130	23	33	28	102	21.54	-5	121.74	51
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	123	23	33	26	97	21.14	-3	113.04	47
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	191	54	10	32	159	16.75	22	59.26	96
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	187	53	10	30	157	16.04	23	56.60	93
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	237	95	19	58	179	24.47	37	61.05	108
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	234	95	19	57	177	24.36	38	60.00	105
Ukupno: 31 Hemičari	319	39	10	40	279	12.54	-1	102.56	163
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	41	5	1	3	38	7.32	2	60.00	22
403101 Hemijski tehničar	151	10	8	26	125	17.22	-16	260.00	76
Ukupno: 33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 35 Papirničari	1	0	0	1	0	100.00	-1		0
Ukupno: 36 Grafičari	105	17	5	16	89	15.24	1	94.12	54
403600 Tehničar grafičarske tehnologije (IV SSS)	42	8	2	11	31	26.19	-3	137.50	21
403662 Grafički tehničar dorade i prerade	13	3	1	1	12	7.69	2	33.33	6
Ukupno: 39 Tekstilci	27	1	0	1	26	3.70	0	100.00	15
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	22	1	0	1	21	4.55	0	100.00	12
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	62	14	0	5	57	8.06	9	35.71	33
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	56	14	0	5	51	8.93	9	35.71	29
Ukupno: 41 Kožari i krznari	8	1	0	1	7	12.50	0	100.00	6
Ukupno: 50 Geodeti	99	15	16	17	82	17.17	-2	113.33	47
405000 Geodetski tehničar (IV SSS)	71	9	15	14	57	19.72	-5	155.56	34
405021 Geometar	28	6	1	3	25	10.71	3	50.00	13
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	128	17	6	21	107	16.41	-4	123.53	54
405100 Arhitektonski tehničar (IV SSS)	41	8	3	10	31	24.39	-2	125.00	17
405101 Tehničar visokogradnje	87	9	3	11	76	12.64	-2	122.22	37
Ukupno: 52 Građevinari	261	30	46	43	218	16.48	-13	143.33	147
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	152	24	41	29	123	19.08	-5	120.83	86
405211 Tehničar hidrogradnje	47	5	1	7	40	14.89	-2	140.00	27

405262 Tehničar niskogradnje	53	1	4	6	47	11.32	-5	600.00	29
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	340	71	16	68	272	20.00	3	95.77	169
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	203	36	12	42	161	20.69	-6	116.67	104
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	136	35	1	23	113	16.91	12	65.71	65
Ukupno: 57 Željezničari	98	13	20	19	79	19.39	-6	146.15	38
405700 Tehničar željeznickog saobraćaja (IV SSS)	28	2	2	5	23	17.86	-3	250.00	8
405717 Mašinovođa elektro-vuče	38	4	12	8	30	21.05	-4	200.00	15
405741 Pregledač željezničkih kola	14	5	6	2	12	14.29	3	40.00	7
Ukupno: 58 Brodari	16	3	1	3	13	18.75	0	100.00	9
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	1	0	1	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	91	18	0	8	83	8.79	10	44.44	42
406000 Tehničar PTT saobraćaja (IV SSS)	82	16	0	8	74	9.76	8	50.00	36
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	635	83	77	133	502	20.94	-50	160.24	331
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	375	50	35	77	298	20.53	-27	154.00	193
406453 Komercijalni tehničar	236	28	42	54	182	22.88	-26	192.86	120
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	914	180	61	143	771	15.65	37	79.44	461
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	71	11	2	9	62	12.68	2	81.82	40
406513 Konobar	197	44	18	33	164	16.75	11	75.00	90
406515 Kuvar	258	48	20	51	207	19.77	-3	106.25	116
406516 Poslastičar	11	4	7	0	11	0.00	4	0.00	8
406523 Recepcionar	45	2	1	1	44	2.22	1	50.00	24
406531 Turistički tehničar	332	71	13	49	283	14.76	22	69.01	183
Ukupno: 67 Ekonomisti	952	198	130	179	773	18.80	19	90.40	488
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	684	114	114	131	553	19.15	-17	114.91	353
406721 Knjigovođa	89	7	5	10	79	11.24	-3	142.86	41
406746 Tehničar marketinga i trgovine	99	46	10	29	70	29.29	17	63.04	51
406752 Speditersko – agencijski i carinski tehničar	74	31	1	8	66	10.81	23	25.81	41
Ukupno: 68 Pravnici	254	59	13	47	207	18.50	12	79.66	135
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	249	59	13	46	203	18.47	13	77.97	132
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	15	0	0	3	12	20.00	-3		4
406900 Birotehničar (IV SSS)	12	0	0	3	9	25.00	-3		2
Ukupno: 70 Kadrovska zanimanja	0	0	1	0	0		0		0
Ukupno: 71 Administratori	69	7	6	10	59	14.49	-3	142.86	42
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	68	6	5	10	58	14.71	-4	166.67	42
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	20	2	12	1	19	5.00	1	50.00	11
407230 Milicioner	15	2	0	0	15	0.00	2	0.00	8
Ukupno: 73 Zanimanja osiguranja	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	33	3	0	0	33	0.00	3	0.00	15
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	31	3	0	0	31	0.00	3	0.00	14
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	994	275	124	262	732	26.36	13	95.27	549
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	107	13	1	18	89	16.82	-5	138.46	62
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	887	262	123	244	643	27.51	18	93.13	487

Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	141	18	1	22	119	15.60	-4	122.22	75
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	36	10	1	7	29	19.44	3	70.00	23
408301 Matematičko - tehnički saradnik	32	3	0	5	27	15.63	-2	166.67	17
408302 Matematičko - programerski saradnik	25	3	0	3	22	12.00	0	100.00	15
408330 Laborant biologije	15	1	0	1	14	6.67	0	100.00	5
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	20	1	0	5	15	25.00	-4	500.00	10
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	59	14	1	7	52	11.86	7	50.00	32
408500 Tehničar likovnih i primjenjenih umjetnosti (IV SSS)	23	2	0	0	23	0.00	2	0.00	16
408551 Tehnički dizajner enterijera	28	10	1	6	22	21.43	4	60.00	13
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	66	12	2	6	60	9.09	6	50.00	35
408674 Tehnički realizator muzickog programa	15	0	0	2	13	13.33	-2		5
408678 Tehnički producent estradno - revijalnog programa	36	4	0	1	35	2.78	3	25.00	22
408691 Muzički izvođač	12	6	1	2	10	16.67	4	33.33	6
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	17	4	0	0	17	0.00	4	0.00	11
408721 Novinarski reporter	12	1	0	0	12	0.00	1	0.00	7
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	104	5	1	12	92	11.54	-7	240.00	67
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	42	1	0	2	40	4.76	-1	200.00	31
408843 Inokorespondent	53	4	0	7	46	13.21	-3	175.00	32
Ukupno: 90 Medicinari	514	149	173	90	424	17.51	59	60.40	279
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	173	55	33	45	128	26.01	10	81.82	85
409002 Medicinska sestra	105	17	95	15	90	14.29	2	88.24	62
409010 Medicinsko-laboratorijski tehničar	36	15	11	1	35	2.78	14	6.67	21
409016 Medicinski/a kozmetičar/ka	18	14	1	3	15	16.67	11	21.43	7
409021 Pedijatrijska sestra	61	16	12	12	49	19.67	4	75.00	32
409049 Ginekološko - akušerska sestra	69	17	16	10	59	14.49	7	58.82	41
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	39	15	2	4	35	10.26	11	26.67	26
Ukupno: 91 Stomatolozi	110	21	34	23	87	20.91	-2	109.52	57
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	77	14	19	12	65	15.58	2	85.71	42
409101 Stomatološka sestra	33	7	15	11	22	33.33	-4	157.14	15
Ukupno: 92 Farmaceuti	190	51	27	23	167	12.11	28	45.10	94
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	114	34	21	14	100	12.28	20	41.18	52
409231 Biohemijsko - zdravstveni laborant	75	16	6	8	67	10.67	8	50.00	42
Ukupno: 94 Zanimanja fizičke kulture	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	28	10	11	0	28	0.00	10	0.00	16
409651 Kozmetičar	25	10	4	0	25	0.00	10	0.00	14
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 99 Neraspoređeni	140	41	1477	27	113	19.29	14	65.85	71

Na području mikro-tržišta ove tri opštine ostvaruje se od 30-35% godišnje frekvencije na tržištu rada srednjeg stručnog obrazovanja u Crnoj Gori, posmatrajući to kroz obim i strukturu ponude, tražnje i zapošljavanja i njihove međusobne odnose. Ukupno posmatrajući njihov odnos u 2016. godini je bio 12.805 : 3.925 : 1.962, a kako je u 2015. godini taj odnos bio 11.923 : 3.253 : 1718 ukazuje na to

da je, u uslovima nešto veće ponude i tražnje i zapošljavanje u 2016 god. bilo za 14,2% veće ali su, iako na nominalno većem nivou, relativni odnosi između ponude i zapošljavanja te ponude i tražnje ostali na približno istom nivou.

U ukupnoj ponudi srednjoškolaca, trogodišnje obrazovanje učestvuje sa 30,3%, tražnji 37,2%, a u zapošljavanju 21,4%. U odnosu na 2015. godinu tražnja kod ovog sss je veća za 46,6% (1.457 : 994), a njeno učešće u ukupnoj tražnji srednjoškolaca je povećano sa 30,6% na 37,2% ali je učešće u ponudi i zapošljavanju ostalo na relativno istom nivou.

Kod gotovo svih grupa zanimanja prisutan je suficit u odnosima ponude i tražnje tj. ponuda u manjoj ili većoj mjeri prevazilazi tražnju (na nivou svih grupa zanimanja je 3,3 puta veća).

Najizrazitiji primjeri u tom smislu su zanimanja: iz oblasti ugostiteljstva i turizma gdje je odnos između ponude, tražnje i zapošljavanja u 2016. godini bio 1.476 : 202 : 200, trgovaca 1.343 : 167 : 179, ekonomsko-pravnih tehničara 1.206 : 143 : 226, gimnazijalaca 1.030 : 125 : 269, medicinskih zanimanja 814 : 234 : 136, itd.

Ukupno posmatrajući, ponuda kod ovih zanimanja čini 45,8% iskazane ponude, a 52,3% ostvarenog zapošljavanja srednjoškolaca u 2016. godini, a ono je 5,7 puta niže od iskazane ponude tih zanimanja.

Veliki dio ponude srednjoškolaca i na ovom mikro-tržištu odnosi se na zanimanja metalske, mašinske, elektro i računarske tehnike koja je, ukupno posmatrajući, u 2016. godini bila na nivou od 3.241 (25,3% ukupne ponude srednjoškolaca), i ona je 6,9 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (468). Ova zanimanja sa predhodnim (ugostitelji, trgovci...) su u 2016. godini činila oko 75% ukupne ponude, tražnje i zapošljavanja srednjoškolaca

Velika razlika između ponude, tražnje i zapošljavanja je prisutna kod tekstilaca, proizvođača odjeće te obučara i kožnih galanterista kod kojih je, ukupno posmatrajući, iskazana ponuda bila 14 puta veća od evidentiranog zapošljavanja (336 : 24).

U ustanovama srednjoškolskog obrazovanja u ovim opšinama je oko 10.700 učenika, a na završnoj godini oko 2.600 (94% se odnosi na četvorogodišnje srednje škole) što znači da je obim zapošljavanja srednjoškolaca ostvaren u 2016. godini (ukupno 1.962) bio oko 5,4 puta manji od broja učenika. Oko 65% sadašnje godišnje produkcije iz ovog sistema se odnosi na zanimanja iz oblasti zdravstva, gimnazijalce, ekonomsko-pravne tehničare, turističko-ugostiteljska zanimanja i trgovce (1.695), a obim zapošljavanja kod tih zanimanja u 2016. godini (1.025) je oko 1,6 puta bio manji od broja učenika, tih smjerova, na završnoj godini srednjih škola.

Kod metalско-mašinske i elektro-računarske struke stanje je znatno povoljnije imajući u vidu da je obim zapošljavanja oko 50% veći od godišnje produkcije tih zanimanja iz sistema srednjoškolskog obrazovanja.

BAR – ULCINJ**III**

(Tab. 10/13.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	1500	150	995	232	1268	15.47	-82	154.67	822
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	27	2	0	5	22	18.52	-3	250.00	14
300100 Proizvođač bilja (III SSS i KV)	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
300101 Ratar	15	1	0	3	12	20.00	-2	300.00	9
300131 Poljoprivrednik za proizvodnju i zaštitu bilja	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	23	2	25	4	19	17.39	-2	200.00	11
300500 Prerađivač hrane i pića (III SSS i KV)	5	1	1	0	5	0.00	1	0.00	3
300502 Pekar	6	0	16	1	5	16.67	-1		2
300513 Mesar	5	0	8	1	4	20.00	-1		4
300515 Kuvar industrijskih jela	6	1	0	2	4	33.33	-1	200.00	2
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	5	0	0	0	5	0.00	0		3
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i KV)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 16 Metalurzi	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 18 Obradačivci metala	80	9	11	12	68	15.00	-3	133.33	52
301801 Metalostrugar	11	2	1	1	10	9.09	1	50.00	7
301802 Metaloglođač	4	1	0	1	3	25.00	0	100.00	3
301813 Bravar	44	4	6	6	38	13.64	-2	150.00	28
301816 Autolimar	13	1	0	1	12	7.69	0	100.00	7
301836 Zavarivač - rezač gasom	4	1	0	3	1	75.00	-2	300.00	3
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	18	5	7	0	18	0.00	5	0.00	11
301900 Monter - instalater (III SSS i KV)	4	0	2	0	4	0.00	0		3
301972 Vodoinstalater	9	2	4	0	9	0.00	2	0.00	5
301973 Instalater grijanja	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	1	0	0	0	1	0.00	0		1
302001 Mašinski tehnički crtač	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	142	14	9	18	124	12.68	-4	128.57	80
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	16	1	2	2	14	12.50	-1	200.00	9
302201 Mašinski mehaničar	7	0	1	1	6	14.29	-1		5
302220 Automehaničar	115	13	6	14	101	12.17	-1	107.69	65
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	26	0	8	2	24	7.69	-2		16
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	3	0	1	0	3	0.00	0		2
302421 Elektromonter energetskih mašina i uređaja	4	0	0	1	3	25.00	-1		2
302431 Elektroinstalater	19	0	7	1	18	5.26	-1		12
Ukupno: 25 Elektromehaničari	72	6	4	17	55	23.61	-11	283.33	42
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	34	3	2	5	29	14.71	-2	166.67	21

302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	14	1	0	9	5	64.29	-8	900.00	6
302561 Elektromehaničar pogona	9	1	0	1	8	11.11	0	100.00	6
302564 Autoelektričar	13	1	2	1	12	7.69	0	100.00	8
Ukupno: 26 Električari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	3	1	3	0	3	0.00	1	0.00	3
302700 Monter telekomunikacionih mreža (III SSS i KV)	0	0	3	0	0		0		0
302702 Monter telekomunikacione opreme	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 31 Hemičari	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	3	0	0	0	3	0.00	0		1
303431 Optičar	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 36 Grafičari	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 39 Tekstilci	14	4	0	0	14	0.00	4	0.00	7
303921 Prelac	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	5
303931 Tkač	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	50	3	0	3	47	6.00	0	100.00	26
304000 Krojač i konfekcionar (III SSS i KV)	21	2	0	1	20	4.76	1	50.00	10
304022 Krojač tekstila	4	0	0	0	4	0.00	0		3
304023 Šivač konfekcije	17	1	0	2	15	11.76	-1	200.00	9
304024 Krojač	7	0	0	0	7	0.00	0		3
Ukupno: 41 Kožari i krznari	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	20	1	0	0	20	0.00	1	0.00	11
304221 Obučar	11	1	0	0	11	0.00	1	0.00	5
304223 Izrađivač gornjih djelova obuće	3	0	0	0	3	0.00	0		1
304224 Izrađivač donjih djelova obuće	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	4	0	0		0		0
304521 Kućepazitelj	0	0	4	0	0		0		0
Ukupno: 46 Tapetari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	3	0	1	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 52 Građevinari	16	0	10	0	16	0.00	0		13
305203 Tesar	7	0	4	0	7	0.00	0		6
305204 Zidar	7	0	5	0	7	0.00	0		6
Ukupno: 53 Zanimanja završnih građevinskih radova	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	20	0	15	3	17	15.00	-3		11
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	18	0	8	3	15	16.67	-3		11
Ukupno: 57 Željezničari	2	0	2	2	0	100.00	-2		1
Ukupno: 58 Brodari	0	0	1	0	0		0		0
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	1	0	1	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	490	45	154	60	430	12.24	-15	133.33	248
306400 Prodavac (III SSS i KV)	359	34	150	46	313	12.81	-12	135.29	180
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	120	9	0	14	106	11.67	-5	155.56	64
306461 Magacioner	9	2	4	0	9	0.00	2	0.00	3
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	299	26	384	79	220	26.42	-53	303.85	164
306500 Ugostitelj (III SSS i KV)	2	0	28	2	0	100.00	-2		1

306513 Kelner	142	11	232	40	102	28.17	-29	363.64	80
306515 Kuvar jednostavnih jela	147	14	87	35	112	23.81	-21	250.00	78
306516 Poslastičar jednostavnih poslastica	6	1	10	0	6	0.00	1	0.00	3
306517 Točilac pića	2	0	27	2	0	100.00	-2		2
Ukupno: 67 Ekonomisti	0	0	5	1	-1		-1		0
306702 Kasir	0	0	3	1	-1		-1		0
Ukupno: 71 Administratori	40	1	0	2	38	5.00	-1	200.00	19
307111 Daktilograf	39	1	0	2	37	5.13	-1	200.00	19
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	3	0	1	1	2	33.33	-1		1
307201 Zaštitar imovine - portir	3	0	1	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	119	30	2	10	109	8.40	20	33.33	70
309640 Frizer za žene	91	21	0	8	83	8.79	13	38.10	56
309641 Frizer za muškarce	27	9	0	2	25	7.41	7	22.22	13
Ukupno: 99 Neraspoređeni	1	0	348	12	-11	1200.00	-12		1

IV

(Tab. 10/14.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	2237	339	734	337	1900	15.06	2	99.41	1121
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	198	19	2	15	183	7.58	4	78.95	99
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	151	16	2	14	137	9.27	2	87.50	79
400101 Ratarsko - povrtarski tehničar	4	0	0	0	4	0.00	0		0
400111 Voćarsko - vinogradarski tehničar	19	1	0	1	18	5.26	0	100.00	10
400131 Tehničar zaštite bilja	12	1	0	0	12	0.00	1	0.00	4
400141 Tehničar poljoprivredne mehanizacije	11	1	0	0	11	0.00	1	0.00	6
Ukupno: 02 Stočari i živinari	5	0	0	0	5	0.00	0		1
400201 Tehničar stočarstva	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 04 Veterinari	31	6	4	6	25	19.35	0	100.00	14
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	31	6	4	6	25	19.35	0	100.00	14
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	107	17	1	11	96	10.28	6	64.71	49
400500 Tehničar za biotehnologiju (IV SSS)	87	16	0	9	78	10.34	7	56.25	39
400512 Tehničar prerade voća i povrća	11	0	0	0	11	0.00	0		5
Ukupno: 09 Šumari	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	6	0	1	0	6	0.00	0		3
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	4	0	1	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	3	0	0	0	3	0.00	0		1
401500 Rudarski tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 16 Metalurzi	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 18 Obradivači metala	25	1	6	2	23	8.00	-1	200.00	12
401800 Mašinski tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	16	1	6	1	15	6.25	0	100.00	8

401801 Univerzalni metalostrugar	4	0	0	0	4	0.00	0		1
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	16	1	1	4	12	25.00	-3	400.00	11
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	15	1	1	4	11	26.67	-3	400.00	10
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	19	4	9	0	19	0.00	4	0.00	10
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	17	3	9	0	17	0.00	3	0.00	9
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	3	0	1	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	18	1	2	2	16	11.11	-1	200.00	12
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	16	1	1	2	14	12.50	-1	200.00	10
Ukupno: 25 Elektromehaničari	20	3	3	1	19	5.00	2	33.33	12
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	7	1	3	0	7	0.00	1	0.00	4
402504 Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	8	0	0	1	7	12.50	-1		6
Ukupno: 26 Elektroničari	16	1	4	7	9	43.75	-6	700.00	6
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	15	1	4	7	8	46.67	-6	700.00	5
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	5	1	0	1	4	20.00	0	100.00	3
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	5	1	0	1	4	20.00	0	100.00	3
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	21	2	0	5	16	23.81	-3	250.00	15
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	21	2	0	5	16	23.81	-3	250.00	15
Ukupno: 31 Hemičari	51	3	0	2	49	3.92	1	66.67	33
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	12	2	0	0	12	0.00	2	0.00	7
403101 Hemijski tehničar	15	0	0	0	15	0.00	0		10
403121 Hemijski laborant	23	1	0	2	21	8.70	-1	200.00	15
Ukupno: 35 Papiričari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 36 Grafičari	7	2	0	0	7	0.00	2	0.00	5
Ukupno: 39 Tekstilci	16	1	0	0	16	0.00	1	0.00	6
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	10	1	0	0	10	0.00	1	0.00	4
403931 Tehničar tkanja	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	8	2	0	2	6	25.00	0	100.00	3
404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	7	2	0	2	5	28.57	0	100.00	3
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	2	0	0		0		0
Ukupno: 50 Geodeti	1	0	0	1	0	100.00	-1		1
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	7	0	0	0	7	0.00	0		4
405100 Arhitektonski tehničar (IV SSS)	5	0	0	0	5	0.00	0		4
Ukupno: 52 Građevinari	19	2	0	3	16	15.79	-1	150.00	11
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	19	2	0	2	17	10.53	0	100.00	11
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	30	1	9	4	26	13.33	-3	400.00	14
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	15	1	7	3	12	20.00	-2	300.00	7
405604 Vozač teretnog motornog vozila	3	0	0	0	3	0.00	0		1
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	12	0	1	1	11	8.33	-1		6
Ukupno: 57 Željezničari	6	0	4	4	2	66.67	-4		1
405741 Pregledač željezničkih kola	3	0	3	1	2	33.33	-1		0
Ukupno: 58 Brodari	86	10	1	14	72	16.28	-4	140.00	36
405801 Pomorski nautičar	18	2	0	1	17	5.56	1	50.00	10
405802 Nautičar unutrašnje plovidbe	19	3	0	1	18	5.26	2	33.33	7
405811 Brodomašinski tehničar	46	5	0	10	36	21.74	-5	200.00	17
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	6	0	0	0	6	0.00	0		3
406000 Tehničar PTT saobraćaja (IV SSS)	6	0	0	0	6	0.00	0		3
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga,	17	2	0	1	16	5.88	1	50.00	6

unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama									
406100 Tehničar unutrašnjeg transporta (IV SSS)	16	1	0	1	15	6.25	0	100.00	5
Ukupno: 64 Trgovci	129	18	35	12	117	9.30	6	66.67	63
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	88	13	30	10	78	11.36	3	76.92	44
406421 Prodavac prehrambene robe	9	2	0	0	9	0.00	2	0.00	3
406453 Komercijalni tehničar	29	2	5	2	27	6.90	0	100.00	14
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	488	86	160	79	409	16.19	7	91.86	253
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	137	17	33	20	117	14.60	-3	117.65	72
406513 Konobar	18	2	41	7	11	38.89	-5	350.00	5
406515 Kuvar	54	11	29	8	46	14.81	3	72.73	30
406523 Recepcionar	5	0	49	3	2	60.00	-3		4
406531 Turistički tehničar	273	56	5	41	232	15.02	15	73.21	141
Ukupno: 67 Ekonomisti	284	56	23	33	251	11.62	23	58.93	137
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	185	41	19	24	161	12.97	17	58.54	86
406705 Tehničar platnog prometa	35	2	0	5	30	14.29	-3	250.00	15
406721 Knjigovođa	21	1	2	1	20	4.76	0	100.00	12
406746 Tehničar marketinga i trgovine	14	5	0	2	12	14.29	3	40.00	8
406752 Speditersko – agencijski i carinski tehničar	26	7	1	1	25	3.85	6	14.29	14
Ukupno: 68 Pravnici	23	7	0	3	20	13.04	4	42.86	16
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	20	6	0	3	17	15.00	3	50.00	14
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	4	0	0	0	4	0.00	0		3
406901 Računarski operater	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 71 Administratori	19	4	2	1	18	5.26	3	25.00	7
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	17	4	1	0	17	0.00	4	0.00	6
Ukupno: 72 Zanim. odbrane, bezbjednosti i zaštite	4	0	0	1	3	25.00	-1		2
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	13	0	0	2	11	15.38	-2		4
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	10	0	0	2	8	20.00	-2		2
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	237	39	16	37	200	15.61	2	94.87	133
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	29	6	0	5	24	17.24	1	83.33	17
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	208	33	16	32	176	15.38	1	96.97	116
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	36	0	0	1	35	2.78	-1		19
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	8	0	0	0	8	0.00	0		7
408301 Matematičko - tehnički saradnik	4	0	0	1	3	25.00	-1		3
408310 Laborant fizike	4	0	0	0	4	0.00	0		2
408330 Laborant biologije	15	0	0	0	15	0.00	0		6
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	13	1	0	1	12	7.69	0	100.00	5
408678 Tehnički producent estradno - revijalnog programa	10	1	0	1	9	10.00	0	100.00	4
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	11	2	0	0	11	0.00	2	0.00	3
408721 Novinarski reporter	10	1	0	0	10	0.00	1	0.00	3
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	62	5	0	5	57	8.06	0	100.00	31
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	29	2	0	4	25	13.79	-2	200.00	17
408833 Pomoćni arheolog	4	0	0	0	4	0.00	0		3

408843 Inokorespondent	27	3	0	1	26	3.70	2	33.33	11
Ukupno: 90 Medicinari	38	8	38	15	23	39.47	-7	187.50	17
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	10	3	17	7	3	70.00	-4	233.33	2
409002 Medicinska sestra	15	2	9	3	12	20.00	-1	150.00	11
409021 Pedijatrijska sestra	4	2	8	2	2	50.00	0	100.00	2
409049 Ginekološko - akušerska sestra	4	1	2	1	3	25.00	0	100.00	1
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	3	0	1	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 91 Stomatolozi	17	3	11	1	16	5.88	2	33.33	10
409100 Stomatološki - zubni tehničar (IV SSS)	13	2	3	0	13	0.00	2	0.00	8
409101 Stomatološka sestra	4	1	8	1	3	25.00	0	100.00	2
Ukupno: 92 Farmaceuti	14	3	7	5	9	35.71	-2	166.67	5
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	12	3	4	2	10	16.67	1	66.67	4
Ukupno: 94 Zanimanja fizičke kulture	1	0	0	0	1	0.00	0		0
409411 Sportsko - rekreativni demonstrator	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	2	0	3	0	2	0.00	0		2
409651 Kozmetičar	1	0	3	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	88	27	389	54	34	61.36	-27	200.00	37

Na području ove dvije opštine, kao i u ostalim primorskim opštinama, **odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja** su bili povoljniji u odnosu na opštine i mikro-tržišta sjevernog i središnjeg regiona. Međutim, iako je iskazana ponuda i tražnja kod zanimanja III i IV sss u 2016. godini bila za 17,6% odnosno 3,2% veća, obim zapošljavanja je u odnosu na 2015. god. bio za 7% niži što je uticalo na određeno pogoršanje odnosa između ponude i zapošljavanja time što je on povećan sa 1,0 : 5,2 (3.177 : 612) na 1,0 : 6,5 (3.737 : 569).

Prijavljena tražnja za zanimanjima sa III sss je bila za 35,6% veća od tražnje za zanimanjima sa IV sss (995 : 734) ali je kod zapošljavanja taj odnos bio obrnut tj. zapošljavanje onih sa IV sss je bilo 45,% veće (337 : 232).

Najveći obim ponude iskazan je kod grupe zanimanja iz djelatnosti ugostiteljstva i turizma koja je u 2016. godini bila na nivou od 787 lica, a prijavljena tražnja (544 lica), a okolnost da je da je tražnja 3,5 puta veća od ostvarenog zapošljavanja (158) govori o tome da se radi o **tražnji koja se pretežno zadovoljavala zapošljavanjem strane radne snage**.

Visok obim ponude i tražnje iskazan je i kod zanimanja iz oblasti trgovine (612 : 189) ali je, iz istih razloga kao kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma, obim zapošljavanja (72) za 2,6 puta niži od prijavljene tražnje (281). Slični odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja, ali na nominalno nižem nivou, su kod gimnazijalaca (245 : 16 : 37), ekonomsko-pravnih tehničara (307 : 23 : 36), poljoprivrednih zanimanja (391 : 32 : 41) i ličnih usluga (121 : 5 : 10), itd.

Treba istaći i visok obim ponude zanimanja metalsko-mašinske i elektro struke (492) ali je, u odnosu na tu ponudu, ostvareno znatno niže zapošljavanje (73).

U školskom sistemu srednjeg obrazovanja u ovim opštinama je oko 2.800 učenika a na

završnoj godini oko 700, a od toga se 80% ili 560 odnosi na gimnazijalce, ekonomske tehničare i turističko-ugostiteljska zanimanja što znači da je obim zapošljavanja tih zanimanja u 2016. god. bio trostruko veći od njihove godišnje produkcije iz školskog sistema ali relativno veliki dio tražnje za tim zanimanjima zadovoljava zapošljavanjem strane radne snage tako da je, imajući u vidu tu okolnost, navedeni odnos (obim zapošljavanja i godišnja produkcija iz školskog sistema) znatno povoljniji.

KOTOR –TIVAT – BUDVA

III

(Tab. 10/15.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016.	SRM 2016	Zapoš. 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	1054	118	1584	497	557	47.15	-379	421.19	498
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	2	0	0	3	-1	150.00	-3		1
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	19	2	45	3	16	15.79	-1	150.00	10
300500 Prerađivač hrane i pića (III SSS i KV)	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
300502 Pekar	3	1	18	0	3	0.00	1	0.00	2
300513 Mesar	11	1	27	1	10	9.09	0	100.00	6
Ukupno: 09 Šumari	0	0	2	0	0		0		0
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	15	1	10	2	13	13.33	-1	200.00	10
301000 Prerađivač i obrađivač drveta (III SSS i KV)	5	1	0	1	4	20.00	0	100.00	4
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	4	0	10	0	4	0.00	0		1
301045 Brodograditelj elemenata od drveta	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	5	0	1	3	2	60.00	-3		4
Ukupno: 16 Metalurzi	1	0	0	1	0	100.00	-1		1
Ukupno: 18 Obradačivci metala	87	6	17	24	63	27.59	-18	400.00	47
301801 Metalostrugar	36	4	1	6	30	16.67	-2	150.00	20
301802 Metaloglogodač	6	0	0	0	6	0.00	0		2
301813 Bravar	20	0	11	9	11	45.00	-9		11
301816 Autolimar	16	2	3	7	9	43.75	-5	350.00	7
301821 Rukovalac mašina za izradu reznog alata	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	25	4	8	13	12	52.00	-9	325.00	15
301907 Monter cjevovoda	9	1	0	0	9	0.00	1	0.00	7
301972 Vodoinstalater	9	2	6	1	8	11.11	1	50.00	4
301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	3	0	0	3	0	100.00	-3		3
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	126	22	25	44	82	34.92	-22	200.00	55
302200 Mehaničar, mašinista, mašinbravar (III SSS i KV)	15	4	5	3	12	20.00	1	75.00	7
302201 Mašinski mehaničar	13	2	1	1	12	7.69	1	50.00	7
302205 Mehaničar za alatne mašine	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	1
302210 Brodomehaničar	34	4	2	14	20	41.18	-10	350.00	13

302215 Motomehaničar	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
302220 Automehaničar	54	10	16	20	34	37.04	-10	200.00	24
302273 Mehaničar za rashladne uređaje	1	0	1	4	-3	400.00	-4		0
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	44	9	13	14	30	31.82	-5	155.56	19
302400 Elektromonter - instalater (III SSS i KV)	9	3	2	2	7	22.22	1	66.67	3
302431 Elektroinstalater	34	6	11	12	22	35.29	-6	200.00	15
Ukupno: 25 Elektromehaničari	66	11	6	31	35	46.97	-20	281.82	31
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	33	5	3	12	21	36.36	-7	240.00	17
302531 Izrađivač električnih mašina i opreme	6	0	0	2	4	33.33	-2		4
302564 Autoelektričar	25	6	3	16	9	64.00	-10	266.67	8
Ukupno: 26 Elektroničari	3	1	0	1	2	33.33	0	100.00	1
302621 Radio i TV mehaničar	3	1	0	1	2	33.33	0	100.00	1
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	1	0	2	2	-1	200.00	-2		0
Ukupno: 31 Hemičari	7	1	0	3	4	42.86	-2	300.00	4
303100 Izrađivač hemijskih proizvoda (III SSS i KV)	2	1	0	3	-1	150.00	-2	300.00	1
303121 Rukovalac hemijskih laboratorijskih uređaja	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 35 Papirničari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 36 Grafičari	4	0	0	0	4	0.00	0		3
303661 Knjigovezac	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 39 Tekstilci	18	0	0	3	15	16.67	-3		7
303900 Tekstilni radnik (III SSS i KV)	4	0	0	1	3	25.00	-1		1
303921 Prelac	6	0	0	0	6	0.00	0		2
303944 Užar - mrežar	5	0	0	1	4	20.00	-1		2
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	39	1	1	5	34	12.82	-4	500.00	19
304000 Krojač i konfeksionar (III SSS i KV)	22	0	0	2	20	9.09	-2		9
304023 Šivač konfekcije	11	1	0	2	9	18.18	-1	200.00	7
304024 Krojač	4	0	1	0	4	0.00	0		2
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	6	0	0	0	6	0.00	0		3
Ukupno: 46 Tapetari	2	0	0	0	2	0.00	0		0
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	8	0	5	1	7	12.50	-1		7
304701 Moler - farbar	4	0	4	0	4	0.00	0		4
304721 Metalofarbar - lakirer	4	0	1	1	3	25.00	-1		3
Ukupno: 52 Građevinari	7	1	173	1	6	14.29	0	100.00	3
305201 Armirač	1	0	31	0	1	0.00	0		1
305202 Betonirač	0	0	30	0	0		0		0
305203 Tesar	0	0	56	0	0		0		0
305204 Zidar	2	0	26	0	2	0.00	0		1
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	2	1	30	1	1	50.00	0	100.00	1
Ukupno: 53 Zanimanja završnih građevinskih radova	1	0	0	1	0	100.00	-1		0
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	25	6	76	13	12	52.00	-7	216.67	10
305600 Vozač drumskog vozila (III SSS i KV)	21	6	32	7	14	33.33	-1	116.67	8
305602 Vozač putničkog automobila	1	0	24	0	1	0.00	0		1
305604 Vozač teretnjaka	1	0	17	5	-4	500.00	-5		0

305605 Vozač autobusa	2	0	3	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	3	0	0	0	3	0.00	0		2
306001 Poštar	1	0	0	0	1	0.00	0		1
306011 Telefonista	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 61 Zanimanja pretovarnih usluga, unutrašnjeg transporta i prevoza žičarama	1	0	3	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	218	15	290	115	103	52.75	-100	766.67	105
306400 Prodavac (III SSS i KV)	186	14	281	106	80	56.99	-92	757.14	84
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	23	0	0	7	16	30.43	-7		15
306461 Magacioner	9	1	7	2	7	22.22	-1	200.00	6
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	202	15	459	159	43	78.71	-144	1060.00	84
306500 Ugostitelj (III SSS i KV)	13	1	13	7	6	53.85	-6	700.00	8
306513 Kelner	108	6	155	72	36	66.67	-66	1200.00	46
306515 Kuvar jednostavnih jela	71	7	95	53	18	74.65	-46	757.14	25
306516 Poslastičar jednostavnih poslastica	8	1	2	1	7	12.50	0	100.00	4
306517 Točilac pića	2	0	194	26	-24	1300.00	-26		1
Ukupno: 67 Ekonomisti	1	0	20	5	-4	500.00	-5		1
306702 Kasir	0	0	19	5	-5		-5		0
Ukupno: 71 Administratori	34	4	1	3	31	8.82	1	75.00	15
307101 Administrator	3	0	1	1	2	33.33	-1		3
307111 Daktilograf	31	4	0	2	29	6.45	2	50.00	12
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	1	0	24	1	0	100.00	-1		1
307201 Zaštitar imovine - portir	1	0	24	1	0	100.00	-1		1
Ukupno: 90 Medicinari	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	79	19	4	25	54	31.65	-6	131.58	37
309640 Frizer za žene	66	16	4	19	47	28.79	-3	118.75	29
309641 Frizer za muškarce	8	2	0	4	4	50.00	-2	200.00	7
309651 Kozmetičarski saradnik	5	1	0	2	3	40.00	-1	200.00	1
Ukupno: 99 Neraspoređeni	1	0	398	20	-19	2000.00	-20		0

IV

(Tab. 10/16.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponu da 2016	Nov. bez staž 2016	SRM 2016	Zapoš 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	1867	392	2148	1248	619	66.85	-856	318.37	831
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	18	3	2	2	16	11.11	1	66.67	11
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	12	0	1	2	10	16.67	-2		6
Ukupno: 02 Stočari i živinari	1	0	0	1	0	100.00	-1		0
Ukupno: 04 Veterinari	6	1	0	6	0	100.00	-5	600.00	4
400400 Veterinarski tehničar (IV SSS)	6	1	0	6	0	100.00	-5	600.00	4
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	6	0	4	10	-4	166.67	-10		3
Ukupno: 09 Šumari	5	0	0	1	4	20.00	-1		4
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	5	0	0	1	4	20.00	-1		4

Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	7	0	0	6	1	85.71	-6		3
401000 Tehničar prerađivača i obrade drveta (IV SSS)	5	0	0	4	1	80.00	-4		2
Ukupno: 13 Geolozi	2	1	0	0	2	0.00	1	0.00	1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 16 Metalurzi	4	0	0	2	2	50.00	-2		2
401600 Metalurški tehničar (IV SSS)	4	0	0	2	2	50.00	-2		2
Ukupno: 18 Obradivači metala	6	0	5	4	2	66.67	-4		3
401800 Mašinski tehničar - kontrolor kvaliteta (IV SSS)	4	0	4	2	2	50.00	-2		1
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	1	0	1	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	31	3	0	19	12	61.29	-16	633.33	22
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	29	3	0	19	10	65.52	-16	633.33	20
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	32	2	1	10	22	31.25	-8	500.00	20
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	31	2	1	9	22	29.03	-7	450.00	20
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	45	14	5	18	27	40.00	-4	128.57	16
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	24	7	4	4	20	16.67	3	57.14	12
402282 Automehatroničar	19	7	1	14	5	73.68	-7	200.00	4
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	35	2	18	28	7	80.00	-26	1400.00	16
402400 Elektrot. energetike (IV SSS)	33	2	18	21	12	63.64	-19	1050.00	16
Ukupno: 25 Elektromehaničari	21	4	1	17	4	80.95	-13	425.00	11
402500 Elektroteh. elektromehanike (IV SSS)	16	3	0	7	9	43.75	-4	233.33	9
402504 Elektroteh.rashladnih i termičkih uređaja	4	1	0	5	-1	125.00	-4	500.00	1
402580 Elektrotehničar multimedija	1	0	0	5	-4	500.00	-5		1
Ukupno: 26 Elektroničari	44	16	5	29	15	65.91	-13	181.25	17
402600 Elektrot. elektronike (IV SSS)	44	16	5	29	15	65.91	-13	181.25	17
Ukupno: 27 Zanim. telekomunikacija	10	0	2	17	-7	170.00	-17		2
402700 Elektroteh. za telekomunikacije (IV SSS)	10	0	2	17	-7	170.00	-17		2
Ukupno: 28 Zan.računarske tehnike	6	2	2	15	-9	250.00	-13	750.00	3
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	6	2	2	15	-9	250.00	-13	750.00	3
Ukupno: 31 Hemičari	47	3	0	4	43	8.51	-1	133.33	18
403100 Hemijsko - tehnološki tehničar (IV SSS)	20	2	0	1	19	5.00	1	50.00	7
403101 Hemijski tehničar	22	1	0	3	19	13.64	-2	300.00	7
403121 Hemijski laborant	5	0	0	0	5	0.00	0		4
Ukupno: 33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 34 Staklari	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 36 Grafičari	3	0	0	5	-2	166.67	-5		2
403600 Tehničar grafičarske tehnologije (IV SSS)	3	0	0	3	0	100.00	-3		2
Ukupno: 39 Tekstilci	3	1	1	0	3	0.00	1	0.00	2
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	3	1	1	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	6	1	0	3	3	50.00	-2	300.00	2

404000 Konfekcijski tehničar (IV SSS)	5	1	0	2	3	40.00	-1	200.00	2
Ukupno: 41 Kožari i krznari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	8	1	-1		-1		0
Ukupno: 50 Geodeti	2	1	1	1	1	50.00	0	100.00	2
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	2	0	0	1	1	50.00	-1		2
Ukupno: 52 Građevinari	13	1	9	13	0	100.00	-12	1300.00	7
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	11	1	9	8	3	72.73	-7	800.00	6
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	36	1	19	27	9	75.00	-26	2700.00	19
405600 Tehnič.drums. saobrać.(IV SSS)	29	1	4	21	8	72.41	-20	2100.00	16
405604 Vozač teretnog motornog vozila	1	0	15	0	1	0.00	0		0
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	5	0	0	6	-1	120.00	-6		2
Ukupno: 58 Brodari	168	72	6	32	136	19.05	40	44.44	43
405801 Pomorski nautičar	35	13	0	9	26	25.71	4	69.23	13
405802 Nautičar unutrašnje plovidbe	25	17	0	5	20	20.00	12	29.41	4
405805 Rukovalac plovne naprave	0	0	4	3	-3		-3		0
405811 Brodomašinski tehničar	106	42	1	14	92	13.21	28	33.33	25
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	3	0	0	6	-3	200.00	-6		1
406000 Tehničar PTT saobrać. (IV SSS)	2	0	0	6	-4	300.00	-6		1
Ukupno: 61 Zanim. pretovar.usluga, unutraš. transp.i prevoza žičarama	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 64 Trgovci	123	12	77	69	54	56.10	-57	575.00	59
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	95	9	73	56	39	58.95	-47	622.22	45
406435 Prodavac mješovite robe	3	1	0	2	1	66.67	-1	200.00	1
406453 Komercijalni tehničar	22	2	3	10	12	45.45	-8	500.00	11
Ukupno: 65 Zanim.anja ugostiteljstva i turizma	406	73	789	291	115	71.67	-218	398.63	188
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	130	19	20	31	99	23.85	-12	163.16	65
406513 Konobar	56	8	411	103	-47	183.93	-95	1287.50	23
406515 Kuvar	86	18	209	85	1	98.84	-67	472.22	31
406516 Poslastičar	0	0	27	3	-3		-3		0
406522 Domaćica smještajnih jedinica	0	0	7	1	-1		-1		0
406523 Recepcionar	6	0	72	16	-10	266.67	-16		3
406531 Turistički tehničar	128	28	43	52	76	40.63	-24	185.71	66
Ukupno: 67 Ekonomisti	207	49	37	101	106	48.79	-52	206.12	94
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	143	31	27	69	74	48.25	-38	222.58	62
406721 Knjigovođa	17	0	7	0	17	0.00	0		12
406746 Tehničar marketinga i trgovine	30	8	0	25	5	83.33	-17	312.50	11
406752 Speditersko – agencijski i carinski tehničar	15	9	2	4	11	26.67	5	44.44	9
Ukupno: 68 Pravnici	13	1	3	5	8	38.46	-4	500.00	4
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	3	1	3	4	-1	133.33	-3	400.00	1
406812 Upravni tehničar	9	0	0	1	8	11.11	-1		2
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	5	1	0	2	3	40.00	-1	200.00	2
406900 Birotehničar (IV SSS)	4	1	0	2	2	50.00	-1	200.00	2
Ukupno: 71 Administratori	7	2	7	6	1	85.71	-4	300.00	4
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	5	2	5	4	1	80.00	-2	200.00	3
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	4	0	41	8	-4	200.00	-8		1
407201 Tehničar zaštite imovine	0	0	35	7	-7		-7		0
407221 Vatrogasac	0	0	6	0	0		0		0

407230 Milicioner	4	0	0	1	3	25.00	-1		1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	11	1	1	3	8	27.27	-2	300.00	6
407501 Vaspitač	0	0	1	0	0		0		0
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	8	1	0	2	6	25.00	-1	200.00	4
407569 Učitelj muzike	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	277	70	35	165	112	59.57	-95	235.71	119
408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	17	4	0	9	8	52.94	-5	225.00	6
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	260	66	35	156	104	60.00	-90	236.36	113
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	37	4	0	6	31	16.22	-2	150.00	20
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	4	0	0	1	3	25.00	-1		3
408301 Matematičko - tehnički saradnik	8	2	0	1	7	12.50	1	50.00	1
408302 Matematičko - programerski saradnik	7	1	0	0	7	0.00	1	0.00	5
408330 Laborant biologije	12	1	0	3	9	25.00	-2	300.00	7
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	4	0	0	1	3	25.00	-1		2
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	4	0	0	0	4	0.00	0		3
408500 Tehničar likovnih i primjenjenih umjetnosti (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	29	13	0	8	21	27.59	5	61.54	10
408600 Muzički i scenski izvođač (IV SSS)	12	4	0	2	10	16.67	2	50.00	3
408691 Muzički izvođač	12	6	0	5	7	41.67	1	83.33	6
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	4	0	0	1	3	25.00	-1		1
408721 Novinarski reporter	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	51	4	1	14	37	27.45	-10	350.00	23
408800 Kulturološki tehničar (IV SSS)	23	0	0	7	16	30.43	-7		13
408843 Inokorespondent	22	4	1	5	17	22.73	-1	125.00	8
Ukupno: 90 Medicinari	83	23	73	58	25	69.88	-35	252.17	37
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	21	8	19	23	-2	109.52	-15	287.50	7
409002 Medicinska sestra	50	14	48	26	24	52.00	-12	185.71	24
409021 Pedijatrijska sestra	3	1	0	3	0	100.00	-2	300.00	2
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	5	0	4	4	1	80.00	-4		2
Ukupno: 91 Stomatolozi	7	3	3	6	1	85.71	-3	200.00	4
409100 Stomatološki - zubni tehničar	4	1	2	4	0	100.00	-3	400.00	3
409101 Stomatološka sestra	3	2	1	2	1	66.67	0	100.00	1
Ukupno: 92 Farmaceuti	17	3	21	12	5	70.59	-9	400.00	12
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	15	3	21	11	4	73.33	-8	366.67	10
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	6	2	7	0	6	0.00	2	0.00	4
409640 Modni ženski frizer	5	2	0	0	5	0.00	2	0.00	4
409651 Kozmetičar	0	0	7	0	0		0		0
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 99 Neraspoređeni	7	2	963	212	-205	3028.57	-210	10600.00	1

Na ovom mikro-tržištu su kretanja na **tržištu rada srednjoškolaca u 2016. godini bila nešto nepovoljnija u odnosu na ostvarena u 2015. godini** budući da je iskazana ponuda bila za 4% veća (2.921 : 2.766) ali je prijavljena tražnja i zapošljavanje bilo za 4,8 (3.732 : 3.922) odnosno 7,6% (1.645 : 1.781) niže. To je generisalo i nepovoljnije odnose između ponude, tražnje i zapošljavanja s obzirom da je odnos **tražnje i zapošljavanja** ostao na približno istom nivou (zapošljavanje čini oko 45% prijavljene tražnje), **ponuda je za 77% veća od zapošljavanja (u 2015. god. za 55% veća) dok je prijavljena tražnja bila za 27,7% veća od iskazane ponude (u 2015 za 41,1%).**

Karakteristika tržišta rada srednjoškolaca ovog, u odnosu na ostala mikro-tržišta, je veća tražnja od iskazane ponude i to kod III sss za 50,3% (1.584 : 1.054) a kod IV sss za 15% (2.148 : 1.867). Tipičan primjer takvih odnosa na tržištu rada srednjoškolaca su zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i trgovine kod kojih je, ukupno posmatrajući, prijavljena tražnja (1.615) bila 70% veća od iskazane ponude (kod ugostitelja dvostruko veća) što znači da se **tražnja kod ovih zanimanja pretežno zadovoljavala zapošljavanjem strane radne snage.**

Tražnja znatno prevazilazi ponudu kod zanimanja iz oblasti građevinara (188 : 33) i kod zanimanja drumskog saobraćaja (85 : 61) što znači da se, kod ovih, kao i kod ugostitelja i trgovaca, tražnja zadovoljavala zapošljavanjem strane radne snage.

Kod gimnazijalaca je odnos između ponude i tražnje bio 281 : 35 ali je zapošljavanje (166) bilo znatno veće od tražnje što znači da su se ta lica zapošljavala na obavljanju vrste poslova za čije obavljanje nije bio presudan uslov stečeno formalno obrazovanje, a slično je i kod ekonomskih tehničara (220 : 40 : 105) i brodara (168 : 6 : 32).

Kao i kod ostalih mikro-tržišta i na ovom je relativno visok obim ponude zanimanja metalско-mašinske i elektro struke (588) ali je, i kod njih ostvareno veće zapošljavanje (279) u odnosu na prijavljenu tražnju (111).

Na završnoj godini u **srednjim školama sada je oko 600 učenika** (oko 60% se odnosi na gimnazijalce, ekonomske tehničare, trgovce i turističko-ugostiteljska zanimanja) dok je njihovo zapošljavanje u 2016. godini bilo 2,7 puta veće (1.645 : 600), a ako se ima u vidu okolnost da se pretežni dio tražnje kod turističko-ugostiteljskih i trgovačkih zanimanja na ovom pod-tržištu, zadovoljava zapošljavanjem strane radne snage navedeni odnos (obim zapošljavanja i godišnja produkcija iz školskog sistema) je znatno povoljniji.

Kod brodara (brodomašinci, nautičari) odnos između obima zapošljavanja i godišnje produkcija iz školskog sistema je nepovoljniji (zapošljavanje je trostruko niže).

HERCEG NOVI
III

(Tab. 10/17.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016	SRM 2016	Zapoš 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	829	38	1013	788	41	95.05	-750	2073.7	438
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	1	0	3	0	1	0.00	0		0
300121 Cvjećar	1	0	3	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 02 Stočari i živinari	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	9	0	27	16	-7	177.78	-16		4
300500 Prerađivač hrane i pića (III SSS i KV)	3	0	2	1	2	33.33	-1		1
300502 Pekar	1	0	13	8	-7	800.00	-8		0
300513 Mesar	4	0	12	6	-2	150.00	-6		2
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	5	0	1	1	4	20.00	-1		5
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	3	0	0	0	3	0.00	0		3
Ukupno: 16 Metalurzi	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 18 Obradačima metala	63	4	9	21	42	33.33	-17	525.0	40
301801 Metalostrugar	17	0	1	6	11	35.29	-6		13
301813 Bravar	26	3	3	9	17	34.62	-6	300.0	15
301815 Limar	3	0	0	0	3	0.00	0		3
301816 Autolimar	6	1	1	1	5	16.67	0	100.0	2
301835 Elektrozavarivač	5	0	0	1	4	20.00	-1		3
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	31	3	4	7	24	22.58	-4	233.3	16
301900 Monter - instalater (III SSS i KV)	4	1	0	0	4	0.00	1	0.0	2
301905 Brodomonter	22	1	1	6	16	27.27	-5	600.0	9
301972 Vodoinstalater	0	0	3	0	0		0		0
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	116	3	5	56	60	48.28	-53	1866.7	63
302200 Mehničar, mašinista, mašinbravar	17	0	2	5	12	29.41	-5		12
302201 Mašinski mehaničar	4	0	0	3	1	75.00	-3		3
302210 Brodomehaničar	37	1	0	17	20	45.95	-16	1700.0	19
302215 Motomehaničar	2	0	0	0	2	0.00	0		2
302220 Automehaničar	48	2	1	26	22	54.17	-24	1300.0	23
302273 Mehničar za rashladne uređaje	7	0	0	3	4	42.86	-3		4
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	25	1	12	21	4	84.00	-20	2100.0	16
302400 Elektromonter - instalater	4	0	5	3	1	75.00	-3		3
302431 Elektroinstalater	21	1	5	13	8	61.90	-12	1300.0	13
302432 Elektromonter instalacija i mašina	0	0	1	5	-5		-5		0
Ukupno: 25 Elektromehaničari	51	3	1	22	29	43.14	-19	733.3	34
302500 Elektromehaničar (III SSS i KV)	29	2	0	8	21	27.59	-6	400.0	21
302531 Izradiv. električnih mašina i opreme	6	0	0	6	0	100.00	-6		4
302564 Autoelektričar	14	1	0	8	6	57.14	-7	800.0	7
Ukupno: 26 Elektroničari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	0	0	2	2	-2		-2		0
Ukupno: 34 Staklari	0	0	2	1	-1		-1		0

Ukupno: 36 Grafičari	0	0	2	0	0		0		0
Ukupno: 39 Tekstilci	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	12	0	0	10	2	83.33	-10		7
304000 Krojač i konfekcionar (III SSS i KV)	6	0	0	7	-1	116.67	-7		2
304024 Krojač	5	0	0	1	4	20.00	-1		4
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	1	1	0	1	0	100.00	0	100.0	1
Ukupno: 52 Građevinari	20	0	37	19	1	95.00	-19		11
305201 Armirač	2	0	6	1	1	50.00	-1		1
305203 Tesar	2	0	20	9	-7	450.00	-9		1
305204 Zidar	3	0	9	2	1	66.67	-2		3
305222 Montažer građevinskih prefabrikovanih konstrukcija	8	0	0	6	2	75.00	-6		2
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	4	0	1	1	3	25.00	-1		3
Ukupno: 53 Zanimanja završnih građevinskih radova	3	1	1	0	3	0.00	1	0.0	1
305302 Građevinski keramičar	3	1	1	0	3	0.00	1	0.0	1
Ukupno: 56 Zanim. drum.saobraćaja	14	0	51	32	-18	228.57	-32		9
305600 Vozač drum. vozila (III SSS i KV)	13	0	10	15	-2	115.38	-15		8
305602 Vozač putničkog automobila	1	0	4	0	1	0.00	0		1
305604 Vozač teretnjaka	0	0	21	7	-7		-7		0
305605 Vozač autobusa	0	0	14	9	-9		-9		0
Ukupno: 57 Željezničari	1	0	0	1	0	100.00	-1		0
Ukupno: 58 Brodari	5	0	1	0	5	0.00	0		4
305811 Brodski mašinista	4	0	0	0	4	0.00	0		3
Ukupno: 64 Trgovci	199	6	176	151	48	75.88	-145	2516.7	93
306400 Prodavac	170	6	166	130	40	76.47	-124	2166.7	79
306411 Prodavac robe svakodnevne potrošnje	26	0	0	15	11	57.69	-15		11
306461 Magacioner	3	0	3	4	-1	133.33	-4		3
Ukupno: 65 Zanim. ugostitelj. i turizma	205	9	549	387	-182	188.78	-378	4300.0	93
306500 Ugostitelj (III SSS i KV)	12	1	13	12	0	100.00	-11	1200.0	7
306513 Kelner	105	2	290	215	-110	204.76	-213	10750.0	44
306515 Kuvar jednostavnih jela	69	4	95	80	-11	115.94	-76	2000.0	36
306516 Poslastičar jednostavnih poslastica	10	0	6	15	-5	150.00	-15		3
306517 Točilac pića	9	2	145	65	-56	722.22	-63	3250.0	3
Ukupno: 67 Ekonomisti	0	0	13	5	-5		-5		0
306702 Kasir	0	0	13	5	-5		-5		0
Ukupno: 71 Administratori	4	0	11	5	-1	125.00	-5		1
307101 Administrator	0	0	10	2	-2		-2		0
307111 Daktilograf	4	0	1	3	1	75.00	-3		1
Ukupno: 72 Zan. odbran bezbjed. i zašt.	0	0	3	1	-1		-1		0
307201 Zaštitar imovine - portir	0	0	3	0	0		0		0
307221 Rukovalac vatrogasnom opremom	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	55	7	26	23	32	41.82	-16	328.6	35
309640 Frizer za žene	46	6	17	19	27	41.30	-13	316.7	29
309641 Frizer za muškarce	9	1	2	2	7	22.22	-1	200.0	6
309651 Kozmetičarski saradnik	0	0	7	2	-2		-2		0
Ukupno: 99 Neraspoređeni	1	0	77	4	-3	400.00	-4		0

IV

(Tab. 10/18.)

Grupa zanimanja/područje rada - zanimanje	Ponuda 2016	Nov. bez staž 2016	SRM 2016	Zapoš 2016	2 : 5		3 : 5		Nez. 31.12
					Nom.	Index	Nom	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	971	101	702	731	240	75.28	-630	723.76	474
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	7	0	0	4	3	57.14	-4		0
400100 Poljoprivredni tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar (IV SSS)	6	0	0	3	3	50.00	-3		0
Ukupno: 02 Stočari i živinari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 04 Veterinari	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	4	0	0	5	-1	125.00	-5		4
Ukupno: 09 Šumari	8	0	0	2	6	25.00	-2		4
400900 Šumarski tehničar (IV SSS)	5	0	0	1	4	20.00	-1		2
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	5	0	0	2	3	40.00	-2		3
401000 Tehničar prerade i obrade drveta (IV SSS)	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 16 Metalurzi	0	0	0	1	-1		-1		0
Ukupno: 18 Obradivači metala	3	0	1	3	0	100.00	-3		1
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u mašinstvu	0	0	2	0	0		0		0
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	20	2	0	11	9	55.00	-9	550.00	14
402000 Mašinski tehničar - konstruktor (IV SSS)	19	2	0	9	10	47.37	-7	450.00	13
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	19	0	0	6	13	31.58	-6		11
402100 Mašinski tehničar - tehnolog (IV SSS)	19	0	0	6	13	31.58	-6		11
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	8	0	0	10	-2	125.00	-10		2
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina (IV SSS)	2	0	0	3	-1	150.00	-3		0
402282 Automehatroničar	6	0	0	6	0	100.00	-6		2
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	14	3	12	11	3	78.57	-8	366.67	7
402400 Elektrotehničar energetike (IV SSS)	13	2	10	9	4	69.23	-7	450.00	7
Ukupno: 25 Elektromehaničari	8	1	5	10	-2	125.00	-9	1000.00	4
402500 Elektrotehničar elektromehanike (IV SSS)	7	1	5	6	1	85.71	-5	600.00	4
Ukupno: 26 Elektroničari	18	2	1	11	7	61.11	-9	550.00	7
402600 Elektrotehničar elektronike (IV SSS)	12	1	1	9	3	75.00	-8	900.00	6
402621 Tehničar održavanja audio i video-aparata	5	1	0	2	3	40.00	-1	200.00	1
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	3	1	0	2	1	66.67	-1	200.00	2
402700 Elektrotehničar za telekomunikacije (IV SSS)	3	1	0	2	1	66.67	-1	200.00	2
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	3	0	0	5	-2	166.67	-5		1
402800 Elektrotehničar za računare (IV SSS)	3	0	0	5	-2	166.67	-5		1
Ukupno: 31 Hemičari	9	0	0	7	2	77.78	-7		5
403101 Hemijski tehničar	7	0	0	5	2	71.43	-5		3
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 36 Grafičari	2	0	0	2	0	100.00	-2		1
Ukupno: 39 Tekstilci	3	0	0	0	3	0.00	0		1
403900 Tekstilni tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		1

Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 42 Obućari i kožni galanteristi	2	0	0	0	2	0.00	0		2
404221 Obucarski tehničar	2	0	0	0	2	0.00	0		2
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	5	2	-2		-2		0
404521 Domar	0	0	5	2	-2		-2		0
Ukupno: 50 Geodeti	4	0	9	10	-6	250.00	-10		1
405000 Geodetski tehničar (IV SSS)	3	0	0	0	3	0.00	0		1
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	9	1	1	6	3	66.67	-5	600.00	6
405100 Arhitektonski tehničar (IV SSS)	5	0	1	1	4	20.00	-1		3
405101 Tehničar visokogradnje	4	1	0	5	-1	125.00	-4	500.00	3
Ukupno: 52 Građevinari	24	5	5	20	4	83.33	-15	400.00	8
405200 Građevinski tehničar (IV SSS)	23	4	5	18	5	78.26	-14	450.00	7
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	11	2	10	13	-2	118.18	-11	650.00	5
405600 Tehničar drumskog saobraćaja (IV SSS)	5	0	1	4	1	80.00	-4		3
405605 Vozač autobusa	0	0	3	2	-2		-2		0
405612 Tehničar drumskog saobraćaja	4	2	2	6	-2	150.00	-4	300.00	1
Ukupno: 57 Željezničari	1	0	0	0	1	0.00	0		1
405700 Tehničar željeznickog saobraćaja (IV SSS)	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 58 Brodari	64	14	1	19	45	29.69	-5	135.71	30
405801 Pomorski nautičar	20	4	0	8	12	40.00	-4	200.00	8
405802 Nautičar unutrašnje plovidbe	9	0	0	4	5	44.44	-4		4
405811 Brodomašinski tehničar	33	9	0	7	26	21.21	2	77.78	16
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	2	1	0	1	1	50.00	0	100.00	2
Ukupno: 64 Trgovci	112	6	66	78	34	69.64	-72	1300.00	63
406400 Trgovački tehničar (IV SSS)	100	4	52	66	34	66.00	-62	1650.00	57
406427 Prodavac naftnih derivata i gasa	0	0	4	4	-4		-4		0
406453 Komercijalni tehničar	9	2	4	7	2	77.78	-5	350.00	5
Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	199	16	231	199	0	100.00	-183	1243.75	94
406500 Turistički i ugostiteljski tehničar (IV SSS)	19	0	6	23	-4	121.05	-23		11
406513 Konobar	35	4	107	60	-25	171.43	-56	1500.00	14
406515 Kuvar	60	5	43	56	4	93.33	-51	1120.00	24
406523 Recepcionar	6	0	68	24	-18	400.00	-24		4
406531 Turistički tehničar	79	7	3	34	45	43.04	-27	485.71	41
Ukupno: 67 Ekonomisti	118	12	10	60	58	50.85	-48	500.00	60
406700 Ekonomski tehničar (IV SSS)	85	9	6	46	39	54.12	-37	511.11	48
406721 Knjigovođa	7	0	4	4	3	57.14	-4		3
406746 Tehničar marketinga i trgovine	22	3	0	9	13	40.91	-6	300.00	7
Ukupno: 68 Pravnici	10	0	1	5	5	50.00	-5		3
406800 Pravni tehničar (IV SSS)	7	0	1	4	3	57.14	-4		2
406812 Upravni tehničar	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
406901 Računarski operater	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 71 Administratori	4	0	22	9	-5	225.00	-9		0
407100 Administrativni tehničar (IV SSS)	4	0	20	9	-5	225.00	-9		0
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	2	0	0	1	1	50.00	-1		1
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	3	0	1	3	0	100.00	-3		2
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	111	23	14	69	42	62.16	-46	300.00	53

408200 Maturant gimnazije jezičkog ili društvenog smjera (IV SSS)	8	3	9	5	3	62.50	-2	166.67	1
408201 Maturant gimnazije (IV SSS)	103	20	5	64	39	62.14	-44	320.00	52
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	25	3	0	7	18	28.00	-4	233.33	12
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera (IV SSS)	6	1	0	4	2	66.67	-3	400.00	2
408301 Matematičko - tehnički saradnik	7	0	0	1	6	14.29	-1		4
408302 Matematičko - programerski saradnik	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	3
408330 Laborant biologije	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
408390 Tehničar prirodno - matematičkog smjera	5	0	0	2	3	40.00	-2		1
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 86 Scenski umjetnici, muzičari i književnici	5	1	0	1	4	20.00	0	100.00	4
408691 Muzički izvođač	3	1	0	0	3	0.00	1	0.00	2
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 88 Ostala zanimanja kulture, umjetnosti i informisanja	16	0	2	12	4	75.00	-12		8
408833 Pomoćni arheolog	5	0	0	4	1	80.00	-4		3
408843 Inokorespondent	10	0	0	4	6	40.00	-4		4
Ukupno: 90 Medicinari	98	8	113	83	15	84.69	-75	1037.50	44
409000 Medicinski tehničar (IV SSS)	13	0	7	8	5	61.54	-8		7
409002 Medicinska sestra	13	0	51	22	-9	169.23	-22		4
409021 Pedijatrijska sestra	4	0	0	2	2	50.00	-2		2
409049 Ginekološko - akušerska sestra	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
409082 Fizioterapeutska sestra/tehničar	63	8	55	48	15	76.19	-40	600.00	28
Ukupno: 91 Stomatolozi	1	0	2	3	-2	300.00	-3		0
Ukupno: 92 Farmaceuti	6	0	13	4	2	66.67	-4		3
409200 Farmaceutski tehničar (IV SSS)	4	0	7	2	2	50.00	-2		2
409231 Biohemijsko - zdravstveni laborant	1	0	6	2	-1	200.00	-2		1
Ukupno: 96 Zanimanja ličnih usluga	2	0	12	0	2	0.00	0		1
409651 Kozmetičar	0	0	12	0	0		0		0
Ukupno: 99 Neraspoređeni	0	0	162	31	-31		-31		0

U ovoj opštini, odnosi između ponude, tražnje i zapošljavanja kod srednjoškolaca su u 2016. godini (1.800 : 1.715 : 1.519) bili povoljniji u odnosu na sva obrađena mikro-tržišta. U uslovima niže ponude u odnosu na prethodnu godinu (-17,4%) prijavljena tražnja je bila veća za 4,3%, a ostvareno zapošljavanje veće za 18,4%. Karakteristika ovog tržišta je veće učešće III sss u ukupnoj tražnji i zapošljavanju od učešća IV sss. Osim toga, kod III sss tražnja je za 22,2% veća i od iskazane ponude (1.013 : 829) što se nadomještalo nešto većim zapošljavanjem zanimanja sa IV sss u odnosu na prijavljenu tražnju za tog sss.

Ponuda je bila najveća kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i turizma ali je ona 48,2% niža u odnosu na prijavljenu tražnju (404 : 780) ali je zapošljavanje (586 lica) za 30,7% niže od tražnje. Kod trgovaca je odnos između ponude, tražnje i zapošljavanja bio 311 : 232 : 224, kod gimnazijalaca 117 : 14 : 73, ekonomsko-pravnih tehničara 128 : 10 : 65, itd. Tražnja i zapošljavanje kod navedenih nekoliko grupa zanimanja čini oko 60% ukupno prijavljene tražnje i ostvarenog zapošljavanja srednjoškolaca u opštini Herceg Novi.

Kod zanimanja iz oblasti ugostiteljstva i trgovine tražnja je u 2016. god. za 43% bila veća od ponude ali je zapošljavanje za 20,7% niže od tražnje (715 : 1022 : 810) što znači se, u na ovom mikro-tržištu, tražnja kod ovih zanimanja, **u velikoj mjeri, zadovoljavala i zapošljavanjem strane radne snage.**

Kao i kod drugih obrađenih mikro-tržišta značajan dio ponude se odnosio na metalska, mehaničarsko-mašinska i elektro zanimanja, brođara, ekonomsko-pravnih tehničara, zapošljavanje je znatno veće od prijavljene tražnje što znači da su se ta lica zapošljavala na obavljanju drugih vrsta poslova.

Evidentirano zapošljavanje srednjoškolaca u 2016. godini (1.519) je bilo sedmostruko veće od broja učenika na završnim godinama srednjih škola (215) što je, posmatrano na taj način, najpovoljniji odnos od svih obrađenih mikro-tržišta.

6. Zaključne ocjene, konstatacije i predlozi

1. Kretanja na tržištu rada u Crnoj Gori u 2016. godini, posmatrana kroz obim i strukturu iskazane ponude, prijavljenu tražnju i evidentirano zapošljavanje i njihove međusobne odnose su, ukupno posmatrajući, približna ostvarenim u 2015. i 2014. iako su u tim kretanjima i odnosima **kod pojedinih stepena stručne sprema, kod nekih područja rada ili zanimanja i na nivou definisanih mikro-tržišta prisutne određene razlike.**

2. Odnosi ponude, tražnje i zapošljavanja ostvareni u 2016 ukazuju na sledeće:

- **Kod većine zanimanja, svih stepena stručne sprema, ponuda prevazilazi tražnju,** kod nekih je to izraženo, a i višegodišnji je trend, a posebna nepovoljnost kod tih slučajeva su oni kod kojih je istovremeno obim i dinamika zapošljavanja znatno ispod iskazane ponude;
- **Kod zanimanja sa izraženim suficitom u odnosima između ponude i tražnje i obimom zapošljavanja koji je višestruko niži od ponude** ukazuje na potrebu određenog **smanjenja broja upisnih mjesta** posebno ako je obim zapošljavanja kod tih zanimanja znatno niži od tekuće godišnje produkcije iz obrazovnog sistema;
- **Kod zanimanja sa prisutnim suficitom u odnosima između ponude i tražnje,** a kod kojih je obim zapošljavanja jednak ili veći od godišnje produkcije iz obrazovnog sistema **ima osnova za zadržavanje broja upisnih mjesta na dosadašnjem nivou;**
- **Kod zanimanja sa prisutnim deficitom** posebno ako je zapošljavanje veće od ponude nameću potrebu **određenog povećanja broja upisnih mjesta;**
- **Kod jednog broja zanimanja zapošljavanje je znatno niže od prijavljene tražnje,** što predstavlja dugoročni trend, govori o tome da je prijavljena tražnja formalne prirode i da se zapravo radi o namjeri zapošljavanja stranaca te da kroz upisnu politiku treba doprinositi povećanju ponude iz redovnog školskog

sistema, a time i na **veće supstituisanje zapošljavanja strane domaćom radnom snagom**;

- **Kod zanimanja koje ne produkuje sadašnji obrazovni sistem, a tražnja je veća od ponude treba razmotriti mogućnost uvođenja novih obrazovnih profila u postojeći sistem.**

Navedene konstatacije treba imati u vidu pri **sagledavanju ponude, tražnje i zapošljavanja na makro i mikro nivou** s'tim što su između pojedinih mikro-tržišta prisutne znatne razlike. Tako su, odnosi između zapošljavanja i ponude radne snage, kao najrelevantnijeg za ocjenu kretanja i stanja na tržištu rada, a sa stanovišta upisne politike i **odnosi između zapošljavanja i produkcije određenih zanimanja iz sistema obrazovanja, znatno povoljniji u primorskom u odnosu na ostale regione** što je istaknuto kod sagledavanja tih kretanja na nivou definisanih mikro-tržišta.

3. Kod analiziranja odnosa između ponude, tražnje i zapošljavanja, **ocjene suficitarnosti i deficitarnosti** po pojedinim grupama zanimanja odnosno zanimanjima, prednost treba dati **sagledavanju odnosa između ponude raspoložive radne snage, tj. tražioca zaposlenja i obima i strukture zapošljavanja u odnosu na tu ponudu** zbog veće relevantnosti i značaja tog u odnosu na druge relacije na tržištu rada (ponuda u odnosu na tražnju, tražnja u odnosu na zapošljavanje, itd.) kako zbog učešća nedefinisanog u ukupnoj tražnji tako i zbog učešća zapošljavanja stranaca, a formalno iskazanog u prijavljenoj tražnji.

4. **Ukoliko bi kretanja na tržištu rada, ostvarivana u 2016 godini ili prethodnih 2-3 godine**, na makro, regionalnom ili na nekom lokalnom nivou bila osnova za utvrđivanje upisnih kvota navodilo bi na apsurdne zaključke da treba radikalno smanjiti dosadašnje upisne kvote kod nekih zanimanja pa i do njihovog ukidanja za određeni period. Na to, prije svega, ukazuje okolnost što je, u tom periodu, iskazivana ponuda kod tih zanimanja višestruko prevazilazila prijavljivanu tražnju i ostvarivani obim zapošljavanja, odnosno, postojeća ponuda, uz priliv zatečenog broja iz školskog sistema, bi, u uslovima sličnih kretanja na tržištu rada, omogućavala zadovoljavanje tražnje i obima zapošljavanja, kod tih zanimanja, za nekoliko narednih godina.

Kratkoročni pristup u kreiranju upisne politike, odnosno, dimenzioniranju upisnih kvota, bi mogao uticati na optimalizaciju odnosa između ponude, tražnje i zapošljavanja u tom periodu, a imao bi i niz drugih **nepovoljnih socio-ekonomskih konsekvenci** posebno ako se one sagledavaju na nižem mikro-lokalnom nivou.

5. **Okolnost da srednjoškolski i visokoškolski ciklus obrazovanja traje 3-5 godina**, zapravo znači da će se sada upisani učenici/studenti nakon isteka tog perioda naći na tržištu rada. Zbog toga upisnu politiku ne treba projektovati na kraći rok npr. 1-2

godine. već treba imati najmanje srednjoročne, odnosno, dugoročne projekcije u tom smislu. Ovo posebno zbog toga što odnosi i **kretanja na tržištu rada ostvareni samo u 2016. godini, ili nekoliko prethodnih tj. u godinama prisutne ekonomske krize ne predstavljaju referentnu osnovu za dimenzioniranje upisnih kvota**, posebno ako se kretanja i odnos na tom tržištu, uporede sa godinama većeg ekonomskog rasta (2006-2008 god.), kada su bila znatno povoljnija, već treba imati u vidu i **očekivano ostvarivanje povoljnijeg scenarija u ekonomiji koja će generisati i povoljnija kretanja na tržištu rada**.

6. Jedna od karakteristika tržištu rada u Crnoj Gori je veliko zapošljavanje stranaca koje ograničava zapošljavanje domaće radne snage i iznad njega je u prethodnih nekoliko godina, a posebno je izraženo **kod nekih zanimanja i na nivou pojedinih mikro-tržišta iako se realno, u većoj mjeri nego do sada, prijavljena tražnja može zadovoljiti iskazanom ponudom i zapošljavanjem domaće radne snage**.
7. Neophodno je ostvarivati i odgovarajuću **kompatibilnost, odnosno, dinamički kontinuitet i iskladenost** dimenzioniranja upisne politike koja se odnosi na srednje sa upisnom politikom koja se odnosi na visoko obrazovanje, prije svega, zbog toga što srednje, zapravo, predstavlja osnovu-bazu dimenzioniranja upisne politike, po obimu i strukturi, kod visokog obrazovanja.
8. Imajući u vidu **veliku produkciju iz sistema visokog obrazovanja**, postojeći broj visokoškolaca na pojedinim studijskim programima, te obim tražnje i zapošljavanja koje znatno prevazilazi ponuda u nekoliko narednih godina nerealno je očekivati znatnije povećanje apsorpcione moći tržišta, to ukazuje na potrebu **određene redukcije u upisnim kvotama kod jednog broja studijskih programa** posebno kod onih kod kojih je zapošljavanje u prethodnih nekoliko godina činilo 10-15% iskazane ponude.
9. Odrednicu »deficit« odnosno »suficit«, u odnosima ponude i tražnje, kod nekih zanimanja, treba relativizirati kod zanimanja kod kojih zapošljavanje prevazilazi tražnju. To je rezultat okolnosti što u tražnji često nije precizirano zanimanje ili poslodavac za obavljanje određenih poslova nije smatrao presudim formalno stečeno obrazovanje, već moguće i dodatna znanja i vještine stečena kroz radno iskustvo ili kroz neformalno obrazovanje koja poslodavac prepoznaje kroz selekciju i izbor prijavljenih kandidata za zapošljavanje.
10. Pregled broja **učenika po pojedinim područjima rada i obrazovnim programima u sistemu srednjeg obrazovanja**, govori o tome da su u upisnoj politici uvažavani trendovi i promjene na tržištu rada, odnosno njegovog prilagođavanja izmijenjenoj privredno-ekonomskoj strukturi proistekloj iz tranzicionih promjena, a uvažavani su i definisani **prioriteti razvoja** (poljoprivreda, ugostiteljstvo i turizam, energetika) što je i

u narednom periodu **jedna od osnovnih odrednica u pristupu upisnoj politici**. Isto tako, u određenoj mjeri, je smanjivan broj upisnih mjesta kod zanimanja kod kojih je, relativno duži period, na tržištu rada ponuda znatno veća od tražnje i zapošljavanja, a povećavan broj upisnih mjesta kod zanimanja sa većom tražnjom od ponude odnosno zapošljavanje veće od produkcije iz tog sistema. Isto tako, otvoren je i određen broj novih obrazovnih programa kojih nema u ponudi radne snage ali je za istim prisutna određena tražnja.

11. Kako je **produkcija iz sistema srednjeg i visokog obrazovanja, formalno posmatrano, definisana**, za ovu i narednih 2-3 godine, kada je u pitanju srednjoškolsko, odnosno, 3-5 godina kada je u pitanju visoko obrazovanje, a **tržište rada iskazuje potrebu za novim znanjima i vještinama** nameće potrebu stalnog prilagođavanja obrazovnih programa aktuelnim potrebama tržišta rada na makro ili lokalnom nivou kroz **"interventno" inoviranje, odnosno dopunjavanje predmetnih sadržaja**. Realno je pretpostaviti da se to može realizovati ako ne u tekućoj, a ono u narednoj školskoj/studijskoj godini odnosno u periodima kraćim od perioda školovanja zanimanja na određenim nivoima obrazovanja.

12. Kod prvog, početnog zapošljavanja često se ukazuje na **nedostatak praktičnih aktuelnih znanja i vještina** što je posledica nedovoljnog uvažavanja, zanemarivanja pa i formalizovanja profesionalne prakse i praktične nastave u sistemu redovnog formalnog obrazovanja, posebno kod pojedinih obrazovnih profila što otežava njihovo uspješnije uključivanje u proces rada neposredno nakon okončanja školovanja.

13. Prisutni deficiti i suficiti u ponudi i tražnji radne snage, posebno izraženi kod pojedinih zanimanja i mikro-tržišta, nameću potrebu **realizacije niza programa u cilju usklađivanja tih odnosa, odnosno, prilagođavanje ponude tražnji radne snage**. U tom smislu posebno treba istaći važnost programa obrazovanja i osposobljavanja (dokvalifikacija, prekvalifikacija, ili specijalizacija – iz metaloprerade, zanatstva, poljoprivrede, informatike, stranih jezika, ugostiteljsko-turističke struke, pomorske, itd.), koji se realizuju saglasno aktuelnim odnosima između ponude i tražnje, potrebama-zahjevima poslodavaca ili pokazanom interesovanju nezaposlenih lica. To dodatno potencira i okolnosti što poslodavci sve više, uz osnovno zanimanje, stečeno redovnim obrazovanjem, traže dodatna znanja i vještine.

Promjene u sistemu formalnog obrazovanja ostvarene u funkciji njegovog prilagođavanja novoj privredno – ekonomskoj strukturi **nijesu dovoljne da se brzo i kvalitetno odgovori na novonastale zahtjeve za radnom snagom** jer se veliki sistem formalnog obrazovanja, sporije mijenja i prilagođava promjenama na tržištu rada koje su dinamičnije.

Stoga, **konstituisanjem sistema neformalnog obrazovanja, kao dopune i korektiva formalnog obrazovanja**, se, na duži rok, može efikasnije odgovoriti tržišnim zahtjevima, a koji bi, takođe, morao biti održiv i dostupan svim potencijalnim korisnicima.

Pored toga, **aktuelna kretanja na tržištu rada** često zahtevaju preduzimanje mjera koje je neophodno "ad hoc" realizovati npr. kroz **kraće obrazovno-edukativne programe** i sl. Međutim, definisanje budžetskih okvira, sada već za naredne 2-3 godine, znatno umanjuje mogućnost realizacije programa navedenog tipa i njihovog značaja i efikasnosti u rješavanju određenih problema na tržištu rada i za pojedine kategorije nezaposlenih.

14. Kretanja na tržištu rada, u osnovi, **opredjeljuje širi ekonomski kontekst**, što upućuje na zaključak da upisnu politiku odnosno **dimenzioniranje upisnih kvota opredjeljuje, prije svega, širi ekonomski kontekst, prioriteti i projekcije-strategije privredno-ekonomskog razvoja na makro, regionalnom i sektorskom nivou za naredni, srednjoročni, odnosno, dugoročni period.**

15. Prilikom koncipiranja upisne politike, odnosno, dimenzioniranja upisnih kvota po pojedinim nivoima obrazovanja, područjima rada ili zanimanjima, na makro i nekom nižem mikro nivou neophodno je imati u vidu okolnost, da sa stanovišta tržišta rada, ona, prije svega, mora **polaziti od srednjoročnih odnosno relativno dugoročnih procjena društveno-ekonomskog razvoja.**

Ovo i zbog toga što će, oko 30%-40% sada upisanog broja učenika srednjih škola tek kroz 3-4 godine biti radno raspoloživo, odnosno, okončati školovanje u okviru određenog zanimanja i javiti se kao ponuda radne snage, a da će, oni koji su nastavili školovanje na fakultetima i akademijama, (sada već preko 70% tih srednjoškolaca) biti radno raspoloživo za 3 - 5 godina tj. nakon okončanja studija.

To praktično znači da će većina sada upisanih učenika srednjih škola tek za 7-8 godina tj. **2024-2025 godine biti na tržištu rada odnosno javiti se kao potencijalna ponuda na tom tržištu**, a mogućnost njihovog zapošljavanja u tom, relativno dužem periodu, će zavisiti od šireg društveno-ekonomskog konteksta, odnosno, ostvarivanog društveno-ekonomskog razvoja u tom periodu.

.../...

PRILOG

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod III stepena stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016 god.-

.(Tab. 11.)

Grupa zanimanja/područje rad-zanimanje	Ponuda	Novop bez staž u 2016	Prij. Slob. Rad. mjesto	Zapos. u 2016	Zapoš : Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12 2016
					Nomin.	Index	Nomin.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	16431	2213	6436	2399	14032	14.60	-186	108.40	9459
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	84	15	4	8	76	9.52	7	53.33	60
300100 Proizvođač bilja	13	1	0	1	12	7.69	0	100.00	10
300101 Ratar	35	6	1	4	31	11.43	2	66.67	25
300111 Voćar	19	5	0	0	19	0.00	5	0.00	16
Ukupno: 02 Stočari i živinari	3	0	0	1	2	33.33	-1		1
Ukupno: 05 Prerađ. hrane i pića	204	25	118	36	168	17.65	-11	144.00	116
300500 Prerađivač hrane i pića	36	8	4	2	34	5.56	6	25.00	22
300502 Pekar	28	4	59	11	17	39.29	-7	275.00	16
300504 Konditor	30	2	0	4	26	13.33	-2	200.00	15
300511 Mljekar	11	1	0	0	11	0.00	1	0.00	6
300513 Mesar	52	3	55	14	38	26.92	-11	466.67	30
300515 Kuvar industrijskih jela	37	7	0	4	33	10.81	3	57.14	20
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	1	0	0	0	1	0.00	0		1
Ukupno: 09 Šumari	16	3	3	2	14	12.50	1	66.67	13

Ukupno: 10 Prerađ.i obradiv. drveta	281	30	28	15	266	5.34	15	50.00	179
301000 Prerađivač i obradiv. drveta	159	20	10	7	152	4.40	13	35.00	98
301035 Stolar za montažu, opravke i održavanje	87	7	17	7	80	8.05	0	100.00	58
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjiv.ruda	133	2	51	17	116	12.78	-15	850.00	60
301502 Rudar podzem.eksploatacije	24	0	0	1	23	4.17	-1		6
301503 Rukovalac jamske utovarne mehanizacije	18	0	0	0	18	0.00	0		6
301505 Rukovalac jednostavne rudarske mehanizacije	32	0	17	12	20	37.50	-12		20
301513 Rukovalac opreme za bušenje u površinskoj eksploataciji	29	0	1	2	27	6.90	-2		12
301552 Rukov.rudar. teških vozila	1	0	27	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 16 Metalurzi	86	3	2	5	81	5.81	-2	166.67	55
301600 Rukov.metalurških postroj.	5	1	0	0	5	0.00	1	0.00	2
301606 Rukovalac postrojenja za toplo valjanje čelika	17	1	0	0	17	0.00	1	0.00	6
301608 Rukovalac postrojenja za hladno valjanje i vučenje čelika	28	0	0	0	28	0.00	0		21
301681 Termoobrađivač metala	24	1	2	3	21	12.50	-2	300.00	16
Ukupno: 18 Obradivači metala	1626	160	233	205	1421	12.61	-45	128.13	1034
301800 Obradiv. metala	39	11	7	1	38	2.56	10	9.09	27
301801 Metalostrugar	509	36	49	58	451	11.39	-22	161.11	327
301802 Metaloglodač	96	4	3	8	88	8.33	-4	200.00	59
301805 Metalobrusač	25	1	3	1	24	4.00	0	100.00	14

301813 Bravar	601	64	113	77	524	12.81	-13	120.31	391
301815 Limar	18	1	7	3	15	16.67	-2	300.00	11
301816 Autolimar	148	17	9	26	122	17.57	-9	152.94	85
301821 Rukovalac mašina za izradu reznog alata	38	5	3	3	35	7.89	2	60.00	25
301835 Elektrozavarivač	55	5	11	8	47	14.55	-3	160.00	38
301836 Zavarivač - rezač gasom	68	12	24	13	55	19.12	-1	108.33	40
301845 Zlatar - draguljar	11	3	1	2	9	18.18	1	66.67	5
Ukupno: 19 Mont.i insta. u mašin.	416	96	47	49	367	11.78	47	51.04	233
301900 Monter – install.	31	5	5	2	29	6.45	3	40.00	18
301913 Monter metalnih konstrukcija	15	1	0	2	13	13.33	-1	200.00	7
301972 Vodoinstalater	150	42	24	9	141	6.00	33	21.43	88
301973 Instalater grijanja	99	17	0	16	83	16.16	1	94.12	55
301974 Instalater klimatizacije	19	3	5	4	15	21.05	-1	133.33	13
301980 Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	53	20	11	8	45	15.09	12	40.00	25
Ukupno: 20 Maš.konstruk.i projektanti	5	0	0	0	5	0.00	0		5
Ukupno: 22 Mehanič. i mašinisti	2213	320	106	259	1954	11.70	61	80.94	1341
302200 Mehanič., mašin., mašinbr.	515	45	23	55	460	10.68	-10	122.22	332
302201 Mašinski mehaničar	215	36	2	15	200	6.98	21	41.67	148
302205 Mehaničar za alatne mašine	49	3	2	7	42	14.29	-4	233.33	34
302210 Brodomehaničar	73	5	2	33	40	45.21	-28	660.00	34
302220 Automehaničar	1294	230	68	130	1164	10.05	100	56.52	762
302250 Precizni mehaničar	14	0	0	4	10	28.57	-4		6

302273 Mehaničar za rashla.uređaje	21	0	3	10	11	47.62	-10		10
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	538	75	121	86	452	15.99	-11	114.67	329
302400 Elektromonter - instalater	57	9	50	10	47	17.54	-1	111.11	30
302421 Elektromonter energetskih mašina i uređaja	42	3	1	9	33	21.43	-6	300.00	36
302431 Elektroinstalater	402	56	69	61	341	15.17	-5	108.93	247
302432 Elektromont. Install.i mašina	36	7	1	6	30	16.67	1	85.71	15
Ukupno: 25 Elektromehaničari	931	93	39	165	766	17.72	-72	177.42	541
302500 Elektromehaničar	392	36	12	71	321	18.11	-35	197.22	224
302531 Izrad.električ.maš.i opreme	108	5	5	29	79	26.85	-24	580.00	61
302533 Izrađivač električnih mjernih instrumenata i sklopova	12	3	0	3	9	25.00	0	100.00	10
302561 Elektromehaničar pogona	35	3	4	3	32	8.57	0	100.00	23
302564 Autoelektričar	378	46	18	58	320	15.34	-12	126.09	218
Ukupno: 26 Elektroničari	39	1	2	3	36	7.69	-2	300.00	26
302621 Radio i TV mehaničar	31	1	1	2	29	6.45	-1	200.00	20
Ukupno: 27 Zanim.telekomun.	58	5	13	7	51	12.07	-2	140.00	31
302700 Monter telekomunik.mreža	39	3	10	7	32	17.95	-4	233.33	19
302702 Monter telekomunik.opreme	16	2	3	0	16	0.00	2	0.00	10
Ukupno: 28 Zan.računar.tehnike	5	0	0	1	4	20.00	-1		2
Ukupno: 31 Hemičari	90	23	0	5	85	5.56	18	21.74	54
303100 Izrađivač hemijskih proizvoda	57	15	0	4	53	7.02	11	26.67	35

303101 Rukov.hemij.uređaja i mašina	10	1	0	0	10	0.00	1	0.00	6
303121 Rukov.hem. laborator.uređaja	21	7	0	1	20	4.76	6	14.29	13
Ukupno: 32 Gumari i plastičari	11	2	2	3	8	27.27	-1	150.00	9
Ukupno: 33 Proizvođači keramike i građevinskog materijala	5	3	0	1	4	20.00	2	33.33	3
Ukupno: 34 Staklari	6	0	2	1	5	16.67	-1		3
Ukupno: 35 Papirničari	3	0	0	0	3	0.00	0		2
Ukupno: 36 Grafičari	25	2	3	2	23	8.00	0	100.00	15
303600 Grafičar	12	0	0	2	10	16.67	-2		7
Ukupno: 39 Tekstilci	192	20	0	7	185	3.65	13	35.00	94
303900 Tekstilni radnik	19	3	0	1	18	5.26	2	33.33	12
303921 Prelac	84	7	0	4	80	4.76	3	57.14	40
303931 Tkač	48	8	0	0	48	0.00	8	0.00	25
303951 Apreter - doradivač tekstila	21	1	0	1	20	4.76	0	100.00	9
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	817	136	14	35	782	4.28	101	25.74	446
304000 Krojač i konfeksionar	355	75	1	17	338	4.79	58	22.67	186
304022 Krojač tekstila	28	2	5	3	25	10.71	-1	150.00	11
304023 Šivač konfekcije	271	31	2	12	259	4.43	19	38.71	136
304024 Krojač	80	4	6	2	78	2.50	2	50.00	50
304031 Krojač kožne odjeće	82	24	0	1	81	1.22	23	4.17	62
Ukupno: 41 Kožari i krznari	58	8	0	0	58	0.00	8	0.00	45
304121 Kožar	45	5	0	0	45	0.00	5	0.00	35
Ukupno: 42 Obuć. i kožni gallant.	279	20	1	10	269	3.58	10	50.00	157
304221 Obućar	164	9	0	8	156	4.88	1	88.89	89

304223 Izrađ.gornjih djelova obuće	71	4	0	0	71	0.00	4	0.00	39
304224 Izrađ. donjih djelova obuće	16	1	0	0	16	0.00	1	0.00	13
304231 Izrađivač kožne galanterije	17	3	0	0	17	0.00	3	0.00	10
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	4	0	0		0		0
Ukupno: 46 Tapetari	16	2	0	1	15	6.25	1	50.00	6
304621 Tapetar	14	2	0	1	13	7.14	1	50.00	5
Ukupno: 47 Farbari i lakireri	42	3	12	5	37	11.90	-2	166.67	33
304701 Moler - farbar	28	3	8	3	25	10.71	0	100.00	21
304721 Metalofarbar - lakirer	14	0	4	2	12	14.29	-2		12
Ukupno: 50 Geodeti	1	1	0	0	1	0.00	1	0.00	0
Ukupno: 52 Građevinari	282	27	416	46	236	16.31	-19	170.37	172
305201 Armirač	13	0	54	2	11	15.38	-2		7
305202 Betonirač	2	0	30	0	2	0.00	0		1
305203 Tesar	37	4	129	11	26	29.73	-7	275.00	23
305204 Zidar	58	3	102	8	50	13.79	-5	266.67	41
305211 Hidrograđevinar	25	1	0	4	21	16.00	-3	400.00	16
305231 Rukovalac jednostavnih građevinskih mašina	70	7	96	10	60	14.29	-3	142.86	41
305267 Građev.laborato. pripremač	60	7	0	4	56	6.67	3	57.14	34
Ukupno: 53 Zan. završ.građ.rad.	118	27	10	11	107	9.32	16	40.74	67
305302 Građevinski keramičar	66	13	2	7	59	10.61	6	53.85	37
305304 Teracer	35	10	0	2	33	5.71	8	20.00	20
Ukupno: 56 Zan.drumskog saob.	359	46	279	83	276	23.12	-37	180.43	212
305600 Vozač drum.vozila	306	38	132	52	254	16.99	-14	136.84	184

305602 Vozač putničkog automobila	40	8	31	2	38	5.00	6	25.00	25
305604 Vozač teretnjaka	4	0	74	12	-8	300.00	-12		1
305605 Vozač autobusa	8	0	39	16	-8	200.00	-16		2
Ukupno: 57 Željezničari	13	1	12	3	10	23.08	-2	300.00	5
Ukupno: 58 Brodari	5	0	2	0	5	0.00	0		4
Ukupno: 60 Zan. PTT saobraćaja	47	2	0	9	38	19.15	-7	450.00	28
306001 Poštar	43	2	0	9	34	20.93	-7	450.00	25
Ukupno: 61 Zanim.pretov. usl., unutraš. Transp.i prev. žičarama	5	0	5	1	4	20.00	-1		4
Ukupno: 64 Trgovci	3208	390	730	417	2791	13.00	-27	106.92	1762
306400 Prodavac	2236	260	697	345	1891	15.43	-85	132.69	1164
306411 Prodav.svakodn. potrošnje	840	105	1	58	782	6.90	47	55.24	520
306461 Magacioner	124	24	15	12	112	9.68	12	50.00	72
Ukupno: 65 Zan.ugostit.i turiz.	2783	356	1647	716	2067	25.73	-360	201.12	1468
306500 Ugostitelj	49	7	56	22	27	44.90	-15	314.29	28
306513 Kelner	1337	151	777	367	970	27.45	-216	243.05	705
306515 Kuvar jednostavnih jela	1292	181	397	211	1081	16.33	-30	116.57	684
306516 Poslast. jednostav.poslast.	91	15	30	23	68	25.27	-8	153.33	45
306517 Točilac pića	14	2	387	93	-79	664.29	-91	4650.00	6
Ukupno: 67 Ekonomisti	3	0	39	11	-8	366.67	-11		2
306702 Kasir	0	0	35	11	-11		-11		0
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 71 Administratori	318	44	14	27	291	8.49	17	61.36	172
307101 Administrator	49	17	11	4	45	8.16	13	23.53	29

307111 Daktilograf	269	27	3	23	246	8.55	4	85.19	143
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	11	0	63	4	7	36.36	-4		5
307201 Zaštitar imovine - portir	11	0	63	3	8	27.27	-3		5
Ukupno: 90 Medicinari	0	0	1	1	-1		-1		0
Ukupno: 96 Zanim. ličnih usluga	1087	270	44	96	991	8.83	174	35.56	660
309640 Frizer za žene	826	195	33	72	754	8.72	123	36.92	503
309641 Frizer za muškarce	206	58	2	19	187	9.22	39	32.76	123
309642 Frizer - vlasuljar	43	14	0	1	42	2.33	13	7.14	29
Ukupno: 99 Neraspoređeni	7	2	2369	45	-38	642.86	-43	2250.00	4

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod IV stepena stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016 god.-

(Tab. 12.)

rupa zanimanja/područje rad-zanimanje	Ponuda	Novop bez staž u 2016	Prij. Slob. Rad. mjesta	Zapos. u 2016	Zapoš : Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12. 2016
					Nomin.	Index	Nomin.	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	27051	5258	7519	4704	22347	17.39	554	89.46	14530
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	476	80	26	43	433	9.03	37	53.75	273
400100 Poljop. tehničar za proizvodnju bilja - ratarski tehničar	345	67	22	36	309	10.43	31	53.73	202
400111 Voćarsko – vinograd. tehničar	70	5	1	4	66	5.71	1	80.00	43
400141 Tehnič.poljop.	32	3	0	0	32	0.00	3	0.00	17

mehanizacije									
Ukupno: 02 Stočari i živinari	108	26	0	12	96	11.11	14	46.15	56
400200 Polj. teh.za uzg. stoke i živine	45	17	0	4	41	8.89	13	23.53	20
400201 Tehničar stočarstva	63	9	0	8	55	12.70	1	88.89	36
Ukupno: 04 Veterinari	221	44	9	22	199	9.95	22	50.00	128
400400 Veterinarski tehničar	221	44	9	22	199	9.95	22	50.00	128
Ukupno: 05 Prerađ. hrane i pića	377	89	12	37	340	9.81	52	41.57	200
400500 Tehničar za biotehnologiju	254	58	0	24	230	9.45	34	41.38	137
400512 Tehnič. prerade voća i povr.	15	0	0	0	15	0.00	0		7
400571 Prehr. fizicko – hem. labor.	76	26	2	6	70	7.89	20	23.08	36
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	0	0	3	0	0		0		0
Ukupno: 09 Šumari	204	28	22	17	187	8.33	11	60.71	126
400900 Šumarski tehničar	198	27	22	15	183	7.58	12	55.56	122
Ukupno: 10 Prerađ.i obrađ.drвета	237	39	19	18	219	7.59	21	46.15	143
401000 Tehnič.prerade i obrade drv.	201	37	17	12	189	5.97	25	32.43	127
401049 Tehnič.drvo prerad. tehnologije	32	2	2	5	27	15.63	-3	250.00	16
Ukupno: 13 Geolozi	18	1	5	4	14	22.22	-3	400.00	10
401300 Geološki tehničar	17	1	5	4	13	23.53	-3	400.00	10
Ukupno: 15 Rudari i oplemenj.ruda	85	0	8	8	77	9.41	-8		47
401500 Rudarski tehničar	83	0	6	6	77	7.23	-6		46
Ukupno: 16 Metalurzi	145	14	9	23	122	15.86	-9	164.29	85

401600 Metalurški tehničar	125	10	9	18	107	14.40	-8	180.00	71
Ukupno: 18 Obradivači metala	125	12	36	19	106	15.20	-7	158.33	70
401800 Maš. tehn.- kontrolor kvaliteta	73	8	33	12	61	16.44	-4	150.00	37
401801 Univerzalni metalostrugar	12	0	0	0	12	0.00	0		7
401851 Tehnič. obrade metala na maš.sa numeričkim upravljanjem	17	2	1	4	13	23.53	-2	200.00	9
Ukupno: 19 Mont. i install. u mašin.	4	1	3	1	3	25.00	0	100.00	1
Ukupno: 20 Maš. konst..i project.	1046	119	27	117	929	11.19	2	98.32	611
402000 Mašin.tehnič.- konstruktor	889	72	26	103	786	11.59	-31	143.06	528
402001 Teh. konstruis. maš. elem.	22	1	0	3	19	13.64	-2	300.00	13
402003 Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	135	46	1	11	124	8.15	35	23.91	70
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	581	70	40	50	531	8.61	20	71.43	347
402100 Mašinski tehničar - tehnolog	523	64	40	43	480	8.22	21	67.19	319
402171 Tehničar - tehnolog proizv. održ. termoteh. maš. i postrojenja	17	0	0	1	16	5.88	-1		8
Ukupno: 22 Mehaničari i mašinisti	413	84	45	70	343	16.95	14	83.33	221
402200 Mašinski tehničar - tehnolog održavanja mašina	236	27	43	37	199	15.68	-10	137.04	135
402282 Automehatroničar	150	50	1	30	120	20.00	20	60.00	74
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	873	181	113	135	738	15.46	46	74.59	477

402400 Elektrotehničar energetike	684	140	101	103	581	15.06	37	73.57	371
402401 Elektroenergetski tehničar	154	18	4	30	124	19.48	-12	166.67	86
402405 Maš. tehničar za energetiku	30	22	6	0	30	0.00	22	0.00	18
Ukupno: 25 Elektromehaničari	324	113	18	46	278	14.20	67	40.71	178
402500 Elektroteh. elektromehanike	91	12	14	21	70	23.08	-9	175.00	53
402504 Elektrot. rashl. i termič. uređ.	71	23	1	11	60	15.49	12	47.83	35
402580 Elektrotehničar multimedija	135	71	2	11	124	8.15	60	15.49	71
Ukupno: 26 Elektroničari	439	83	65	99	340	22.55	-16	119.28	216
402600 Elektrotehničar elektronike	400	79	65	92	308	23.00	-13	116.46	194
402621 The.održ.audio i video-aparata	27	3	0	5	22	18.52	-2	166.67	15
Ukupno: 27 Zan.telekomunik.	516	107	16	71	445	13.76	36	66.36	273
402700 Elektroteh. za telekom.	506	106	16	68	438	13.44	38	64.15	266
Ukupno: 28 Zan.računar.tehnike	795	248	30	118	677	14.84	130	47.58	413
402800 Elektrotehničar za računare	772	245	30	115	657	14.90	130	46.94	401
402801 Tehničar proizvodnje i održavanja računarske opreme	23	3	0	3	20	13.04	0	100.00	12
Ukupno: 31 Hemičari	703	81	11	59	644	8.39	22	72.84	380
403100 Hemijsko - tehnološki tehnič.	168	24	1	6	162	3.57	18	25.00	92
403101 Hemijski tehničar	250	14	8	35	215	14.00	-21	250.00	125
403121 Hemijski laborant	282	43	2	18	264	6.38	25	41.86	161
Ukupno: 32 Gumari i	0	0	1	1	-1		-1		0

plastičari									
Ukupno: 33 Proizv. keram. i građ.mat.	2	0	0	0	2	0.00	0		1
Ukupno: 34 Staklari	3	0	0	1	2	33.33	-1		2
Ukupno: 35 Papirničari	26	2	0	1	25	3.85	1	50.00	19
403501 Tehničar proizvodnje papira	21	2	0	0	21	0.00	2	0.00	15
Ukupno: 36 Grafičari	152	20	5	24	128	15.79	-4	120.00	83
403600 Tehničar graphic. tehnologije	53	10	2	15	38	28.30	-5	150.00	29
403622 Štamparski slagač montažer	20	0	1	1	19	5.00	-1		12
403661 Knjigovezački tehničar	18	0	0	2	16	11.11	-2		9
403662 Grafič. ehnič. dorade i prerade	16	4	1	1	15	6.25	3	25.00	8
Ukupno: 39 Tekstilci	129	10	1	5	124	3.88	5	50.00	71
403900 Tekstilni tehničar	82	8	1	5	77	6.10	3	62.50	47
403921 Tehničar predenja	31	1	0	0	31	0.00	1	0.00	15
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	201	23	0	16	185	7.96	7	69.57	102
404000 Konfekcijski tehničar	139	19	0	12	127	8.63	7	63.16	65
404001 Konfeksionar tekstila	49	4	0	4	45	8.16	0	100.00	29
404031 Konfekc. kožne i krzn.odjeće	13	0	0	0	13	0.00	0		8
Ukupno: 41 Kožari i krznari	18	4	0	2	16	11.11	2	50.00	15
404100 Kožarsko - krznarski tehničar	18	4	0	2	16	11.11	2	50.00	15
Ukupno: 42 Obučari i kožni galanteristi	18	2	0	0	18	0.00	2	0.00	8
Ukupno: 45 Komunalci	0	0	16	3	-3		-3		0
Ukupno: 46 Tapetari	1	0	0	0	1	0.00	0		1

Ukupno: 47 Farbari i lakireri	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 50 Geodeti	121	17	28	31	90	25.62	-14	182.35	60
405000 Geodetski tehničar	85	11	18	17	68	20.00	-6	154.55	42
405021 Geometar	36	6	10	14	22	38.89	-8	233.33	18
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	171	21	7	28	143	16.37	-7	133.33	84
405100 Arhitektonski tehničar	67	11	4	11	56	16.42	0	100.00	36
405101 Tehničar visokogradnje	104	10	3	17	87	16.35	-7	170.00	48
Ukupno: 52 Građevinari	482	66	70	85	397	17.63	-19	128.79	277
405200 Građevinski tehničar	340	53	65	61	279	17.94	-8	115.09	197
405211 Tehničar hidrogradnje	53	6	1	8	45	15.09	-2	133.33	30
405262 Tehničar niskogradnje	75	6	4	15	60	20.00	-9	250.00	41
405267 Građevinski laborant	11	0	0	1	10	9.09	-1		6
Ukupno: 56 Zan.drumsaobrać.	949	195	90	182	767	19.18	13	93.33	496
405600 Tehničar drum. saobrać.	930	194	59	167	763	17.95	27	86.08	297
405604 Vozač teretnog mot. vozila	14	1	22	7	7	50.00	-6	700.00	5
Ukupno: 57 Željezničari	133	16	28	27	106	20.30	-11	168.75	53
405700 Tehničar željez. saobraćaja	36	4	4	6	30	16.67	-2	150.00	12
405717 Mašinovođa elektro-vuč	56	4	13	11	45	19.64	-7	275.00	25
405741 Pregledač željezničkih kola	19	5	11	5	14	26.32	0	100.00	7
Ukupno: 58 Brodari	347	100	9	70	277	20.17	30	70.00	126
405801 Pomorski nautičar	83	20	0	19	64	22.89	1	95.00	37
405802 Nautičar unutrašnje plovidbe	58	20	0	11	47	18.97	9	55.00	18

405811 Brodomašinski tehničar	198	59	2	33	165	16.67	26	55.93	65
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	5	0	1	1	4	20.00	-1		4
Ukupno: 60 Zan. PTT saobraćaja	213	32	3	28	185	13.15	4	87.50	120
406000 Tehničar PTT saobraćaja	195	29	3	27	168	13.85	2	93.10	109
406001 Tehničar poštan. saobraćaja	17	3	0	1	16	5.88	2	33.33	10
Ukupno: 61 Zanim. pretov. usluga, unutraš.transp. i prevoza žičarama	20	3	0	1	19	5.00	2	33.33	9
406100 Tehnič. unutraš. transporta	18	1	0	1	17	5.56	0	100.00	7
Ukupno: 64 Trgovci	2171	329	289	327	1844	15.06	2	99.39	1213
406400 Trgovački tehničar	1456	240	218	234	1222	16.07	6	97.50	808
406435 Prodavac mješovite robe	82	10	0	5	77	6.10	5	50.00	50
406453 Komercijalni tehničar	587	73	59	81	506	13.80	-8	110.96	327
Ukupno: 65 Zan.ugostitelj.i turiz.	3032	562	1305	768	2264	25.33	-206	136.65	1565
406500 Turistički i ugostit. tehničar	576	90	63	86	490	14.93	4	95.56	318
406513 Konobar	455	77	600	217	238	47.69	-140	281.82	202
406515 Kuvar	700	119	327	218	482	31.14	-99	183.19	322
406516 Poslastičar	12	4	38	3	9	25.00	1	75.00	9
406523 Recepcionar	67	2	196	44	23	65.67	-42	2200.00	38
406531 Turistički tehničar	1220	270	70	197	1023	16.15	73	72.96	675
Ukupno: 67 Ekonomisti	3141	623	262	469	2672	14.93	154	75.28	1640
406700 Ekonomski tehničar	2325	453	220	341	1984	14.67	112	75.28	1228
406705 Tehničar platnog prometa	104	9	0	12	92	11.54	-3	133.33	52

406721 Knjigovođa	264	17	19	21	243	7.95	-4	123.53	131
406746 Tehničar market. i trgovine	295	88	12	76	219	25.76	12	86.36	147
406752 Spedit.– agenc.i carin. tehnič.	145	55	7	15	130	10.34	40	27.27	77
Ukupno: 68 Pravnici	478	111	21	72	406	15.06	39	64.86	263
406800 Pravni tehničar	432	109	20	69	363	15.97	40	63.30	238
406812 Upravni tehničar	40	1	1	2	38	5.00	-1	200.00	21
Ukupno: 69 Informatičari i statistič.	77	15	2	7	70	9.09	8	46.67	44
406900 Birotehničar	44	11	2	5	39	11.36	6	45.45	25
406901 Računarski operater	32	4	0	2	30	6.25	2	50.00	18
Ukupno: 70 Kadrovska zanimanja	0	0	1	0	0		0		0
Ukupno: 71 Administratori	162	18	40	27	135	16.67	-9	150.00	93
407100 Administrativni tehničar	157	17	33	24	133	15.29	-7	141.18	91
Ukupno: 72 Zanimanja odbrane, bezbjednosti i zaštite	48	3	258	14	34	29.17	-11	466.67	24
407201 Tehničar zaštite imovine	2	0	252	10	-8	500.00	-10		1
407230 Milicioner	30	3	0	1	29	3.33	2	33.33	16
Ukupno: 73 Zanimanja osiguranja	1	0	0	0	1	0.00	0		0
Ukupno: 75 Vaspitači i nastavnici društveno-humanističke oblasti	175	15	3	14	161	8.00	1	93.33	92
407502 Učitelj i saradnik u nastavi	162	14	1	11	151	6.79	3	78.57	84
Ukupno: 82 Društ.-human.zanim.	3207	829	236	623	2584	19.43	206	75.15	1749
408200 Mat.gim. jezič.ili društv.smj.	452	108	13	55	397	12.17	53	50.93	250

408201 Maturant gimnazije	2755	721	223	568	2187	20.62	153	78.78	1499
Ukupno: 83 Prirodno-matem.zan.	576	72	4	45	531	7.81	27	62.50	339
408300 Maturant gimnazije matematičkog ili prirodnog smjera	146	24	4	19	127	13.01	5	79.17	89
408301 Matemat. - tehnički saradnik	99	9	0	8	91	8.08	1	88.89	53
408302 Matem.-programmer.sarad.	52	5	0	4	48	7.69	1	80.00	33
408310 Laborant fizike	41	6	0	1	40	2.44	5	16.67	28
408330 Laborant biologije	140	21	0	5	135	3.57	16	23.81	80
408390 Tehnič. Prirod.– mat. smjera	85	7	0	8	77	9.41	-1	114.29	49
Ukupno: 85 Likov.umjet. i dizajn.	72	14	1	7	65	9.72	7	50.00	40
408500 Tehnič.likov. i primjen. umjet.	31	2	0	0	31	0.00	2	0.00	21
408551 Tehnički dizajner enterijera	28	10	1	6	22	21.43	4	60.00	13
Ukupno: 86 Scen.umj., muz.i knjiž.	130	31	2	26	104	20.00	5	83.87	64
408600 Muzički i scenski izvođač	16	5	0	4	12	25.00	1	80.00	5
408674 Tehnički realiz. music.progr.	19	1	0	8	11	42.11	-7	800.00	6
408678 Tehnički producent estradno – revijalnog programa	58	9	0	2	56	3.45	7	22.22	33
408691 Muzički izvođač	35	15	1	11	24	31.43	4	73.33	18
Ukupno: 87 Zanim. javnog inform.	57	8	0	3	54	5.26	5	37.50	32
408721 Novinarski reporter	34	3	0	1	33	2.94	2	33.33	17
408751 Tehničar propagande	23	5	0	2	21	8.70	3	40.00	15

Ukupno: 88 Ost.zan. kult. umj. info.	449	40	4	50	399	11.14	-10	125.00	255
408800 Kulturološki tehničar	184	16	0	17	167	9.24	-1	106.25	110
408833 Pomoćni arheolog	43	1	0	7	36	16.28	-6	700.00	22
408843 Inokorespondent	213	23	1	22	191	10.33	1	95.65	121
Ukupno: 90 Medicinari	1558	396	490	324	1234	20.80	72	81.82	804
409000 Medicinski tehničar	549	184	126	120	429	21.86	64	65.22	279
409002 Medicinska sestra	407	72	229	89	318	21.87	-17	123.61	214
409010 Medicinsko-laborat. tehničar	72	32	13	5	67	6.94	27	15.63	46
409015 Kozmetičarska sestra	21	4	0	0	21	0.00	4	0.00	10
409016 Medicinski/a kozmetičar/ka	26	16	1	4	22	15.38	12	25.00	10
409021 Pedijatrijska sestra	154	26	30	27	127	17.53	-1	103.85	76
409049 Ginekološko – akuš.sestra	131	23	24	18	113	13.74	5	78.26	70
409067 Sanitarno - ekološka sestra	25	3	1	2	23	8.00	1	66.67	12
409082 Fizioterap. sestra/tehničar	166	36	63	58	108	34.94	-22	161.11	86
Ukupno: 91 Stomatolozi	266	52	62	42	224	15.79	10	80.77	149
409100 Stomat. - zubni tehničar	183	37	31	26	157	14.21	11	70.27	108
409101 Stomatološka sestra	83	15	31	16	67	19.28	-1	106.67	41
Ukupno: 92 Farmaceuti	439	100	85	62	377	14.12	38	62.00	219
409200 Farmaceutski tehničar	325	79	67	41	284	12.62	38	51.90	158
409231 Biohem.- zdrav. laborant	111	20	18	20	91	18.02	0	100.00	61
Ukupno: 94 Zan. fizičke kulture	5	0	0	0	5	0.00	0		1
Ukupno: 96 Zan.ličnih usluga	47	13	33	0	47	0.00	13	0.00	30

409640 Modni ženski frizer	14	2	7	0	14	0.00	2	0.00	12
409651 Kozmetičar	29	11	26	0	29	0.00	11	0.00	17
Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	23	13	0	1	22	4.35	12	7.69	10
409800 Vjerska zanimanja	23	13	0	1	22	4.35	12	7.69	10
Ukupno: 99 Neraspoređeni	255	83	3645	348	-93	136.47	-265	419.28	118

Ponuda, tražnja i zapošljavanje kod visoke stručne spreme

- po grupama zanimanja u 2016 god. -

(Tab. 13)

Grupa zanimanja/područje rad-zanimanje	Ponud	Novop bez staž 2016	Pri. Slob. Rad. mjest	Zapos. u 2016	Zapoš : Ponuda 5 : 2		Zapoš : NBS 5 : 3		Nez. 31.12. 2016
					Nom.	Index	Nom	Index	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
UKUPNO:	19236	3239	5505	3854	15382	20	-615	118.9	10868
Ukupno: 01 Proizvođači bilja	401	70	45	38	363	9.5	32	54.3	243
710100 Dipl. poljop. Inž. za proizv. bilja (VII/1 SSS)	68	5	29	8	60	11.8	-3	160	37
710184 Bach. Primijenj. studija poljop.-contin. voća	35	10	2	3	32	8.6	7	30	22
710185 Step.spec. – Kontin. voćarstvo i ljekov. bilje	38	6	1	2	36	5.3	4	33.3	24
710194 Stepen bachelor - biljna proizvodnja	96	33	0	6	90	6.3	27	18.2	64
710195 Voćarstvo i vinograd.– stepen specijaliste	55	3	3	7	48	12.7	-4	233.3	30
710197 Zaštita bilja – stepen specijaliste	23	2	2	2	21	8.7	0	100	14

Ukupno: 02 Stočari i živinari	98	12	4	9	89	9.2	3	75	59
710294 Stepen bachelor - stočarstvo	33	7	0	4	29	12.1	3	57.1	24
710295 Stepen specijaliste - stočarstvo	50	3	1	3	47	6	0	100	26
Ukupno:04 Veterinari	12	3	10	3					5
Ukupno: 05 Prerađivači hrane i pića	40	9	12	4	36	10	5	44.4	25
710500 Dipl. inž.prehramb.tehnologije (VII/1 SSS)	19	2	12	3	16	15.8	-1	150	10
Ukupno: 06 Prerađivači duvana	0	0	5	0	0	-	0	-	0
Ukupno: 09 Šumari	29	6	16	7	22	24.1	-1	116.7	18
710900 Diplomirani inženjer šumarstva (VII/1 SSS)	20	4	14	5	15	25	-1	125	11
Ukupno: 10 Prerađivači i obrađivači drveta	5	1	2	0	5	0	1	0	4
Ukupno: 13 Geolozi	21	4	17	7	14	33.3	-3	175	11
711300 Diplomirani inženjer geologije (VII/1 SSS)	17	1	12	2	15	11.8	-1	200	7
Ukupno: 14 Zan.eksploat. nafte i zemnog gasa	2	0	0	2	0	100	-2	-	1
Ukupno: 15 Rudari i oplemenjivači ruda	31	3	15	10	21	32.3	-7	333.3	12
711500 Diplomirani inženjer rudarstva (VII/1 SSS)	26	3	11	8	18	30.8	-5	266.7	10
Ukupno: 16 Metalurzi	42	2	3	6	36	14.3	-4	300	24
711600 Diplomirani inženjer metalurgije (VII/1 SSS)	33	2	2	2	31	6.1	0	100	18
Ukupno: 18 Obradivači metala	164	18	104	45	119	27.4	-27	250	88
711800 Diplomirani mašinski inženjer (VII/1 SSS)	69	3	99	21	48	30.4	-18	700	31
711894 Bachelor mašinstva - stepen specijalista	36	3	1	13	23	36.1	-10	433.3	17
Ukupno: 19 Monteri i instalateri u	1	1	1	0	1	0	1	0	1

mašinstvu									
Ukupno: 20 Mašinski konstruktori i projektanti	50	5	4	14	36	28	-9	280	26
712000 Dipl. mašinski inž.- konstruktor (VII/1 SSS)	30	1	2	12	18	40	-11	1200	13
Ukupno: 21 Mašinski tehnolozi	18	0	3	10	8	55.6	-10	-	6
712100 Dipl. maš. inž. za proizvod.maš.(VII/1 SSS)	18	0	3	10	8	55.6	-10	-	6
Ukupno: 24 Elektroenergetičari	182	48	86	45	137	24.7	3	93.8	107
712400 Dipl. inž. Elektroteh.za energ.VII/1 SSS)	22	5	74	15	7	68.2	-10	300	11
712480 Bachelor elektrotehnike i računarstva	21	3	1	2	19	9.5	1	66.7	12
712494 Step. bach. - odsjek za energy.i automatiku	72	30	1	14	58	19.4	16	46.7	47
712495 Energetika i automatika – step.specijaliste	57	10	9	9	48	15.8	1	90	34
Ukupno: 25 Elektromehaničari	3	1	4	1	2	33.3	0	100	1
Ukupno: 26 Elektroničari	33	5	55	21	12	63.6	-16	420	16
712600 Dipl. inž. Elektrot. za elektroniku (VII/1 SSS)	31	5	54	21	10	67.7	-16	420	15
Ukupno: 27 Zanimanja telekomunikacija	11	1	10	8	3	72.7	-7	800	3
Ukupno: 28 Zanimanja računarske tehnike	593	127	93	138	455	23.3	-11	108.7	341
712800 Dipl.inž.elektro..za računar.tehn.(VII/1 SSS)	24	5	20	18	6	75	-13	360	12
712883 Bachelor primjenjenog računarstva	348	66	30	64	284	18.4	2	97	208
712884 Stepen spec.– Primijenjeno računarstvo	95	14	21	17	78	17.9	-3	121.4	47
712894 Elektronika, telekom.i računari – step. spec.	53	12	13	25	28	47.2	-13	208.3	29

712895 Step. bach.– elektronika, telekom. i računari	62	26	6	11	51	17.7	15	42.3	39
Ukupno: 31 Hemičari	94	14	12	14	80	14.9	0	100	56
713100 Dipl. inž.za hemijsku tehnologiju (VII/1 SSS)	27	1	7	5	22	18.5	-4	500	17
713194 Hemijska tehnologija – stepen specijaliste	33	5	2	4	29	12.1	1	80	15
713195 Stepen bachelor – hemijska tehnologija	26	8	1	2	24	7.7	6	25	20
Ukupno: 33 Proizvod. keram. i građev.mater.	2	0	1	0	2	0	0	-	1
Ukupno: 36 Grafičari	12	1	2	2	10	16.7	-1	200	7
Ukupno: 39 Tekstilci	3	0	0	2	1	66.7	-2	-	1
Ukupno: 40 Proizvođači odjeće	3	0	0	0	3	0	0	-	3
Ukupno: 50 Geodeti	19	1	10	2	17	10.5	-1	200	10
Ukupno: 51 Arhitekti i urbanisti	306	96	107	77	229	25.2	19	80.2	177
715100 Diplomirani inženjer arhitekture (VII/1 SSS)	45	9	81	36	9	80	-27	400	19
715183 Stepen bachelor - Arhitektura	137	51	10	8	129	5.8	43	15.7	92
715190 Stepen bachelor – Inženjer politehnike	35	14	3	4	31	11.4	10	28.6	26
715195 Arhitektura – step.spec.- projektantski smjer	24	4	0	8	16	33.3	-4	200	12
715196 Arhitektura- stepen specijaliste	37	8	8	15	22	40.5	-7	187.5	14
725100 Magistar arhitekture (VII/2 SSS)	15	5	1	3	12	20	2	60	6
Ukupno: 52 Građevinari	325	75	200	102	223	31.4	-27	136	166
715200 Diplomirani inž.građevinarstva (VII/1 SSS)	48	5	166	52	-4	108.3	-47	1040	20
715294 Bachelor - građevinarstva	149	52	11	15	134	10.1	37	28.8	95
715295 Stepen specijaliste - Građevinarstvo	48	3	7	13	35	27.1	-10	433.3	17

715296 Step.bach.– Menadžment u građevinarstvu	30	11	5	7	23	23.3	4	63.6	17
Ukupno: 56 Zanimanja drumskog saobraćaja	201	45	21	11	190	5.5	34	24.4	136
715600 Dipl. inž.za drumski saobraćaj (VII/1 SSS)	48	11	16	5	43	10.4	6	45.5	30
715684 Step.bach.– Strukovni inženjer saobraćaja	18	4	0	1	17	5.6	3	25	13
715685 Step. bach. – Menadžment u saobraćaju	40	5	0	0	40	0	5	0	26
Ukupno: 57 Željezničari	2	0	2	0	2	0	0	-	1
Ukupno: 58 Brodari	493	88	25	91	402	18.5	-3	103.4	274
715800 Dipl. inž. za vodni saobraćaj (VII/1 SSS)	65	1	4	27	38	41.5	-26	2700	35
715882 Stepen bachelor - Nautika	29	13	1	2	27	6.9	11	15.4	20
715883 Bach.primjenjenih studija za brodomaš.	25	11	0	3	22	12	8	27.3	10
715885 Step.bach. – menadž.u naut. tur.spor.i rekr.	20	1	0	6	14	30	-5	600	9
715890 Step.spec.– Nautički turiz.i upravlj.marin.	17	1	0	2	15	11.8	-1	200	10
715894 Bachelor pomorskih nauka	48	13	0	7	41	14.6	6	53.8	27
715895 Stepen bach.- menadžment u pomorstvu	154	29	6	21	133	13.6	8	72.4	98
715896 Stepen spec.– menadžment u pomorstvu	66	5	2	8	58	12.1	-3	160	30
715898 Bach. menadž. za bezbjed. marina i jahti	18	4	0	1	17	5.6	3	25	9
Ukupno: 59 Vazduhoplovci	3	0	5	3	0	100	-3	-	1
Ukupno: 60 Zanimanja PTT saobraćaja	8	0	3	1	7	12.5	-1	-	6
Ukupno: 64 Trgovci	115	20	7	20	95	17.4	0	100	62
716494 Bachelor marketinga	90	17	5	9	81	10	8	52.9	48

Ukupno: 65 Zanimanja ugostiteljstva i turizma	958	113	65	149	809	15.6	-36	131.9	555
716500 Dipl.ekonomista za turizam i ugostiteljstvo	35	1	12	12	23	34.3	-11	1200	21
716580 Stepen bachelor - Turizam	251	50	5	35	216	13.9	15	70	162
716581 Stepen bachelor - Hotelijerstvo	34	4	2	2	32	5.9	2	50	25
716593 Bach. turist.i hotelijerskog menadžmenta	213	30	4	20	193	9.4	10	66.7	136
716594 Stepen specijaliste turizma	303	15	17	55	248	18.2	-40	366.7	144
716595 Stepen specijaliste hotelijerstva	51	5	4	10	41	19.6	-5	200	29
Ukupno: 66 Menadžeri i organizatori	2176	330	139	331	1845	15.2	-1	100.3	1284
716600 Diplomirani menadžer (VII/1 SSS)	218	33	38	47	171	21.6	-14	142.4	130
716610 Diplomirani inženjer organizacije rada	15	2	1	0	15	0	2	0	10
716651 Stepen specijaliste - Menadžment	111	14	15	15	96	13.5	-1	107.1	61
716676 Bachelor Menadžmenta	121	72	4	1	120	0.8	71	1.4	103
716683 Bachelor primjenjenog menadžmenta	354	31	23	58	296	16.4	-27	187.1	208
716684 Bach. primjenj.menadžmenta za marketing	42	3	1	7	35	16.7	-4	233.3	19
716685 Bach. primjenj.menadž.za finan.i računov.	112	16	3	27	85	24.1	-11	168.8	62
716686 Bach. menadžmenta za informac. sisteme	16	4	0	3	13	18.8	1	75	10
716688 Specijalista finansijskog menadžmenta	52	7	8	12	40	23.1	-5	171.4	27
716690 Bachelor poslovnog engleskog jezika	57	8	2	8	49	14	0	100	35
716691 Stepen specijaliste – Poslovni engleski jezik	19	2	0	4	15	21.1	-2	200	9
716692 Stepen spec. – Menadžm. u turiz.i ugosit.	52	6	3	6	46	11.5	0	100	35

716693 Specijalista – Strukovni menadžer	15	1	1	2	13	13.3	-1	200	8
716694 Bachelor menadžmenta u turizmu	181	19	5	38	143	21	-19	200	102
716695 Bachelor menadžmenta u hotelijerstvu	71	5	2	9	62	12.7	-4	180	37
716696 Bach.menadžm. u carini, špediciji i osigur.	232	31	6	28	204	12.1	3	90.3	130
716697 Bachelor finansijskog menadžmenta	255	44	19	36	219	14.1	8	81.8	148
716698 Step.bach. – Menadž.u posl. civiln.bezbjed.	67	8	0	1	66	1.5	7	12.5	36
716699 Step.spec. – Menadž. u finans. poslovanju	18	1	2	1	17	5.6	0	100	14
726600 Magistar menadžmenta (VII/2 SSS)	15	0	1	1	14	6.7	-1	-	8
726650 Specijalista menadžmenta	33	6	2	7	26	21.2	-1	116.7	20
Ukupno: 67 Ekonomisti	2811	469	770	590	2221	21	-121	125.8	1631
716700 Dipl. ekon.za opš.ekon., bank.i finan.	320	21	213	94	226	29.4	-73	447.6	185
716710 Diplomirani ekonomista	524	90	447	163	361	31.1	-73	181.1	300
716779 Step.bach.– bankar., finans.i računovodstvo	127	24	4	9	118	7.1	15	37.5	77
716780 Stepen bachelor - Strukovni menadžer	69	9	1	8	61	11.6	1	88.9	38
716783 Stepen specijaliste – Strukovni ekonomista	15	1	1	0	15	0	1	0	8
716784 Step.spec.– Menadž.u carini, šped.i osigur.	37	4	1	1	36	2.7	3	25	23
716786 Stepen bachelor – Strukovni ekonomista	181	29	4	15	166	8.3	14	51.7	121
716787 Step.bach. – Međunar. ekon. finan.i biznis	108	31	3	23	85	21.3	8	74.2	64
716790 Bachelor poslovne administracije	32	11	1	4	28	12.5	7	36.4	26

716792 Strukovni ekonom.iz oblasti poreza i carina	40	7	1	2	38	5	5	28.6	24
716794 Bachelor - ekonomije	1123	213	71	225	898	20	-12	105.6	633
726794 Stepen magistra - Ekonomija	24	0	0	9	15	37.5	-9	-	11
Ukupno: 68 Pravnici	1962	382	521	332	1630	16.9	50	86.9	1160
716800 Diplomirani pravnik (VII/1 SSS)	807	121	507	175	632	21.7	-54	144.6	484
716880 Bachelor pravosudnog studijskog programa	34	16	0	0	34	0	16	0	21
716883 Step.spec. – Pravosud.-krivič. stud.prog.	23	3	0	4	19	17.4	-1	133.3	14
716885 Step.spec. – Pravne nauke-Međun.pravni	23	1	1	1	22	4.3	0	100	14
716892 Step.spec.– pravne nauke-pravosud. smjer	31	8	0	7	24	22.6	1	87.5	16
716894 Bachelor prava	404	168	3	35	369	8.7	133	20.8	282
716895 Pravne nauke - stepen specijaliste	501	41	8	99	402	19.8	-58	241.5	252
716896 Stepen bach. – državne i evropske studije	35	10	1	2	33	5.7	8	20	21
716897 Stepen specijaliste – Krivično pravni smjer	24	4	0	1	23	4.2	3	25	12
716898 Step.spec.- Pravne nau.-poslov.prav. smjer	22	4	1	2	20	9.1	2	50	11
Ukupno: 69 Informatičari i statističari	108	23	56	34	74	31.5	-11	147.8	53
716923 Informatičar	33	5	35	17	16	51.5	-12	340	10
716994 Stepen bachelor – informacione tehnologije	51	13	11	12	39	23.5	1	92.3	33
Ukupno: 70 Kadrovska zanimanja	2	1	2	0	2	0	1	0	1
Ukupno: 72 Zanim. odbrane, bezbjed. i zaštite	594	124	18	60	534	10.1	64	48.4	379
717231 Kriminalist	50	5	0	5	45	10	0	100	25

717282 Stepen spec. – Bezbjednost i kriminalistika	43	7	0	3	40	7	4	42.9	31
717284 Međun.odnosi i diplomatija – step.spec.	76	13	5	15	61	19.7	-2	115.4	44
717285 Politikologija - stepen specijaliste	84	10	7	17	67	20.2	-7	170	49
717286 Stepen bachelor - međunarodni odnosi	107	28	4	12	95	11.2	16	42.9	63
717287 Bachelor kriminalistike	23	10	0	0	23	0	10	0	16
717288 Stepen bachelor - Bezbjednost	22	5	0	0	22	0	5	0	16
717289 Stepen specijaliste - Bezbjednost	38	9	0	2	36	5.3	7	22.2	28
717290 Step. bach. – Bezbjednost i kriminalistika	67	25	1	0	67	0	25	0	52
717297 Step.spec. – Spoljna politika i diplomatija	16	1	0	2	14	12.5	-1	200	9
Ukupno: 75 Vaspit. i nast. društ.-humanist. obl.	2862	252	988	695	2167	24.3	-443	275.8	1347
717501 Profesor vaspitanja predškolske djece	43	5	27	17	26	39.5	-12	340	12
717502 Profesor razredne nastave	210	12	268	79	131	37.6	-67	658.3	45
717505 Profesor filozofije i logike	38	3	2	3	35	7.9	0	100	17
717509 Profesor istorije i geografije	33	1	12	5	28	15.2	-4	500	13
717510 Profesor istorije	61	3	20	19	42	31.1	-16	633.3	24
717512 Step.spec. – Crnog.jezik i južnoslov.književ.	47	7	18	7	40	14.9	0	100	25
717515 Profesor srpskohrvatskog jezika	262	7	19	69	193	26.3	-62	985.7	123
717525 Profesor ruskog jezika	37	0	20	7	30	18.9	-7	-	19
717526 Profesor francuskog jezika	33	4	10	7	26	21.2	-3	175	16
717527 Profesor italijanskog jezika	69	3	15	14	55	20.3	-11	466.7	41
717534 Profesor engleskog jezika	285	15	150	60	225	21.1	-45	400	126
717548 Ste.bach. – Stu.prog.za obr..učit.	23	10	0	0	23	0	10	0	22

na alb.jez.									
717552 Profesor sociologije	81	1	10	9	72	11.1	-8	900	55
717565 Step.spec.– Engl. jezik i knjiž.nastav. smjer	21	7	0	1	20	4.8	6	14.3	15
717578 Stepen bachelor - Sociologija	34	7	1	2	32	5.9	5	28.6	26
717579 Profesor fizičke kulture	212	14	45	46	166	21.7	-32	328.6	116
717583 Profesor gitare	0	0	31	0	0	-	0	-	0
717585 Profesor violine	0	0	18	0	0	-	0	-	0
717586 Profesor klavira	6	0	56	6	0	100	-6	-	1
717589 Bach.primjenj.studija za predšk. vaspitanje	160	27	6	51	109	31.9	-24	188.9	82
717590 Bachelor - odsjek za učiteljske studije	315	41	2	92	223	29.2	-51	224.4	120
717591 Bach.- odsjek za engleski jezik i književnost	94	20	3	10	84	10.6	10	50	56
717593 Engleski jezik i knjiž. - stepen specijaliste	258	16	4	54	204	20.9	-38	337.5	124
717596 Predškolsko vaspitanje - stepen specijaliste	160	2	10	48	112	30	-46	2400	52
717597 Pedagogija - stepen specijaliste	119	13	2	22	97	18.5	-9	169.2	65
717598 Srpski jezik i južnoslov.književ.– step.spec.	55	5	2	10	45	18.2	-5	200	30
Ukupno: 76 Nastav.prirodno-matematičke struke	136	9	355	32	104	23.5	-23	355.6	65
717601 Profesor matematike	10	2	206	6	4	60	-4	300	4
717602 Profesor fizike	3	1	49	4	-1	133.3	-3	400	1
717610 Profesor hemije	2	0	30	2	0	100	-2	-	0
717611 Profesor biologije	9	1	33	0	9	0	1	0	5
717612 Profesor geografije	42	0	35	4	38	9.5	-4	-	21
717690 Step. spec.– Geografija-	39	4	1	6	33	15.4	-2	150	22

Prosvjetno-pedagoški rad									
717694 Biologija – stepen specijaliste	30	1	0	10	20	33.3	-9	1000	11
Ukupno: 77 Nastav. tehničko-tehnološke struke	2	0	6	2	0	100	-2	-	1
Ukupno: 78 Nastavnici biotehničke struke	0	0	2	0	0	-	0	-	0
Ukupno: 82 Društveno-humanistička zanimanja	1426	267	152	202	1224	14.2	65	75.7	868
718210 Filolog	24	7	5	6	18	25	1	85.7	13
718215 Pedagog	51	5	23	13	38	25.5	-8	260	28
718220 Psiholog	104	10	44	27	77	26	-17	270	48
718225 Sociolog	17	2	12	4	13	23.5	-2	200	13
718230 Politolog	52	9	10	12	40	23.1	-3	133.3	29
718235 Defektolog	48	9	27	9	39	18.8	0	100	21
718278 Stepen specijaliste – Međunarodni odnosi	46	5	0	2	44	4.3	3	40	33
718279 Stepen bachelor - Politikologija	95	29	2	3	92	3.2	26	10.3	69
718280 Stepen bachelor - Istorija	26	6	0	2	24	7.7	4	33.3	18
718283 Stepen specijaliste - Psihologija	71	11	0	22	49	31	-11	200	29
718284 Novinarstvo - stepen specijaliste	61	7	5	9	52	14.8	-2	128.6	37
718285 Socijalna polit. i socijalni rad – step.spec.	114	12	2	21	93	18.4	-9	175	61
718286 Stepen bachelor - poslovna psihologija	29	5	1	1	28	3.4	4	20	17
718287 Stepen bachelor - Pedagogija	19	6	1	1	18	5.3	5	16.7	15
718290 Stepen specijaliste – Evropske studije	30	5	0	3	27	10	2	60	17
718291 Stepen bachelor – Evropske studije	55	23	0	3	52	5.5	20	13	39
718293 Stepen specijaliste - Istorija	56	3	0	6	50	10.7	-3	200	33

718295 Bachelor politikolog - diplomatski smjer	51	13	1	2	49	3.9	11	15.4	34
718296 Bachelor psihologije	96	23	2	18	78	18.8	5	78.3	64
718297 Bachelor politikolog - smjer za socijalni rad	88	30	2	9	79	10.2	21	30	63
718298 Bachelor politikolog - smjer novinarstvo	102	28	1	1	101	1	27	3.6	67
Ukupno: 83 Prirodno-matematička zanimanja	566	103	50	132	434	23.3	-29	128.2	312
718301 Matematičar	21	3	12	16	5	76.2	-13	533.3	6
718330 Biolog	38	2	5	13	25	34.2	-11	650	20
718340 Geograf	42	4	1	13	29	31	-9	325	22
718381 Stepen specijaliste – Zaštita životne sredine	41	4	0	3	38	7.3	1	75	26
718382 Stepen specijaliste – Biologija-Ekologija	26	3	0	2	24	7.7	1	66.7	12
718384 Bach. – vis.škola za računar. i inform.tehn.	41	13	3	11	30	26.8	2	84.6	24
718385 Stepen bachelor - zaštita životne sredine	43	8	0	2	41	4.7	6	25	31
718388 Stepen bachelor – računarske nauke	31	8	3	6	25	19.4	2	75	13
718389 Računarske nauke – stepen specijaliste	19	3	1	9	10	47.4	-6	300	8
718395 Bachelor biologije	39	18	0	1	38	2.6	17	5.6	33
718397 Stepen bachelor - smjer filozofija	26	1	0	2	24	7.7	-1	200	21
718398 Stepen bachelor - odsjek za geografiju	23	3	0	3	20	13	0	100	14
718399 Step.bach. – primijenj. mat.i računar.nau.	16	6	1	7	9	43.8	-1	116.7	9
Ukupno: 85 Likovni umjetnici i dizajneri	266	49	24	33	233	12.4	16	67.3	169

718501 Slikar	34	1	1	10	24	29.4	-9	1000	19
718512 Grafički dizajner	35	6	5	5	30	14.3	1	83.3	22
718582 Stepen bachelor - Slikarstvo	21	7	0	4	17	19	3	57.1	11
718586 Stepen specijaliste – Grafički dizajn	15	5	5	4	11	26.7	1	80	9
718594 Stepen bachelor - grafički dizajn	29	6	0	0	29	0	6	0	21
718595 Stepen specijaliste - slikarstvo	16	2	1	1	15	6.3	1	50	10
718596 Stepen specijaliste - Grafika	15	2	0	0	15	0	2	0	11
Ukupno: 86 Scenski umjet., muzič. i književnici	198	42	79	82	116	41.4	-40	195.2	92
718600 Diplomirani muzičar (VII/1 SSS)	36	5	44	29	7	80.6	-24	580	13
718696 Step. spec. – opšta muzička pedagogija	23	3	1	5	18	21.7	-2	166.7	10
718698 Bachelor - odsjek za produkciju	22	3	0	2	20	9.1	1	66.7	12
Ukupno: 87 Zanimanja javnog informisanja	190	54	17	22	168	11.6	32	40.7	114
718721 Novinar	53	13	5	10	43	18.9	3	76.9	34
718783 Stepen bachelor – Audiovizuelna produkcija	23	6	1	0	23	0	6	0	14
718788 Stepen bachelor - Komunikolog	15	3	0	2	13	13.3	1	66.7	6
718794 Step. bach.- dizajn vizuelnih komunikacija	35	10	1	2	33	5.7	8	20	26
Ukupno: 88 Ostala zan. kult., umjet. i informis.	368	67	27	70	298	19	-3	104.5	218
718881 Step. bachelor – Ital. jezik i književnost	16	2	0	2	14	12.5	0	100	9
718882 Step. bach.-Istoričar i teoretičar umjetnosti	15	9	0	2	13	13.3	7	22.2	13
718885 Step. bachelor - njemački jezik i književnost	20	3	0	4	16	20	-1	133.3	13
718887 Njem.i jezik i književnost –	56	15	0	5	51	8.9	10	33.3	34

step.specijaliste									
718888 Step. spec.– italijaniski jezik I književnost	59	3	2	13	46	22	-10	433.3	30
718889 Stepen spec. – francuski jezik i književnost	39	2	1	4	35	10.3	-2	200	22
718890 Step.specijaliste - Ruski jezik i književnost	35	2	0	6	29	17.1	-4	300	19
718891 Stepen bachelor - Prevodilaštvo	17	2	0	5	12	29.4	-3	250	7
Ukupno: 90 Medicinari	653	135	311	202	451	30.9	-67	149.6	352
719000 Doktor medicine (VII/1 SSS)	232	75	237	87	145	37.5	-12	116	98
719083 Bachelor primjenjene fizioterapije	157	26	10	46	111	29.3	-20	176.9	96
719084 Bach. primjenj.studija visoke medic. škole	115	16	3	18	97	15.7	-2	112.5	63
719086 Primijenjena fizioterapija – step.stecijaliste	79	1	3	18	61	22.8	-17	1800	48
729082 Spec.fizikalne medicine i rehabilitacije	3	0	17	10	-7	333.3	-10	-	2
Ukupno: 91 Stomatolozi	169	55	32	19	150	11.2	36	34.5	116
719100 Doktor stomatologije (VII/1 SSS)	158	54	25	19	139	12	35	35.2	108
Ukupno: 92 Farmaceuti	103	33	87	36	67	35	-3	109.1	40
719285 Doktor farmacije	65	21	1	19	46	29.2	2	90.5	21
Ukupno: 93 Zanimanja socijalne zaštite	52	10	13	5	47	9.6	5	50	34
719300 Diplomirani socijalni radnik	31	3	13	3	28	9.7	0	100	19
Ukupno: 94 Zanimanja fizičke kulture	163	32	3	25	138	15.3	7	78.1	89
719494 Fizička kultura - stepen specijaliste	81	14	2	13	68	16	1	92.9	40
719495 Stepen bachelor - fizička kultura	29	5	1	3	26	10.3	2	60	19
Ukupno: 95 Sportisti	130	24	2	19	111	14.6	5	79.2	79
719584 Stepen bachelor – sportski trener	27	3	0	3	24	11.1	0	100	20
719585 Step.bachelor – sport. Novinar.	53	10	1	3	50	5.7	7	30	31

Ukupno: 98 Vjerska zanimanja	20	8	0	0	20	0	8	0	16
Ukupno: 99 Neraspoređeni	2	0	902	89	-87	4450	-89	-	0

Pregled ponude, tražnje i zapošljavanja po pojedinim mikro-tržištima

- ukupno i kod III I IV sss u periodu 2005 - 2016. god. -

(Tab. 14)

Rb.	Mikro-tržište	Godina	Ukupno			III sss			IV sss		
			Ponuda	Traž.	Zapoš.	Ponuda	Traž.	Zapoš.	Ponuda	Traž.	Zapoš.
1	2	3	4	5	6	10	11	12	13	14	15
	Berane- Petnjica- Andrijevića- Plav- Gusinja	2016	<u>11124</u>	<u>821</u>	<u>253</u>	2106	93	22	3653	214	89
		2014	5807	723	215	1003	25	18	2162	100	47
1		2013	5659	615	107	1070	62	10	2063	105	40
2		2012	5197	939	381	1076	14	12	1914	147	95
3		2011	5231	729	396	1164	98	16	1831	103	123
4		2008	7293	1992	1193	1744	328	247	2099	640	542
5		2005	8340	1099	665	2098	178	86	2391	323	284
	Bijelo Polje - Mojkovac - Kolašin	2016	10410	1320	604	2.623	349	84	3166	271	199
		2014	9308	1169	607	2456	133	87	2943	209	150
6		2013	9214	1072	565	2636	220	116	2891	161	158
7		2012	8839	2025	1179	2548	210	141	2836	321	288
8		2011	9688	1721	1331	2940	360	232	3024	358	386
9		2008	10717	4250	2936	3630	1467	912	2920	1008	969
10		2005	13637	1863	1461	4743	594	434	3178	305	486

	Rožaje	2016	4880	413	131	936	48	14	834	112	28
		2014	2790	386	108	524	18	5	640	62	12
11		2013	3315	356	86	681	22	6	698	298	8
12		2012	3766	556	93	858	8	3	754	42	17
13		2011	3480	391	56	796	63	10	698	35	21
14		2008	3084	835	508	925	332	133	635	131	139
15		2005	3711	461	142	1173	161	46	520	88	34
	Pljevlja	2016	5049	972	577	1110	273	146	1674	238	214
		2014	4312	1059	594	1125	280	172	1400	193	187
16		2013	4437	589	308	1155	181	84	1507	113	86
17		2012	4365	885	587	1212	120	130	1469	146	126
18		2011	4649	1081	933	1359	265	222	1450	285	273
19		2008	4817	2105	1660	1538	610	554	1663	525	562
20		2005	6930	1484	1240	2400	480	442	2239	244	376
	Nikšić - Plužine - Šavnik - Žabljak	2016	11134	2211	939	2403	624	200	3736	631	316
		2014	9175	1621	506	1874	197	79	3082	305	174
21		2013	8619	1488	531	1834	304	85	2951	318	205
22		2012	8188	2533	1230	1714	282	189	2771	532	446
23		2011	9417	2355	1540	2432	548	353	3153	544	502
24		2008	9278	6142	4539	2779	1831	1443	2980	1944	1727
25		2005	16059	3689	2683	5404	1324	794	5244	619	1014
	Podgorica - Danilovgrad - Cetinje	2016	26155	9520	4254	3877	1457	420	8929	2466	1543
		2014	23558	11554	4968	3647	700	533	7766	2290	1485

26		2013	23378	11769	5280	4003	778	596	7780	2821	1613
27		2012	23024	16247	9107	4131	1068	1159	7801	3802	2697
28		2011	23868	16378	9145	4652	1677	1350	8328	4983	2950
29		2008	23030	25423	16474	5091	4648	3697	7129	10408	6698
30		2005	27362	9820	7082	6453	2309	1402	9898	2849	2864
	Bar - Ulcinj	2016	8600	3295	1229	1500	995	265	2242	734	385
		2014	6289	4389	1105	1164	779	214	1655	474	246
31		2013	5746	4450	1686	1157	919	417	1472	462	423
32		2012	5440	5109	2048	1140	934	455	1468	666	497
33		2011	5573	5099	2370	1339	792	529	1560	796	584
34		2008	6520	7274	4355	1621	1786	1266	1888	1925	1205
35		2005	8670	4642	1722	1096	1347	461	2761	819	538
	Budva - Kotor - Tivat	2016	5630	9306	3428	1054	1584	498	1865	2148	1248
		2014	5354	17966	3409	1164	779	214	1655	474	246
36		2013	5425	12971	3019	1190	1533	527	1727	1427	839
37		2012	5585	15141	3731	1340	1224	634	1811	2844	1007
38		2011	5264	12676	3612	1373	1410	675	1642	1943	1039
39		2008	5538	11743	6321	1570	3292	2031	1678	3495	1997
40		2005	7757	8054	3316	2284	3074	1143	2587	1496	973
	Herceg Novi	2016	3441	4030	3133	830	1013	791	972	702	747
		2014	3550	4424	3275	1150	1384	525	1728	1607	946
41		2013	3229	4649	3259	813	762	508	908	323	459
42		2012	3423	4511	3200	914	646	524	1027	428	447

43		2011	3284	4874	3547	918	947	731	960	576	639
44		2008	2771	5915	4275	812	2089	1427	811	933	1021
45		2005	3676	4432	3288	1107	1912	1208	1217	400	753
	Ukupno	2016	86633	31888	15548	16441	6463	2440	27071	7518	4769
		2014	70143	43250	14726	13871	4517	2311	22297	5663	3779
46		2013	68997	37904	15219	14465	4877	2409	21983	5748	3904
47		2012	67840	47937	21595	14964	4506	3251	21762	8928	5629
48		2011	70451	45293	22872	16995	6158	4115	22991	8620	6511
49		2008	73136	65499	42281	19674	16402	11710	23086	21008	14760
50		2005	96145	35538	21599	27758	11379	6016	30035	7143	7322

Pregled ponude, tražnje i zapošljavanja po pojedinim mikro-tržištima

- ukupno i kod visoke stručne spreme u periodu 2005 - 2016. god. -

(Tab. 15.)

Rb.	Mikro-tržište	Godina	Ukupno			VII/1 sss		
			Ponuda	Traž.	Zapoš.	Ponuda	Traž.	Zapoš.
1	2	3	4	5	6	10	11	12
	Berane- Petnjica- Andrijevica- Plav- Gusinje	2016	11124	821	253	1805	351	238
		2014	5807	723	215	1602	433	200
1		2013	5659	615	107	1445	322	134
2		2012	5197	939	381	1072	1143	531
3		2011	5231	729	396	994	656	480
4		2008	7293	1992	1193	705	673	411

5		2005	8340	1099	665	489	357	182
	Bijelo Polje - Mojkovac - Kolašin	2016	10410	1320	604	1386	329	119
		2014	9308	1169	607	1101	286	103
6		2013	9214	1072	565	1068	219	20
7		2012	8839	2025	1179	775	748	217
8		2011	9688	1721	1331	657	370	193
9		2008	10717	4250	2936	499	379	216
10		2005	13637	1863	1461	491	358	169
	Rožaje	2016	4880	413	131	672	161	62
		2014	2790	386	108	669	179	54
11		2013	3315	356	86	642	102	32
12		2012	3766	556	93	474	420	53
13		2011	3480	391	56	420	201	22
14		2008	3084	835	508	247	172	66
15		2005	3711	461	142	147	82	26
	Pljevlja	2016	5049	972	577	944	169	116
		2014	4312	1059	594	840	219	135
16		2013	4437	589	308	689	92	73
17		2012	4365	885	587	521	449	223
18		2011	4649	1081	933	450	360	273
19		2008	4817	2105	1660	277	392	187
20		2005	6930	1484	1240	267	234	156

	Nikšić - Plužine - Šavnik - Žabljak	2016	11134	2211	939	2895	443	278
		2014	9175	1621	506	2783	357	143
21		2013	8619	1488	531	2413	265	105
22		2012	8188	2533	1230	2078	1038	362
23		2011	9417	2355	1540	1792	588	411
24		2008	9278	6142	4539	1258	922	595
25		2005	16059	3689	2683	1155	582	370
	Podgorica - Danilovgrad - Cetinje	2016	26155	9520	4254	6671	2481	1692
		2014	23558	11554	4968	6831	2798	1551
26		2013	23378	11769	5280	6152	2226	1296
27		2012	23024	16247	9107	5183	5475	2455
28		2011	23868	16378	9145	4546	3939	2164
29		2008	23030	25423	16474	3176	5240	2480
30		2005	27362	9820	7082	2579	2312	1461
	Bar - Ulcinj	2016	8600	3295	1229	1901	375	222
		2014	6289	4389	1105	1645	455	214
31		2013	5746	4450	1686	1432	265	160
32		2012	5440	5109	2048	1171	1172	361
33		2011	5573	5099	2370	882	486	238
34		2008	6520	7274	4355	620	652	329
35		2005	8670	4642	1722	571	452	150
	Budva -	2016	5630	9306	3428	1472	725	586

	Kotor - Tivat	2014	5354	17966	3409	1341	801	440
36		2013	5425	12971	3019	1258	619	267
37		2012	5585	15141	3731	1044	1185	442
38		2011	5264	12676	3612	830	897	415
39		2008	5538	11743	6321	580	986	507
40		2005	7757	8054	3316	584	692	294
	Herceg Novi	2016	3441	4030	3133	894	354	452
		2014	3550	4424	3275	942	259	320
41		2013	3229	4649	3259	730	275	227
42		2012	3423	4511	3200	617	573	355
43		2011	3284	4874	3547	538	317	339
44		2008	2771	5915	4275	360	377	295
45		2005	3676	4432	3288	282	250	198
	Ukupno	2016	86633	31888	15548	<u>18640</u>	<u>5389</u>	<u>3765</u>
		2014	70143	43250	14726	17844	5785	3160
46		2013	68997	37904	15219	15840	4342	2347
47		2012	67840	47937	21595	12982	12102	5018
48		2011	70451	45293	22872	11752	7814	4535
49		2008	73136	65499	42281	7156	9783	5086
50		2005	96145	35538	21599	6565	5219	3013

.I.